

FLACARA

Nr. 15 (40) — 1 AUGUST 1964

Biblioteca
Universitatis
Flacarus-Dava

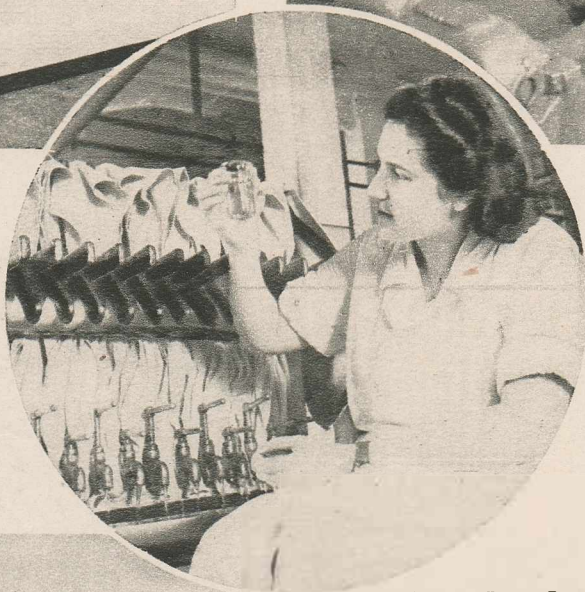
Alai multe bunuri

de larg consum

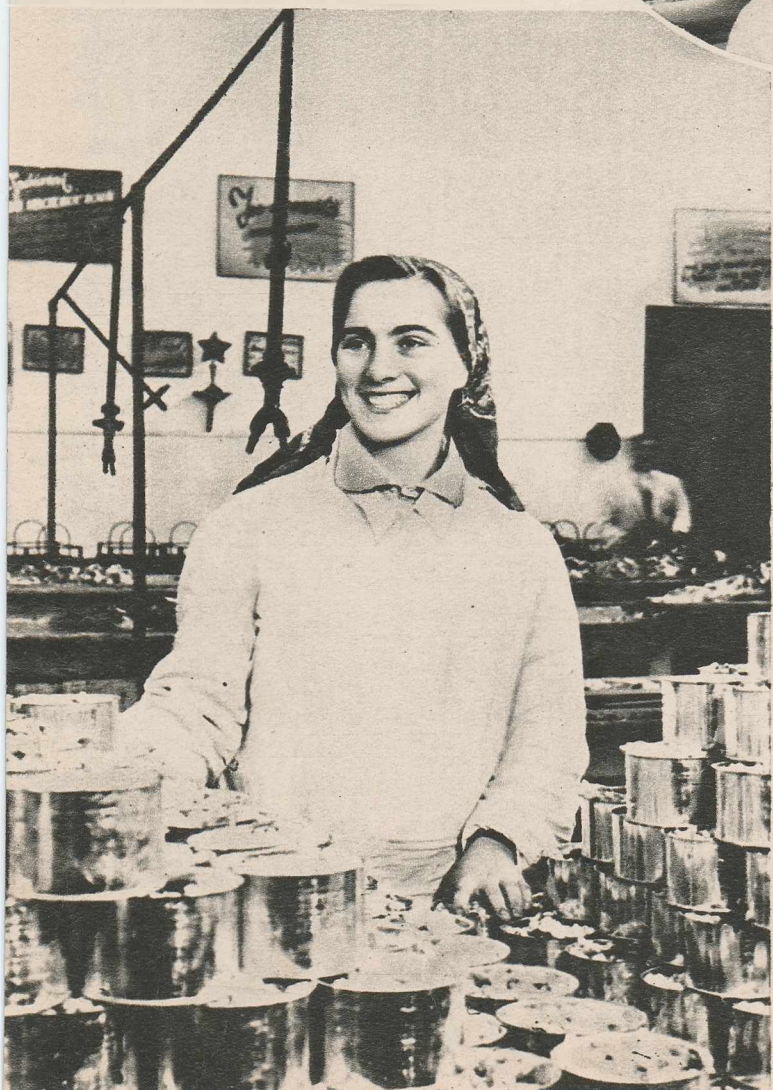
↑ Noi modele de îmbrăcăminte produse la Fabrica de Confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej”. Anul acesta, fabrica va produce 430 modele de îmbrăcăminte, iar în cinstea celei de a zecea aniversări a eliberării patriei noastre de către Armata Sovietică, la 23 August fabrica va prezenta alte 600 modele noi, ce vor fi produse anul viitor.

La întreprinderea „Flora” a început fabricarea unui nou sortiment: conservele de legume în ulei. În fotografie: tovarășa Victoria Doroftei, una din cele mai cunoscute frunțase în întrecerea socialistă din fabrică ↓

↑ În cinstea mării aniversări de la 23 August, muncitorii și tehnicienii de la întreprinderea de industrie locală „Drum nou” din București pregătesc mai multe sortimente noi, printre care: lacăte, broaște, cuptoare și reșouri pentru aragaz etc. În fotografie: șlefuitorul Radu Bucuș și lăcătușii Moisa Neuman, Anghel Vinosu și Petre Tudor discutând probleme ridicate de producerea noilor sortimente.

← În cinstea mării sărbători, muncitorii și tehnicienii fabricii de ulei „13 Decembrie” din Capitală și-au luat angajamentul de a mări productivitatea muncii cu 6 la sută, de a îmbunătăți calitatea uleiului cu 5 la sută și de a micșora prețul de cost cu 4 la sută. În fotografie: într-unul din laboratoare se verifică calitatea uleiurilor. ↓

Utemista Elena Cosma de la întreprinderea „Mătasea Populară” lucrează la sortarea produselor gata fabricate. În întâmpinarea măreței sărbători de la 23 August, la această întreprindere a început fabricarea unui sortiment nou: crepe saten-ului natural și va începe fabricarea unui nou articol țesut din fire de mătase naturală și fire de viscoză. ↓

AL DOILEA CONGRES AL COOPERAȚIEI DE CONSUM

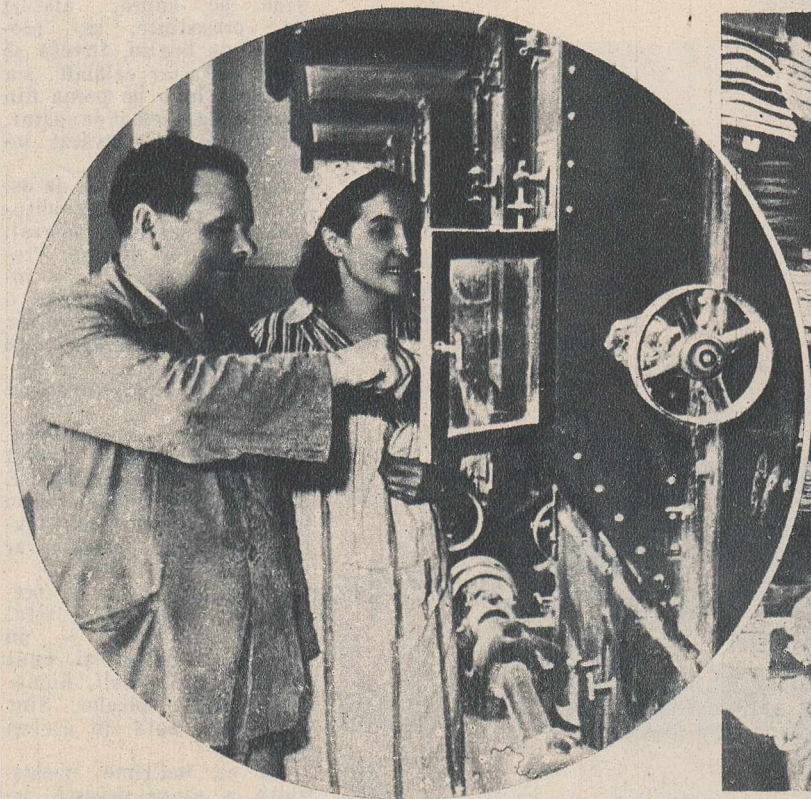
Peste câteva zile încep la București lucrările celui de al doilea congres al cooperației de consum din R.P.R. Urmind îndrumările partidului și guvernului, mișcarea cooperatistă din țara noastră își desăvârșește forma organizatorică, pentru un nou și puternic avânt în activitatea sa, în îndeplinirea sarcinilor ce îi revin. Cooperația este o largă organizație economică de masă, care cuprinde milioane de oameni ai muncii. Cooperativele contribuie la întărirea schimbului economic dintre oraș și sat, la întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărâimea muncitoare.

De curând au avut loc conferințele de constituire ale uniunilor regionale ale cooperativei de aprovizionare și desfacere. Multe victorii însemnate au fost trecute cu acest prilej în revistă și cu mult curaj au fost scoase la iveală, tot acum, lipsurile care frânează încă în unele locuri mișcarea cooperatistă. Conferința U.R.C.A.D. - Arad, de pildă, a arătat rezultatele bune în îndeplinirea planului de aprovizionare și desfacere obținute de uniunile raionale Sînicolaul Mare, Ineu și Arad, care au realizat sarcinile de plan în proporție de 102—113 la sută. Realizări asemănătoare există în majoritatea regiunilor țării.

La aproape toate conferințele regionale s-a vorbit despre rezultatele, încă nesatisfăcătoare, obținute în ce privește valoarea produselor agricole achiziționate de cooperative de la țărâimea muncitoare. Tot în regiunea Arad, de exemplu, nici o uniune raională în afară de cea din raionul Gurahonț nu și-a îndeplinit planul de achiziții. În raionul Huși din regiunea Iași, în întregul an 1953, n-au fost achiziționate produse agro-alimentare decât în proporție de 27 la sută față de valoarea mărfurilor industriale desfăcute prin cooperativele din raion. Mulți conducători și gestionari de cooperative din țară nu desfășoară o muncă temeinică de lămurire cu țărânii muncitori, lăsind ca achizițiile să se desfășoare de la sine. Sînt greșeli care dăunează operei de construire a socialismului.

Lichidînd lipsurile încă existente, oamenii muncii care lucrează în cooperativele de aprovizionare și desfacere trebuie să facă din cooperație o adevărată mișcare de masă, în stare să contribuie într-o măsură cît mai înaltă la opera de construire a socialismului în patria noastră.

La combinatul U.R.C.A.D.-Craiova. Maistrul morar Filip Vlăcu explică muncitoarei Aurica Brateroiu procesul de producție.

Străbătînd serpentinele Mestecănișului, camionul transportă mărfuri pentru cooperativa raională Vatra Dornei.

Raionul de textile al magazinului universal sătesc din comuna Bucecea, regiunea Suceava.

FREAMĂȚA

Colectivistul Gheorghe M. Anghel de la g. a. c. „Filimon Sirbu” din comuna Gorneni, regiunea București, duce spre batoză o căruță plină cu snopi de grâu, secerăți de curând.

Pe ogoarele g. a. c. „Filimon Sirbu” din comuna Gorneni, grâul a fost secerat și legat. Colectiviștii din brigada I-a de câmp strâng acum snopi în grămezi.

PE OGOARELE REGIUNII ARAD

Zefirul aleargă peste ogoarele colectiviștilor de la Vinga. Sub ușoara lui apăsare, spicelile pline de boabe cedează o clipă, plecându-și frunțile grele către pământ, pentru ca, numaidecât după aceea, să-și ridice iar mustățile galbene și țepoase către cer. Lanul pare ațidoma unei mări puțin agitate, ale cărei unde saltă și co-

hoară ritmic sub acțiunea vântului. Și în zadar aleargă fluturii peste lanuri, în căutarea vreunei flori frumoase și plăcute pe care să se așeze. În lanul colectiviștilor flori nu sînt; ele au fost smulse o dată cu buruienile, încă în primăvară, la plivit.

Pe liziera prăfuită a câmpului — drum de care, de căruțe și tractoare — doi cai,

un armăsar roș și o iapă bălană, aleargă în trap mărunț, trăgînd trăsura în care se află tovarășul Petru Bosilcov, colectivist din Vinga și președinte al sfatului popular comunal. Președintele merge în fiecare zi pe ogoare, să vadă cum se desfășoară muncile agricole. Și, pentru că iubește foarte mult copiii, ia întotdeauna cu el cîțiva prichindei, să le arate cum se lucrează la câmp. A luat și acum doi — unul șade pe capră, alături de președinte, și, profitînd de ocazie, învață să mîne caii, iar celălalt s-a infundat bine pe perna din spate și s-a rezemat de spătar, mîndru ca un adevărat „inspector” ce este.

În dreptul lanului de secară, copilul trage hățurile, caii încetinesc mersul, iar trăsura se oprește. Președintele coboară și se îndreaptă spre locul unde o echipă de colectiviști cosesc și leagă în snopi secară înaltă de doi metri.

— Bună ziua, tovarăși! Merg?

— Merg, tovarășe președinte — îi răspunde șeful de echipă Petru Balint. E drept că paiele nu mai susțin greutatea spicelor, iar vîntul le-a cam culcat. Dar merg...

Și cei doi Petru — președintele Bosilcov și șeful de echipă Balint — un colectivist bulgar și unul maghiar, rid veseli, numărînd boabele spicelor. Sînt pînă la o sută în același spic.

La ce înălțime neobișnuită a ajuns această se-

Pe ogoarele gospodăriei de stat din comuna Ulviș, lucrează nu numai secerători remorcate de tractoare, ci și combine moderne, care seceră și treieră în același timp. Cu o astfel de mașină, combinerul fruntaș Florea Palcu și ajutoarele sale Simion Codrea și Vasile Haraba au reușit în trei zile orzul de pe o suprafață de 45 hectare.

OGOARELE...

Aria de treier a gospodăriei colective „Filimon Sirbu” din comuna Gorneni. Colectiviștii dau zor să treiere grîul cît mai repede.

cară! Colectiviștii sînt nevoiți s-o recolteze cu coasele, pentru că, se pare, nu pot găsi o secerătoare-legătoare capabilă să taie și să lege snopii unor grîne cu palele lungi de un stîmjen...

Copiii își fac de joacă pe miriște, alergînd după greierii țîrîtori. Curînd pe aici va trece tractorul, trăgînd după el plugurile sau poli-discurile și dezmiriștînd locul în vederea culturii anului viitor. Tovarășul Petru Bosilcov admiră mult timp frumoasa secară și cînd se întoarce este atît de emoționat, că are lacrimi în ochi. Chiar și după ce a fost ales președinte al sfatului popular comunal, acest țăran muncitor bulgar, unul dintre fondatorii gospodăriei agricole colective „Hristo Botev” din Vinga, a venit mereu în mijlocul colectiviștilor, s-a sfătuit cu ei în problemele importante, s-a sprijinit pe ei în activitatea sa de conducător al comunei.

Colectiviștii Petru Balint, Mihaï Kurila și Ilie Halasz cosesc cu spor secară, iar în spatele lor, colectivistele Veronica Bak, Elisabeta Rus, Rozalia Farkas, Elisabeta Balint, Rozalia Halasz și Elisabeta Laitar aproape că nu prîdidesc să lege snopii și să-i așeze în căpițe. Președintele s-a urcat în trăsură — copiii se țîn mereu scală după el — și a plecat mai departe.

Caii aleargă în trap mărunț. Mîndre holde se întind de o parte și de alta a drumului. Grîul, orzul, secară au dat rod bogat; porumbul a crescut mare și e gata să facă spic; cînepa cultivată pe întinderi mari pare un covor verde și mătășos. Ici-colo mai vezi cîte o buruiănă

neplivită și crescută mare, cîte o tufă de scaieți, dar în general ogoarele colectiviștilor, ale țăranilor întovărășiți și chiar ale țăranilor cu gospodărie individuală din Vinga au înfățișare frumoasă, haină nouă și mîndră de aur.

De la plecare trăsura a lăsat în urmă mulți kilometri. Caii continuă să alerge în trap mărunț. Alte holde se întind acum de o parte și de alta a drumului. Președintele Bosilcov le

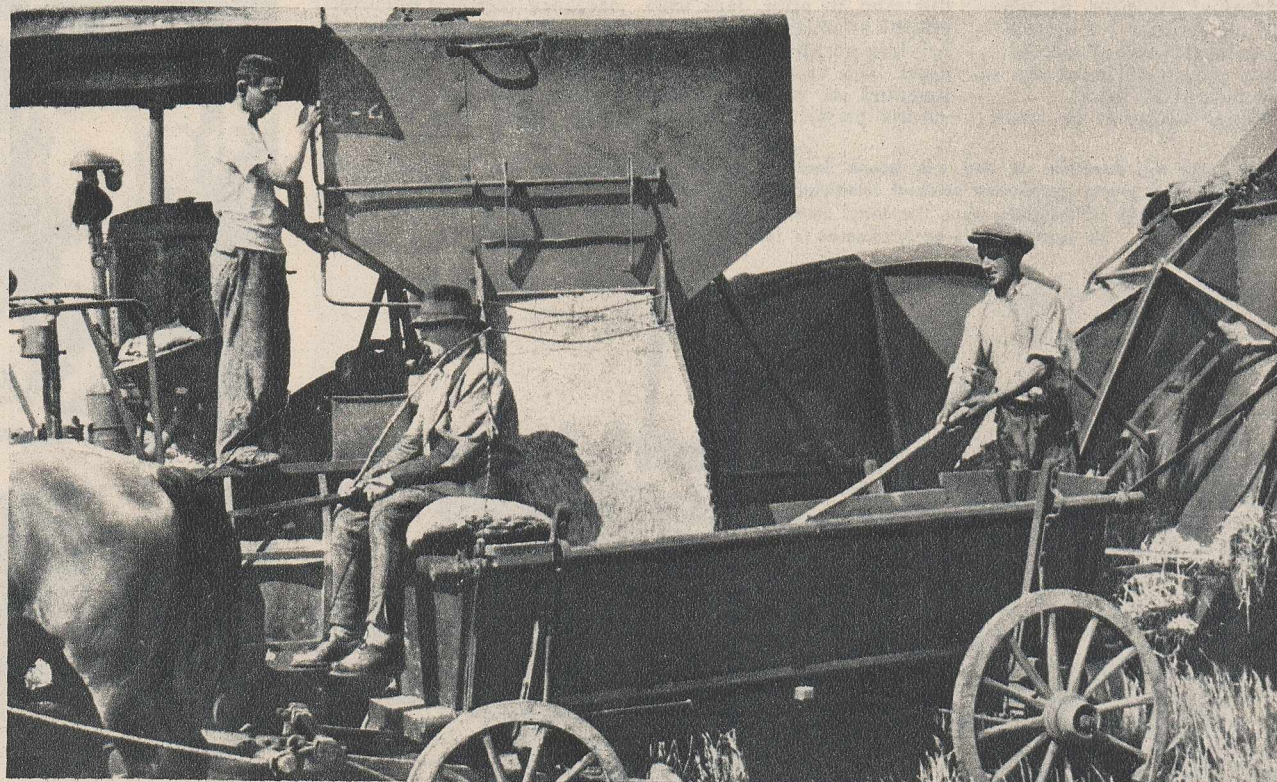
vede și parcă simte cum i se strînge inima. Sînt anexele Direcției Regionale-Arad a Rezervelor de Muncă, ale U.R.C.A.D.-Arad și ale Trus-tului 4 de Construcții-Hunedoara — sute de hectare însămînțate cu orz, ovăz, mazăre, fasole, varză etc., dar cultivate fără respectarea regulilor agrotehnice și lăsate apoi în paragină, culturi neplivite, înăbușite de buruieni și atacate de dăunători.

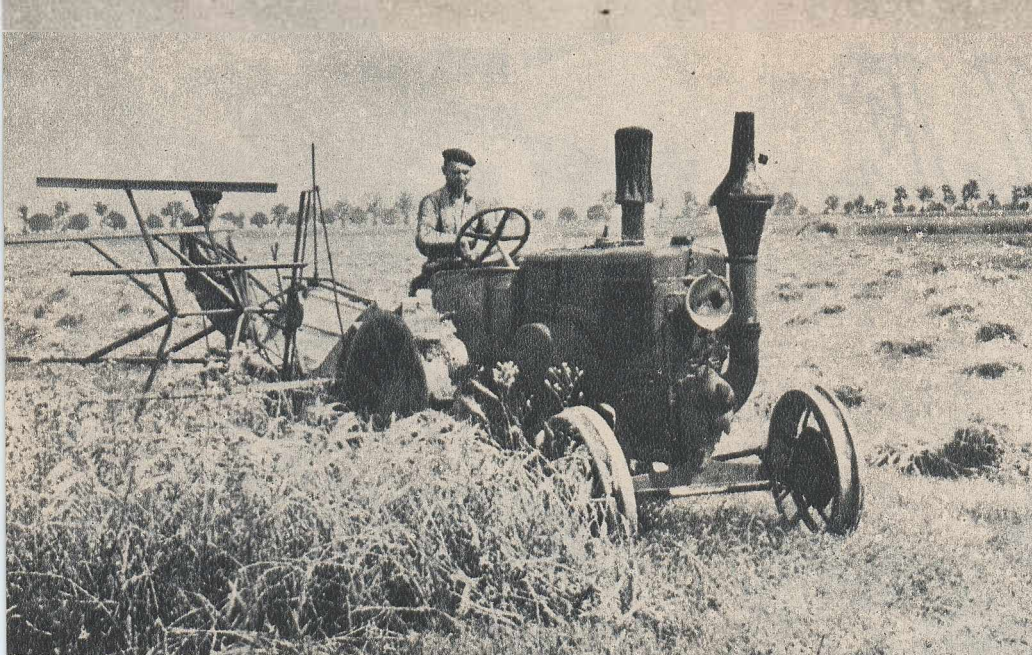
„Culturi care nu vor da

Șuvoi neîntrerupt curg, prin ulucul combinei, grînele recoltate, umplînd căruțele una după alta. „Vizițiul”, moș Iosif Csipos, de la g.a.s. „Scnteia”, din comuna Ulviș, regiunea Arad, șade pe capră, cu luleaua în gură, mîndru că tocmai el transportă primele cantități de cereale din recolta nouă.

„E strașnic!” — pare să spună președintele Constantin Păun. La g. a. c. „Filimon Sirbu” din comuna Gorneni, sacii cu grîu din noua recoltă se verifică, se leagă, se numerează și se cîntăresc chiar lîngă batoză.

Metru cu metru secerătoarea trasă de tractor seceră grîul colectivîștilor din Gorneni și-l leagă snop. Curînd va începe dezmiriștîl care se va face la rîndu-i cu unele mecanizate.

recoltă! Sămînța pierdută! Bani risipiți!" — gîndește președintele cu tristețe. „De cîte ori n-a înștiințat el întreprinderile și instituțiile respective despre situația proastă de la aceste gospodării anexe? Dar parcă s-a gîndit cineva să ia vreo măsură? Birocrații au continuat să șadă nepăsători în fotoliile lor comode, culturile sînt compromise aproape sută la sută, iar la iarnă întreprinderile și institu-

țiile respective vor duce lipsă de produse agricole sau, de nevoie, le vor cumpăra de pe piață. O risipă de bani provocată de neglijență! Poate că tovarășii, care răspund de acest lucru, cred că în așa fel se poate rezolva aprovizionarea? Ar trebui trimiși în judecată și trași aspru la răspundere birocrații vinovați de această situație. Ce înseamnă risipa aceasta a banilor poporului muncitor?...”

Orele au trecut. Cînd președintele aplecat pe ogoare era ziua-nămieza mare, iar acum soarele stă gata să scapete spre apus. Trăsura trasă de cei doi cai gonește către sfatul popular. Încă în seara aceasta tovarășul Petru Bosilcov va raporta telefonic sfatului popular raional situația recoltării păioaselor în comuna Vinga.

Dînu CIPERE

FILM LA ARIE

Cel dintîi care și-a adus grîul la treierat a fost mijlocul Dumitru Ciotoran. De fapt treabă asta a fost hotărîtă de nevastă-sa. Ciotoran îi lăsase vorbă de cu seară să-l scoale la cel de al treilea cîntat al cocoșilor. Și, pasă-mi-te, nevasta l-a deșteptat la primul cîntat al cocoșului, de-a apucat bărbatul său să fie primul la arie...

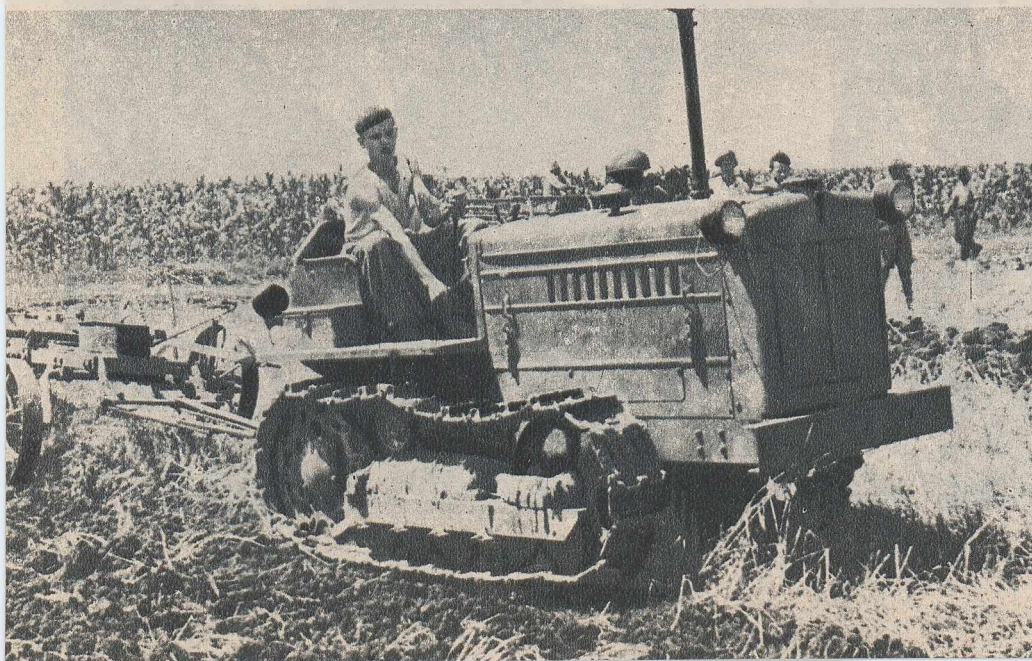
După Ciotoran au venit,

rînd pe rînd, alții: Tănase Manolache, Tudor Mărgărit, fetele lui Vasile, Vădana Bălașa, preotul Eugen Alexandrescu. Gheorghe, batozierul, nici că-și mai vedea capul de atîta treabă. Numai din cînd în cînd, fără vreo pricină anumită, își întorcea privirea necăjită la unul sau altul. Cu vremea, oamenii începură să priceapă tilcul acestei priviri. Cînd Gheor-

ghe se cătrănea la față însemna că grîul lui cutare sau al lui cutare e neghinos, și că, apoi batozierul anume va întoarce privirea, să-l mustre. Dar asta nu se întîmpla prea des. Oamenii din Bălăceanca (regiunea București) și-au lucrat cu grijă ogoarele, și grîul li s-a făcut o mîndrețe.

Băieții de la U.T.M. n-au avut toată ziua astîmpăr.

N-au trecut nici două zile de cînd prin aceste locuri a „mers” secerătoarea. Și iată că acum tractorul trage plugul și grapa, dezmiriștînd pămîntul colectivîștilor din Șiria, regiunea Arad, și pregătindu-l astfel încă de pe acum pentru cultura anului viitor. Tractoristul utemist Ioan Ursuț de la S. M. T. Șicula muncește cu băgare de seamă, pentru ca lucrarea să se facă în cele mai bune condițiuni.

Unde ce-i vedeai zorind de colo pînă colo și trebuindu-te miri ce. Unii au făcut gazetă de perete. Articolele le aveau dinainte în buzunar: scrisese și Sffirlogea, președintele sfatului, și referența Maria Arigeanu, și preotul Alexandrescu, care e președintele Comitetului de luptă pentru pace.

Și lozinci au făcut utemiștii. „Spic cu spic, patriei snop” — și altele, mai ales scurte poezii, să-i rămînă omului în minte și să-i imboldească inima. Dirijorul Petre Costovici n-a stat o clipă: ba a ajutat la întocmirea bibliotecii, ba a tăiat lozinci, ba a făcut repetiție la cor cu hăleții.

Pe la amiază, cînd soarele strălucea mai cu foc, aria era împodobită sărbătorește. Lozinci și drapele fluturau peste tot. La biblioteca litera-

ră se strînseseră mai cu seamă cei tineri — Niculaie Constantin, Ion Neagu, Eremia Dumitru — și răsfoiau cu înfrigurare volumașele expuse acolo. Cei mai bătrîni se înghesuiau mai ales la biblioteca agricolă, și-și infundau buzunarele cu tot felul de broșuri: despre mazăre, despre orez, mă rog, despre tot ce are nevoie omul într-o gospodărie la sat.

... Și așa a venit, mai pe nesimțite, amurgul. Toată lumea s-a strîns de jur împrejur, care pe scaune, care turcește, pe iarba verde. Pînă tîrziu, seara, au admirat filmul „Pămînt eliberat” și numai Gheorghe batozierul și-a văzut înainte de ale lui, că nu putea, vezi bine, să plece de la mașină...

N. VĂLMARU

GRÎU ȘI PĂLĂMIDĂ

Pînă la Șiria mai e cale de 2—3 kilometri. Pășim totuși voinicește, mînați din urmă de nori negri, mînioși, ce bombăne înfundat în partea răsăriteană a cerului.

În stînga noastră se întind pînă departe lanurile de grîu, seceră și orz. Peste tot, înfundați în ele, se văd coșaii în cămășile lor albe, femeile ce leagă snopii, în costume și cu mărâmi împetriștate, copii nenunțrați ce zburdă sau ajută părinților lor ce zoresc să mai dea o bucată bună pînă la venirea ploii.

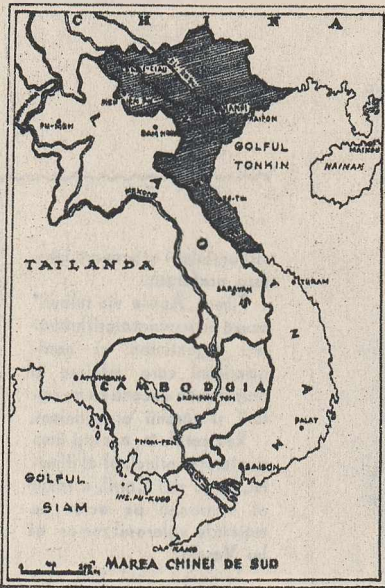
În dreapta drumului începe deîndată lanțul de dealuri pe care se orînduiesc vilele Șiriei, parte însemnată din bogata și prețuita podgorie a Aradului. Și aci munca e în toi. Sute de gospodari harnici prășesc, leagă sau stropesc vița de vie atît de plină de rod în acest an. Nu e de mirare deci că aflăm străzile și ogrăzile comunei aproape pustii.

Trecem pe lîngă bustul lui Ion Slavici, pe care-l ghicim cu greu de după bălăriile înalte de peste un metru, ce l-au năpădit.

Colectivistele din Vinga, regiunea Arad, pot lucra în liniște la recoltarea păioaselor: în acest timp copiii lor sînt îngrijiți cu dragoste la cîminul special înștiințat pentru ei.

INCETAREA FOCULUI IN INDOCHINA O VICTORIE A CAUZEI PACII

Harta Indochinei după acordurile de la Geneva.

Cînd, la 21 iulie, la ora 4,45 dimineața, într-o sală din Palatul Națiunilor apropiată de marea sală de consiliu, reprezentanții francezi și vietnamezi și-au așternut semnăturile pe acordurile de armistițiu, oamenii simpli de pretutindeni au încercat un sentiment de triumf și de întărire a încrederii în propriile lor forțe.

Este greu de redat în cîteva cuvinte așternute pe hîrtie, bucuria popoarelor și în primul rînd a popoarelor din Indochina și Franța. Purtată pe calea undelor în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii și anunțată de edițiile speciale ale ziarelor, această veste a fost socotită ca o nouă dovadă a justetei politicii externe sovietice de reglementare pe calea tratativilor a tuturor problemelor internaționale litigioase.

Bocitoarele din presa trusturilor prevesteau de luni de zile eșecul încercărilor de a restabili pacea în Indochina, iar diplomații aflați în solda acelor-ași trusturi nu mai pridideau trîgînd știrile în culisele conferinței. Speranțele magnaților americani, care visau să primească imediat alte comenzi de armament pentru Indochina, s-au spulberat însă. Spre cumplita lor tristețe, dar spre deplina bucurie a popoarelor!

Acordurile încheiate la Geneva marchează eșecul politicii „de pe poziții de forță”, politică pe care diplomația americană a promovat-o și o mai promovează încă cu încăpăținare. În ciuda uneltirilor atît de numeroase și de perfide ale dușmanilor păcii, conferința de pe malurile Lemanelui a elaborat acorduri care se bazează pe recunoașterea drepturilor vitale ale popoarelor indochineze și în seamă, în același timp, de interesele Franței.

Acordurile prevăd încetarea imediată a ostilităților de către ambele părți. Trupele beligerante urmează să se regrupeze în anumite zone. (Vezi harta de mai sus). Astfel, în Vietnam a fost stabilită o zonă

temporară de demarcație de-a lungul râului Song Bon Hai, adică la sud de paralela 17 și ceva mai la nord de șoseaua Nr. 9. Zona nordică va fi administrată de guvernul R. D. Vietnam. Potrivit relațiilor agențiilor de presă din străinătate, această zonă va avea o populație de 13 milioane de locuitori din totalul de 22 milioane de locuitori ai Vietnamului și va cuprinde cele două mari orașe indochineze Hanoi și Haifon.

Guvernul francez a dat o declarație în care arată că este gata să-și retragă trupele din cele trei state indochineze și că va respecta independența și suveranitatea acestor țări.

Importante sînt de asemenea declarațiile guvernelor Cambodgiei și Laosului, în care acestea își asumă angajamentul de a nu participa la nici un fel de alianță militară și de a nu permite nici unei puteri străine de a înființa baze pe teritoriul lor.

Obligațiile asumate prin aceste declarații sînt o evidentă lovitură dată planurilor americane, care ținteau înglobarea țărilor indochineze în proiectata alianță agresivă organizată în Asia de sud-vest.

Ceea ce caracterizează acordurile cu privire la Indochina este faptul că ele nu se mărginesc la rezolvarea unor chestiuni de ordin strict militar, ci abordează probleme de perspectivă și anume: problemele reglementării politice. Delegația S.U.A. nu a reușit la Geneva să împiedice ajungerea la o înțelegere în probleme politice. Eforturile delegației sovietice și ale delegațiilor celorlalte țări democratice au făcut cu puțință fixarea datei alegerilor în Vietnam, Laos și Cambodgia, ceea ce înseamnă fixarea în timp a reglementării politice.

Rezultatele conferinței de la Geneva reprezintă o recunoaștere, în general, a luptei de eliberare națională și, în particular, a mișcării de rezistență patriotică din Indochina.

După 8 ani de crîncen război, popoarele Indochinei au căpătat posibilitatea să se dedice muncii pașnice, de refacere a economiei naționale.

Încetarea ostilităților a fost salutată cu bucurie în lumea întregă. În fața redacțiilor ziarelor pariziene s-au strîns mulțimi de oameni dornici să comenteze evenimentele. În suburțiile muncitorești ale Parisului s-au organizat baluri la lumina lampioanelor. Oamenii dansau bucuroși și se felicitau pentru marea victorie a forțelor păcii. Presa și radioul din diferite țări au comentat și comentează încă armistițiul din Indochina, oglindind amploarea entuziasmului popular. Este subliniat rolul uriaș al U.R.S.S. în succesul conferinței de la Geneva, ca și contribuția importantă adusă de R. P. Chineză, al cărei prestigiu internațional se consolidează și crește nefîncetat.

Nici ziarele care reflectă punctul de vedere al unor partide burgheze n-au putut să ocolească învăță-

tura principală care se degajă din lucrările conferinței și anume: aceea că tratativele bazate pe ideea posibilității coexistenței diferitelor sisteme sociale constituie singura metodă capabilă să ducă la rezolvarea problemelor internaționale litigioase. Ziarul britanic „Daily Herald” a scris: „La Geneva s-a realizat o reglementare bazată pe principiul potrivit căruia toate popoarele, inclusiv marile puteri, trebuie să învețe să conviețuiască. Un fapt este cert: acesta este singurul mod care va permite omenirii să supraviețuiască”.

Iată însă, că în aceste zile în care orizontul politic al omenirii pare să se însenineze, de dincolo de ocean, se aud cuvinte de furie războinică. Magnații războiului spumegă de minie. Au pierdut un „business”. Președintele Eisenhower se declară de aceea „nesatisfăcut” de rezultatele conferinței, iar după cum relatea ziarul „Paris-Presse-Intransigeant”, John Foster Dulles, furios, s-a închis în cabinetul său pînă ce nu va fi primit raportul definitiv cu privire la acordurile de la Geneva. Liderul republican Forelton și-a exprimat „regretul amar” față de încetarea ostilităților din Indochina, iar senatorul democrat Humphrey a caracterizat acordurile de la Geneva drept „o tragedie”.

Politicienii reacționari americani se lamentează. Ei nu înțeleg că soarta omenirii nu poate fi socotită drept un halat pe care îl croiești după propria măsură, respectiv după măsura dată de Wall-Street.

Lipsa de realism a politicii americane, rigiditatea ei agresivă, au ieșit la iveală cum nu se poate mai bine la Geneva. Nici cînd perspectiva acordului devenise evidentă, delegația americană nu

a renunțat la manevrele ei provocatoare.

În noaptea de 19 spre 20 iulie, corespondentul lui „New-York Times” la Geneva a lansat știrea că semnarea acordurilor de armistițiu este „periclitată”. O serie de ziare reacționare au reluat știrea. Cîteva ore mai apoi s-a dovedit că nu este decît o provocare scornită la hotelul „Rhône”, sediul delegației americane.

Cînd documentele erau pregătite pentru semnare, la hotelul „Rhône” se perindau delegațiile guvernelor-marionetă pentru a primi instrucțiuni. În ultimul moment tilcul acestor instrucțiuni este dezvăluit: vădit instruit de americani, delegatul Cambodgiei refuză să semneze acordul de armistițiu, deși cu cîteva ore mai devreme se declarase de acord cu el. În cele din urmă și aceste dificultăți au fost biruite de răbdarea și tactul delegațiilor țărilor democratice.

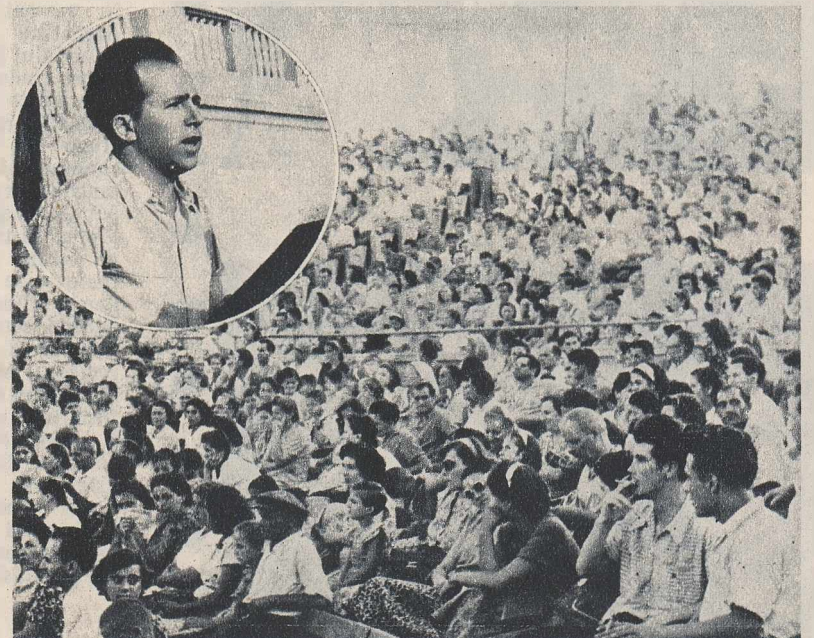
Diplomația americană a primit astfel o nouă lovitură: în momentul final al conferinței de la Geneva ea s-a găsit complet izolată.

Încetarea focului în Indochina a zdruncinat cursul acțiunilor la bursa din Wall-Street. Businessmenii de peste ocean deplîng beneficiile pe care le-ar fi obținut dacă războiul din Indochina ar mai fi continuat cîteva ani. Dar mamele franceze își îmbrățișează fiii salvați de la o moarte sigură.

Tunurile au încetat să bubuie în Indochina, dar generalii americani n-au încetat să-și făurească visuri demente. Tocmai de aceea popoarele privesc cu atenție desfășurarea evenimentelor, hotărîte să apere marea victorie a păcii — acordurile cu privire la încetarea ostilităților din Indochina.

E. OBERST

În întreaga țară se desfășoară numeroase adunări de masă în care cetățenii salută cu bucurie încheierea acordurilor de la Geneva cu privire la încetarea focului în Indochina. Ei cer totodată să se înceapă tratative pentru asigurarea securității colective în Europa. În fotografie: aspect de la adunarea care a avut loc în ziua de 29 iunie la Teatrul în aer liber din Parcul de cultură și odihnă „23 August”. A vorbit tav. Ștefan Deutsch, secretar al Comitetului Orășenesc P.M.R. București (în medalion)

Apele vin tulburi

articol scris pentru „Flacăra”

de Alfredo VARELA

La recentul festival internațional al filmului de la Buenos Aires a fost prezentată cu deosebit succes una dintre cele mai izbutite realizări ale cinematografului progresiste argentinienesc — filmul „Apele vin tulburi”, turnat după cunoscutul roman „Fluviul întunecat” al scriitorului-luptător Alfredo Varela.

Filmul acesta, pătruns de un puternic dramatism, redă în imagini impresionante un crâmpei din viața plină de amărăciune și suferință a muncitorilor de pe plantațiile și din junglele Argentinei de nord. Sub cnuțul vătășilor marilor trusturi, acești muncitori-sclavi trudesc din greu la culesul ierbiimată — ceaiul de Paraguay — din care

Alfredo Varela.

argentinienii își prepară băutura preferată.

Filmul „Apele vin tulburi” acuză pe exploatarea hrăpăreți argentinienii și nord-americani care jefuiesc și asupresc de decenii pe muncitorii și țărani argentinienii.

Regizorul, în același timp și interpret principal al filmului, Hugo del Carril, a reușit să transpună pe ecran cu măiestrie valorosul roman al lui Varela.

Turnarea unui film progresist într-o țară ca Argentina nu este lucru atât de simplu. Despre condițiile grele în care a fost realizat filmul „Apele vin tulburi” ne vorbește însuși scriitorul argentinian Alfredo Varela, în articolul de mai jos, scris special pentru cititorii „Flacărei”.

Povestea acestui film este curioasă și plină de peripeții. Veți vedea și dvs. singuri. Mi s-a întâmplat ca în anul 1943 să public un roman care oglindește viața, suferințele și revolta muncitorilor care culeg iarba mată în ținutul din nordul țării mele, ca și în zonele învecinate din Paraguay și Brazilia. Cartea a avut succes, în ciuda prigoanei poliției politice, care a ordonat confiscarea romanului chiar în anul apariției sale. Cu toate acestea, până în prezent au apărut în Argentina cinci ediții ale „Fluviului întunecat”. Cartea a fost tradusă de asemeni în mai multe limbi.

În 1951 regizorul și artistul Hugo del Carril — foarte cunoscut și ca interpret al tangourilor și al altor cîntece populare argentinienesc — mi-a propus să transpună romanul pe ecran. Am șovăit mult înainte de a-i primi propunerea, fiindcă mă temeam (ținînd seama de condițiile politice din Argentina) ca regizorul să nu fie constrîns să elimine, cu prilejul turnării filmului, tocmai caracterul și sensul social al romanului. În cele din urmă, primind asigurarea că romanul îmi va fi respectat, am primit.

Urma să colaborez la realizarea scenariului cinematografic și să asist chiar la filmări.

Bineînțeles însă că n-am avut prilejul să fac nici una, nici alta: cu o săptămîină înainte de începerea lucrului am fost arestat și închis, așa că n-am mai putut controla pregătirea filmului, ci doar să urmăresc, din închisoare, desfășurarea muncii de realizare a peliculei.

Filmul a fost terminat în 1952. Însă guvernul argentinian a cerut ca pe genericul filmului și în textele care-l prezentau să nu fie menționat nici numele meu, nici faptul că la baza filmului stă romanul meu. Ordinul a fost îndeplinit. Dar fără îndoială că ceea ce autoritățile se zbateau să ascundă, s-a aflat. Mulți știau cui îi aparține subiectul — fie pentru că citiseră romanul, fie pentru că aflaseră de el pe altă cale. Numele interzis a trecut din gură în gură. Și astfel, majoritatea spectatorilor filmului intitulat „Apele vin tulburi” au fost informați de strînsa lui legătură cu romanul „Fluviul întunecat”.

În ce privește părerea mea asupra filmului, n-aș putea să spun că m-a mulțumit pe deplin. Cred că s-ar fi putut înlătura anumite aspecte artificiale și de prisos, respectîndu-se în schimb unele episoade foarte caracteristice ale romanului. Totuși recunosc că această peliculă reprezintă rezultatul unui e-

fort cinstit și este o bună realizare artistică a regizorului Hugo del Carril. Și, ceea ce e foarte important, „Apele vin tulburi” e mult superior filmelor produse în mod obișnuit în Argentina.

Acesta a fost de altfel și verdictul publicului. Din clipa premierei, filmul a dobîndit un succes spectaculos și a bătut toate „recordurile” de încasări. Doși în primele săptămîni filmul a rulat numai într-un luxos cinematograf din centrul Buenos Airesului, totuși mulți muncitori veneau din mahalalele cele mai îndepărtate pentru a-l vedea. Ei făceau pentru aceasta un sacrificiu bănesc, locurile la acest cinematograf fiind foarte scumpe. Ei socoteau însă că merită să facă eforturi pentru a viziona un film în care se vorbea despre mizeria, lupta și năzuințele lor... Sute de mii de persoane l-au aplaudat la Buenos Aires și în alte orașe ale țării. Am aflat apoi cu bucurie că filmul a obținut premiul pentru cel mai bun film argentinian realizat în ultimul an. Pe de altă parte mi s-a spus că mai multe țări europene — între care Cehoslovacia și Ungaria — se arată interesate să cunoască și să prezinte pe ecranele lor „Apele vin tulburi”.

Aceste fapte vor încuraja și mai mult pe acei producători de filme care sînt dispuși să-și pună priceperea în slujba intereselor oamenilor simpli

← Scene din filmul „Apele vin tulburi” turnat după romanul lui Alfredo Varela.

CE AI FĂCUT PENTRU EA ?

de Imre HORVÁTH

Am, ca tovarăș, o-ntrebare :
bun ești de pază ? treaz ești, oare,
în zilnica-ți activitate ?
Răspunde-mi : faci tot ce se poate
să aperi pacea, să-l fi scut ?
Azi, bunăoară, ce-ai făcut ?
Luptat-ai pentru ea prin faptă ? —
Căci nu-i un fruct care s-așteaptă ;
popoare multe-o vor — și luptă...
Pe-ostașii păcii îi ajută
și vrednic să fi de-acest nume,
căci altul nu-l mai sfînt pe lume.
Iar munca-ți e arma cea mai bună !
Pune deci umăru-mpreună
cu nci — și orișice vei face
să faci gîndindu-te la pace.

Chiar odihnindu-te, la mare,
să-ți amintească fiecare
a inimii din plept bătate,
că soarta păcii-n mîna ta e.

Virtutea luptei necurmat e,
E-asemeni inimii ce bate :
și-n somn, ea merge înainte.
Dă tofii-acestei lupte sfînte,
propune-ți, deci, în sinea ta :
Azi și mai bine voi veghea.

Mai tare pacea o să fie.
Dă seama, deci, — e o poruncă —
oricînd, oricui va vrea să știe
cum aperi pacea tu prin muncă.

Nu spune : „îi praznic azi, n-am vreme”,
sau că la prînz au să te cheme.
Nu spune : „n-am timp, voi fi tată”,
sau că iubești tîntila dată.
Nu spune : „am o-nmormîntare”,
că ești bătrîn și bolnav tare.
Nu spune : — „am treabă, nu se poate”
și nici că „în zadar sînt toate” ;
Căci de-aștepti, lupta-l pierdută !
Ștai, deci, la postu-ți pe redută,
și mîlne-izbînda o să fie
sortită-ntregii lumi — și ție !

In romînește de
Ioanichie OLTEANU

(Din volumul „Versuri alese” — E.S.P.L.A.-1953).

ÎN BRIGADA TINERETULUI

de István HORVÁTH

Tablă neagră de pămînt — în față
Nici o adiere încă n-o răsfăț.

Coadă sapei scurtă, eu o țin de jos.
Și respir din gîte reavănu miros.

Viață și putere — suflu din pămînt,
Bucuria-mi crește și încep să cînt.

Dau cu sapa, încă, rîndul nu mi-l las.
Altfel sună-alceea al poeziei glas.

La săpat îndemnul e poemă vie.
De mi-o ia-nainte, slabă ești poezie,

Asta-i adevărul — nu e-nfloritură.
Ostenesc brigăzi vreo șase-n arătură.

Fate, tineri volnici, în prejurul-mi numeri
Douăzeci de toamne n-au purtat pe umeri,

Totuși vezi cum lupta aprigă e-n toi :
Intr-un an să poată să trăiască doi.

Dar noi cei cu două — ori douăzeci de veri
După care alții-au cîștigat averi,

Noi să stăm la urmă ? Nu ! 'Nainte ! Gata !
Rar, plutește colbul. Merge, foc, brigada.

Sînt în mușchi cum fuge stîngele arzînd.
Mîinile pe sepă, de ojeț imi sînt.

Am o față-n dreapta — ochi senini ca cerul,
Mîndru-mi stă la stînga, harnic, brigadierul.

La mijloc, bătrînul, între fineri — eu !
De mă-ntrece-oricare mie-mi vine greu.

Fața mi se-aprînde — foc însulețit —
Dau adînc cu sapa, parcă-nfînerit.

A-nceput o față cîntecul și-a stat,
Dar i-auzi ecou-n zare-ndepărtat.

Sînt și eu ast cîntec, pe de rost îl știu
Buzele-mi uscate, căci e-n mine viu.

Cîntecul ce duce tîneretu-n muncă
Și prin toată lumea glasul și-l aruncă.

Înainte, haldam, tot pe rîndul mic.
Mă opresc și-adesea ochii mi-l ridic.

Văd : modest e rîndul cum sînt mii și mii,
Toate împreună-s trainice poezii.

Construim cu sapa, cu penița chiar.
N-o să las drapelul, roșu steag de jar.

De-o să mă opresc — cum toți ne-oprim
odată —
Steagul n-o să-l frîngă moartea blestemată.

Căci îl las brigăzii tîneresți anume :
Să-l ridice-n patru colțuri dragi de lume.

1953

In romînește de
Ion BRAD

TARA MEA

de Zoltan HAJDU

Pămînt natal, — ostîndă
Și temniță flămîndă
Ne-ai fost în cruntul veac...
De-s mîndru azi de tine,
De proaspătu-ți răsuflet,
Îi mulțumesc din suflet
Partidului meu drag.

M-am frînt sub grea povară
Și anti-mi sîngerară,
Dar totul, — în zadar...
Sărac precum norodul,
Trăind de azi pe mîlne,
C-un codru-amar de pîine
M-au răsplătit cei mari.

Sînt unguș și mă mînil :
Nu slavii și romînil
Ne-au fost dușmani vreo dată !
Noi ne sfîrșeam în lupte,
Pe cînd furîndu-și prada,
Domnil-și lărgeau ograda
Din singele vărsat.

În orice neam, — cît veacul —
Săraci nașteva săracul,
Și domnul, domn nașteva...
Doar cînd gîndesc asemeni,

Trecutul eînd socotul,
Pot prețu-ntru totul
Azi libertatea mea.

Unde-a fost jalea mare,
Mai luminoasă-n soare
Se-nalță viața azi.
Și cît vor fi popoare
'Nălța-vor cînt de glorii
Slăvind liberatori !
Și brațul lor viteaz.

Argat îi-am fost odată
Dar, țara mea, azi, tată,
Fiu credincios îi sînt.
Și dragostea-mi de tine
Ca însăși viața crește
Și-n mine își sădește
Partidu-al său cuvînt.

In romînește de
V. MOLDOVEANU

PRIMA LECȚIE

de Arthur BARDOS

Mergeam pe malul Someșului nostru.
În stînga — șirul 'nalților castani
foșnea etajul frunzelor în vînt.
În raza unui soare transilvan,
se legăna o pulbere ușoară
— dans auriu neconștient vibrînd —
Iar flăcările florilor îșișneau
în ramuri, ca în flecare an.

Eram noi doi. Fetiița la mijloc.
Spre dreapta, girbovită din spîinare,
colina se'nălța spre zarea-albastră,
cercînd să pară, biata, cît mai mare.
— Știi cum se cheamă dîmbul ? Felecvár !
E-n mijlocul orașului... — Așa ?
— Nu prea frîziu, la anul, fata mea,
ușor îl vei sui, și nu arar !

Vai, tată, spune fata mea, uimită.
Un munte 'nalț ca asta n-am văzut.
Pe umeri poartă cerul, ia te uită !
...Eu de mirarea ei, zîmbeam făcut.
Ceru s-o iau în brațe. Haide, fie.
Și-n tale, — o rază gîndul mi-a jesus !
Montblanc îmi apărea-n copilărie
movila ce s-a ros și s-a trecut.

Și peste dîmb, o pasăre-și ia zborul.
Castanii-n jur foșneau neîncetat.
Ce limpede mi-e totul dintr-odată :
mai sus de munți, de mult ne-am ridicat.
Mai îndrăzneț decît orice culme,
știința omenească s-a urcat.
Nimic nu-ntrece gîndul nostru-n lume,
nimic nu e mai nou, mai minunat.

Și-avîntul încercam să-l trec fetiișel.
Deși nu-nțelegea, vream să-l explic :
Aceea ce înalț de tot ne pare,
e, uneori, de-aproape-afîț de mic !
— Dar cum așa ? prirea ca la poveste,
cu negrii-ochi rotunzi, cum numai ei,
copiii, pot privi în ochii tăi...
Din ce-l spuneam, ea nu credea nimic.

Și mai frîziu, ne-am așezat pe-o bancă.
Muncește lulka, nimeni n-o abate :
Preocupată cară ea nisipul
să 'nalțe cu găleata — o cetate.
Și zidul, ca și turnul, cresc mereu.
Privind la dîmb, din palma lulka bate.
— Vezi, tată ? mai înalț e turnul meu...
Și eu, ca tată bun, i-am dat dreptate.

In romînește de
Veronica PORUMBACU

PRIETENIE

reportaj de Ștefan ANDRE!

Foto: A. LOVINESCU și L. TIBOR

Iuliu Haidu

De câte ori nu i s-a întâmplat lui Iuliu Haidu, între 12 și 16 ani, să numere banii câștigați la zidărie, cu simțămîntul zădărnicii tuturor zbaterilor! Parcă nu număra plata unor lungi și chinute zile de muncă, ci înseși greutatea ce năvăleau peste trupul său firav și sleit de puteri. Prin fața ochilor îi trecea mama ostentivă de spălatul rufelor, frații lui flămînzi și dezbrăcați, găzarul care-l pîndea la colțul străzii ca să-i ceară să plătească datoria, brutarul proțâpît în ușa dughenii pe care n-o puteaocoli.

De câte ori, la vîrsta cînd copiilor li-e dat să se joace și să învețe, Iuliu Haidu nu se întorcea abătut de la lucru, dîndu-și seama că nu poate acoperi, cu ciștigul său pe două săptămîni, nici traiul pe două zile al familiei!...

Intr-o sîmbătă la prînz, după plată, antreprenorul l-a îmbiat să meargă cu el la Cluj.

— Într-un oraș mare, ai să câștigi și tu mai bine! — i-a spus.

Poate ar fi mers dacă, întorcîndu-se acasă, n-ar fi găsit lume adunată în curte și pe mama, în casă, sîrîngînd boarfele și plîngînd în timp ce, în mijlocul odăii, tronînd pe un scaun, stătea intendentul minei, ca un cioclu, zîmbînd sinistru.

— Ce s-a întîmplat aici, mamă?

— Ne dă afară, copilul meu. Ne aruncă în uliță, acum, în pragul iernii.

Iuliu i-a mîngîiat părul cărunt, i-a strîns mîna mică, zbîrcită de atîta sodă, și brusc s-a desprins de ea și s-a oprit în fața cioclului:

— De ce ne dați afară? Doar plătim pentru casă!

— N-avem nevoie de bani — a surîs omul administrației. Din familia voastră nu lucrează nimeni la mină. Așa că...

Lui Iuliu nu-i plăcea mina. Din pricina minei murise și bunicii și tatăl lui. Simțea că dacă stăpînii îndrăzneau să facă atîtea nelegiuiri la lumina zilei, în văzul tuturor, apoi în bezna minelor, asuprirea lor nu mai putea să aibă margini. Nu-i plăcea mina. Ii era chiar frică de ea. Dar nu mai putea alege. A intrat în adîncul pămîntului ca să-și apere mama și frații mai mici de pribegie, de iarnă, de mizerii și mai grele ca acelea pe care le îndurau.

Transporta cărbunele cu roaba, ca zilier, de la abataj sau înaintare, prin galeriile strîmte, întunecoase, întortochiate și pline de noroi, pînă la ascensoare. Căra cărbunele cite 12 ore pe zi, fără să-și întrerupă munca.

E greu pentru cineva, care intră azi într-o mină luminată electric și în care transporturile se fac cu vagonetele, să-și închipuie ce înseamnă transportul cu roaba. Dar și mai greu este pentru cineva, care n-a cunoscut vechea muncă a minerilor, să-și închipuie ce înseamnă această muncă intru un zilier.

Iuliu Haidu intrase însă în mină hotărît să ajungă în cel mai scurt timp ajutor de miner și apoi miner. Și pentru asta, muncea din răsputeri. Zadarnică trudă însă. Ii spuneau cite unii, în șoaptă:

— Mă frate Iuliu, dacă vrei să scapi de roabă și să te califici, unge osia! Dă-ți leafa pe-o lună, ștaigherului, și-ți pune tîrnăcopul în mînă!

— Nu dau nici un ban tîlharilor! răspundea cu înverșunare Haidu. Am să lucrez bine și trebuie să mă calific!

Șapte ani Iuliu Haidu a refuzat să dea bacșiș ștaigherului. Șapte

ani a rămas muncitor necalificat, zilier. Azi cînd numele lui Iuliu Haidu este cunoscut în întreaga țară, cînd toată lumea știe că scoate cărbune în contul anului 1957, că sub supravegherea lui s-au calificat 40 de fruntași ai întrecerii socialiste și 25 de șefi de echipă, că mulți dintre elevii lui au ajuns studenți la Institutul de Mine din Petroșani — nu-ți vine să crezi că sub capitalism omul acesta a trebuit să care șapte ani cărbunele cu roaba, că nu i s-a îngăduit să ajungă miner!

Cînd s-a întors din armată, Ardealul fusese sfirtecat prin dictatul de la Viena, iar legionarii dezlănțuiseră pe întreaga vale a Jiului furia naționalismului sovînic. Evreii, ungurii, polonezii, cehii erau urmăriți, izgoniți din mine și din servicii, bătuiți, terorizați. Atunci a înțeles Iuliu Haidu cît prețuiește prietenia adevărată. A cerut ajutor unui evreu, care l-a găzduit, l-a hrănit și i-a dat bani ca să poată fugi peste graniță. A văzut atunci că unitate există numai între oamenii cinștiți, indiferent de naționalitate. Că „unitatea națională” despre care vorbeau legionarii și hitleriştii e o minciună sfruntată.

În 1944, după eliberare, s-a întors din nou în Valea Jiului. Erau multe de făcut aici. Vechile conduceri trebuiau trase la răspundere pentru nesfîrșitele lor nelegiuiri. Lupta politică cerea oameni hotărîți. Acțiunea partidului pentru înfăptuirea reformei agrare trebuia susținută. Șovinismul, care mai dăinuia, trebuia tăiat din rădăcini. Și, în afară de acestea, minerii erau chemați să susțină frontul și reconstrucția patriei printr-o reorganizare rapidă a producției de cărbune.

Felul în care partidul vedea și rezolva problema națională, l-a făcut pe Iuliu Haidu să-și închine toate forțele sale cauzei socialis-

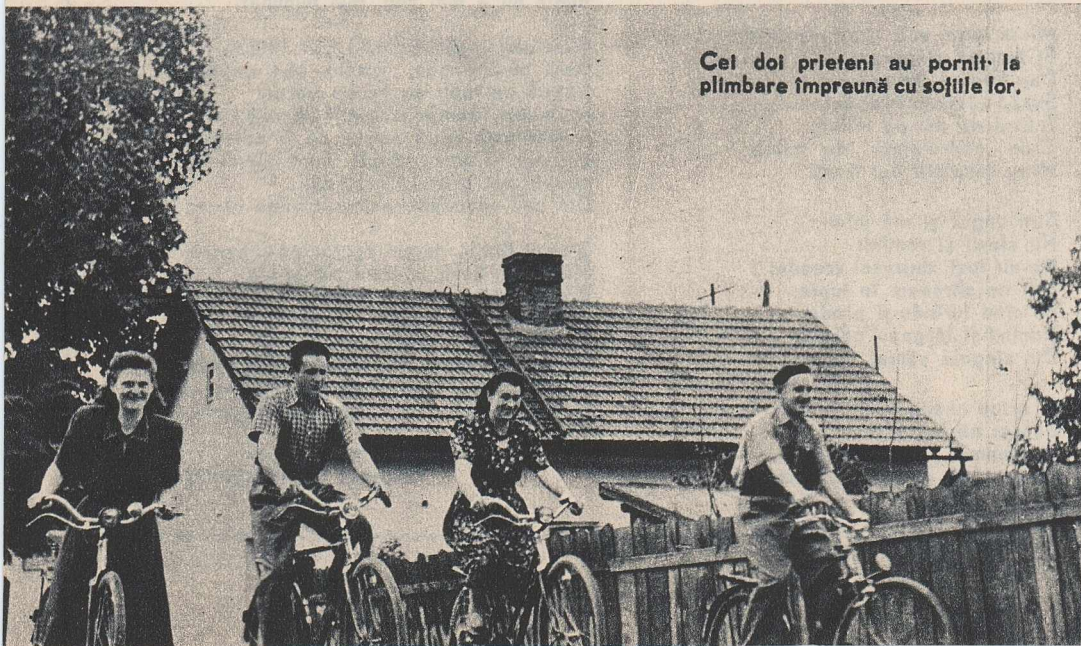
Mihai Ștefan

mului. A intrat din nou în mină. De data aceasta ca ajutor de miner. Cîteva săptămîni mai tîrziu s-a prezentat la examen și a fost calificat miner. Producția mergea rău. Minerii mai bătrîni nu prea îndrăzneau să ridice cu destul curaj problemele de producție. Din însărcinarea partidului, Iuliu Haidu ia inițiativa unor dezbateri largite. Cere reorganizarea echipelor, cere pichamere cu aer comprimat, vagonete pentru transport, repararea ascensoarelor distruse de sabotori.

Șase luni mai tîrziu, este numit șef de echipă și evidențiat pentru îndrăzneala cu care ia lucrurile în piept și pentru producția cea mai mare dată în mină. Și așa a mers el, din succes în succes...

În timpul foametei care bîntuia Moldova și partea de răsărit a Ardealului prin anii 1946—1947, rătăcea din sat în sat, căutînd de lucru, un tînar de vreo 19 ani, îmbrăcat în zdrențe, încălțat cu opinci sparte, sărac, flămînd și singur.

Munca o zi ici, alta colo, apoi iarăși era nevoit să-și vadă de drum. Este de neînchipuit cît de sinistre erau scormirile chiaburilor menite a folosi foamea și năpasta pentru ca ei să se îmbogățească. Într-un sat, Mihai Ștefan a văzut în fața unei porți, spînzurată de un par, o piine. În timp ce mii de țărani cutreierau drumurile țării pentru un pumn de mălai, în timp ce familii întregi își vindeau pămînturile, casa, țoalele, pentru o felderă de porumb, în

Cei doi prieteni au pornit la plimbare împreună cu soțiile lor.

Familia Iuliu Haidu.

fața porții sale, chiaburul Ghiță Petre atîrnase o piine ca să-i ispîtească pe flămînzi să vină să-i lucreze ogoarele. Ștefan a intrat slugă la Ghiță Petre. A lucrat vara, apoi a fost alungat. Și fiindcă a îndrăznit să-și ceară drepturile, feciorii chiaburului, înhăitați cu alți huligani din sat, l-au pîndit lîngă o salcie și l-au bătut pînă la sînge.

A pornit din nou pribeag. După săptămîni îndelungate de zădărnice căutări, a ajuns în Valea Jiului.

...Intr-o seară, pe cînd se întorcea de la o consfătuire, Iuliu Haidu a dat de umbra unui om — că doar o umbră era — care stătea pe scara casei lui.

— Dar de ce nu l-ai poftit în casă, Teresi? — și-a întrebat el soția.

— N-a vrut să intre cu nici un chip. A zis că te așteaptă aici, afară. Iuliu Haidu i-a întins mîna și l-a privit îndelung.

— Ce este, tovarășe?

— Am venit să lucrez în echipa dumitale de mineri!

Iuliu Haidu și-a dat seama de tot ce ardea în sufletul flăcăului.

— Hai în casă! — i-a spus el cu blîndețe. I-a turnat apă pe mîini ca să se spele, l-a așezat la masă, pe urmă i-a spus simplu:

— Bine, Ștefan, de azi te iau în echipa mea. Ai unde să dormi la noapte? Nu? Ai să dormi la mine pînă ți-om găsi o gazdă. Alte haine n-ai? Ai să capeți salopetă, dar trebuie să-ți strîngi bani, ca să-ți cumperi haine omenești. Așa nu poți să umbli pe aici. Opincile? Astea trebuie să le arunci imediat. În mină nu poți intra ca un sărîntoc. În mină trebuie să fii om! Minerul este un om care se respectă pe sine și împune tuturor respectul. N-ai bani să-ți cumperi bocanci? Nu-i nimic. Teresi, dă-mi te rog bani pentru o pereche de bocanci, pentru ciorapi, pentru o cămașă. Ni-i dă Ștefan înapoi într-o lună-două...

Au trecut multe luni în șir de la această întîlnire. Mihai Ștefan a intrat în mină și a devenit unul dintre cei mai buni lucrători din echipa lui Haidu.

Intr-o zi Haidu îi spuse nevestei-si:

— Ștefan ăsta, prea e singur. Cîștigă atîția bani că nu mai știe ce să facă cu ei. Dacă nu-l ținem mai de scurt se risipește și cine știe ce se întîmplă cu el.

— Vrei să-l însori cumva? — l-a întrebat Teresi, rîzînd.

O săptămîină mai tîrziu, Haidu

a venit ceva mai devreme de la lucru.

— Auzi? Vecinul nostru se mută! o anunță el pe nevastă-sa. Se mută într-un bloc nou, din cartierul muncitoresc. Apartamentul de alături rămîne liber.

— Și ce-i? Nu mai încăpem în apartamentul nostru? — l-a întrebat Teresi, care uitase de povestea cu Ștefan.

— Ba noi avem loc, dar trebuie să-i facem rost de o casă și lui Ștefan. Am vorbit la administrație. Mîinc i se repartizează apartamentul de alături.

Mihai Ștefan n-a știut de toată povestea asta decît atunci cînd a primit repartizarea.

— Ce-mi trebuie mie o casă atît de mare, tovarășe Haidu?

— Ei, ce-ți trebuie! Las'că ți-o trebui.

Cîteva seri mai tîrziu, l-a luat cu el la un prieten, un fost miner, acum director la I.P.E.I.L. Acolo a cunoscut-o Ștefan pe Aurica, fata directorului. Pe urmă, Haidu a făcut o masă, la care a poftit familia Auricăi. Și, ca din întîmplare, a lăsat lucrurile să meargă la voia lor.

Au trecut vreo trei-patru luni de zile. Intr-o seară, întorcîndu-se dintr-o excursie făcută cu mai mulți prieteni la Peștera lui Bali, Ștefan a trecut pe la Iuliu Haidu, pentru „o vorbă“.

— Tovarășe Haidu, am venit c-o rugămîinte. Dumneata mă știi pe mine. Sînt singur, de cîștigat cîștig destul... Și... m-aș însura.

— Asta-i foarte bine, Ștefan — i-a spus Haidu, făcîndu-se că nu știe despre cine era vorba. Dar ți-ai găsit o fată? O iubești?

— O iubesc, tovarășe Haidu, că fără ea nu mai am odihnă. Nici noaptea nu mai dorm, iar la lucru sînt tot cu gîndul la ea. Așa că am venit la dumneata să te rog să mergi în peșit...

— Și cine-i fata, mă Ștefan? — Păi, Aurica... Știi... fata aceea drăguță, la care am fost noi astă-iarnă o dată, în vizită...

Abia la masa nunții a aflat Ștefan că Haidu știa de mult povestea lui. Dar nu s-a supărat. Ba dimpotrivă, o leacă amețit de vin, s-a sculat de la masă, l-a sărutat pe Haidu pe anîndoi obrazii, și i-a jurat prietenie veșnică!

...Era în 1952. Brigada lui Iuliu Haidu se apropia, zi de zi, de împlinirea extracției planificate pentru anul 1954. Șefii de echipă se adunau adeseori la sindicat, la biroul tehnic sau acasă la Haidu, ca să analizeze munca, să îmbunătățească transporturile sau pușcarea la ort.

Intr-o seară, s-a dus vestea din gură în gură că toți minerii din brigadă sînt poftiți la masă la Haidu. Haidu acumărat un butoiș de bere și a făcut masă mare. În timpul mesei, nici o vorbă despre producție. De cîte ori încerca unul să spună ceva, Haidu îl întrerupea: — Lasă mina! Acum să mîncăm. Fiecare lucru trebuie făcut la timpul său.

Dar după masă a scos din buzunar o scrisoare și le-a citit-o. Era o invitație a Muncii prin care era poftit să ia parte la Congresul Mondial al Sindicatelor, la Viena.

Toți minerii, pînă la unul, crescuți de el, îl priveau

Mici pasiuni gospodărești. Mihai Ștefan se dovedește a fi un iscusit apicultor, iar Iuliu Haidu un elev ce ascultă atent explicațiile „învățătorului” său.

cu umire și respect. Era primul dintre ei care pleca în străinătate, la un asemenea congres.

— Dar ca să pot pleca în liniște, trebuie, tovarăși, ca unul dintre voi să-mi ia locul, să prelu conducerea brigăzii, să răspundă la angajamentul pe care mi l-am luat față de partid și guvern, de a termina anul acesta planul pe 1954. Cine crede că poate lua conducerea?

După multe discuții, cineva se întoarse și spuse:

— Să o ia Ștefan. Este cel mai bun.

Așa a rămas. Cîteva zile mai tîrziu, Iuliu Haidu a fost petrecut la gară de ortacii lui.

— Am să încerc să te întrec, tovarășe Haidu. N-ai să te superi?

Iuliu Haidu l-a strîns în brațe:

— Ștefan, dacă brigada reușește să depășească producția atînsă pînă acuma, e cel mai frumos dar pe care îl face Congresului Mondial al Sindicatelor. Iar pentru mine, succesul vostru va fi ca o decorație de aur!

Din ziua aceea Ștefan a luat conducerea brigăzii. Profesorul lui și al celorlalți mineri era departe. Brigadierii primeau scrisori și cărți postale de la Budapesta, de la Viena, de la Praga. Dar călătoria lui Haidu s-a prelungit: au început să primească scrisori din Uniunea Sovietică. De la Moscova, din Donbass. De cîte ori primeau vreo scrisoare, se adunau la casa lui Ștefan — așa cum înainte se adunau în casa lui Haidu — și o citeau, urmărindu-i cu înfrigurare drumul prin străinătate, descrierile locurilor pe care le vedea, discuțiile pe care le avea cu muncitorii sovietici. În ziua în care au primit scrisoarea prin care Haidu le spunea că s-a împrietenit cu vestitul miner Evdokim Rubanțev, că a vizitat împreună cu el mai multe mine din Donbass, că a văzut cum lucrează combina minieră, o a-

devărată uzină subterană, și că a petrecut ziua de 7 Noiembrie la noul său prieten în casă — chiar în ziua aceea brigada condusă de Mihai Ștefan depășise recordul atîns pe vremea lui Iuliu Haidu.

— Să-i trimitem o telegramă în Donbass! — a spus cineva.

Cîteva zile mai tîrziu au primit răspunsul, prin avion. Erau felicități nu numai de Iuliu Haidu, dar și de minerul sovietic Rubanțev. A fost ca o sărbătoare pentru brigadă. Fotografia în care apărea Iuliu Haidu în mijlocul familiei lui Rubanțev a trecut din mînă în mînă.

O lună de zile mai tîrziu, o dată cu întoarcerea sa în țară, Iuliu Haidu a propus ca brigada să se împartă în două. O parte sub conducerea lui, alta sub conducerea lui Mihai Ștefan. Din ziua aceea, o nouă întrecere a început între cei doi prieteni, între dascăl și elev. Și dacă ți-ai arunca ochii în procesele verbale de întrecere socialistă, ai vedea că pînă acum de 7 sau 8 ori elevul l-a întrecut pe meșter. Dar asta îi leagă și mai mult. Dimineața își ciocănesc în perete — e „semnalul” lor — și se așteaptă în fața porții ca să meargă împreună la mină. După lucru îi întîlnesc adeseori împreună, ori la biroul tehnic, ori acasă la ei, aplecați asupra unei ciclograme, sau pur și simplu la braț cu soțiile lor, plimbîndu-se pe dealurile înverzite ale Petriței.

Ca să scrii despre acești doi prieteni și fruntași, spațiul unui reportaj e prea mic. Oamenii sînt prea mari, viața lor e prea adevărată, prea plină, ca să te mulțumești cu cîteva pagini. Asemenea vieți, asemenea destine ce se pot înfîp-tui doar pe calea deschisă oamenilor de partid, au nevoie de sute și sute de pagini. Și încă paginile nu sînt nimic față de însemnătatea unei vieți adevărate.

COMETA CU TREI COZI

de I. LUDO

Illustrat de Eugen TARU

Sub impresia unor discursuri oficiale care descriau poporului american farmecele bombeii cu hidrogen, compozitorul american Irving Berlin a scris un cântec intitulat: „Nu mi-e frică!”

Asta îmi amintește de cometa Halley.

Se știe ce este o cometă: un astru vagabond, cu un cap luminos și cu o coadă — sau o coadă — de stele, care, în plimbările ei, descrie o curbă în jurul soarelui. Prea puțin, însă, știu ce este cometa Halley. În cărțile de specialitate se afirmă că această cometă nu se deosebește întru nimic de celelalte consore ale ei, decât doar prin două amănunte: că a fost descoperită de astronomul Halley și că se apropie de pământ la fiecare 75 de ani. Totuși, nu este așa. Intre cometa Halley și celelalte semene ale ei există o deosebire fundamentală, despre care cărțile nici nu pomenesc. Ar fi și greu. N-ajunge să fii astronom, spre a putea da relații precise asupra a ceea ce este în realitate cometa Halley. Numai cine a trăit în atmosfera care domnea peste tot în zilele acelea de la începutul lui mai 1910, când se anunțase vizita astrului după o lipsă de 75 de ani, știe că acest corp cereșc cu coadă nu-i o cometă, ci o demență colectivă a fricii. Pentru întreaga omenire, o dată cu cometa Halley venea și sfârșitul pământului. Asta era isprava unor astronomi care se apucaseră să susțină că întrucât cometa, în călătoria ei, a ajuns între soare și pământ, și întrucât se află cu capul spre soare — ea va trebui neapărat să învăluie pământul cu coada. Este inevitabil. Ceea ce înseamnă că pământul își trăiește ultimele ceasuri. În 4 sau în 5 mai 1910, ori se va aprinde atmosfera — ziceau acei astronomi — și pământul se va prefăce în scrum, ori tot ce este viu pe pământ va pieri prin asfixie.

Omenirea înțelese și fu cuprinsă de panică. Zadarnic s-au străduit alți astronomi — mai conștiințioși în a studia evoluția astrilor — să demonstreze că în ultimul timp a survenit în traseul cozii astrale o deviere, așa că pământul va fi ocultat și nu va fi deranjat nici cât negru sub unghie. Panica intrase atât de adânc în sufletul oamenilor, încât toate apelurile la calm nu avură nici un efect. Nu era om să nu fi fost convins că în 4, cel mult 5 sau 6 mai, „se răstoarnă pământul”. Fiindcă aceasta era imaginea ce și-o făcea lumea despre catastrofa planetară: pământul va fi izbit de cometă și dat peste cap. În jurul acestei ciocniri s-a și creat o întreagă literatură umoristică, orală și scrisă, care, în esență, preconiza ca toate să fie puse din vreme cu capul în jos, astfel ca, atunci când pământul va fi răsturnat, ele să poată reveni la poziția normală.

Erau glume, unele mai izbutite, altele mai puțin, dar toate inspirate de același sentiment: frica. O teribilă frică de moarte. Și în zilele care au precedat apariția cometei, fiecare a căutat să-și înăbușe frica această, după temperament — și mai cu seamă după mijloace. Clasele înstărite își luară rămas bun de la viață în chefuri care ținură zile și nopți fără întrerupere. „Nu mi-e frică!” țipau chefliii, acompaniați de cuconițele lor legitime sau nu. „Nu mi-e frică!” Dar de frică se întreceau în a da dezmațului lor accente cât mai gălăgioase, pentru a uita că ceasul morții li se apropie. „Muzicile cîntă — se relatea într-un reportaj care descria cele ce se petreceau la noi — berea și șampania curg în valuri pretutindeni și este o oarecare tristețe în veselia aceasta a oamenilor care așteaptă cu bucurie sfârșitul lor”. Pe tot globul se repetau spectacolele acestea de „bucurie” macabră, atât de apropiate de scena aceea înfiorătoare a vasului „Titanic”, care se scufunda, cu pasageri cu tot, în sunetele disperate ale orchestrei. „Nu mi-e frică!”

Cealalți, oamenii simpli, căutau să-și potolească spaima, fiecare pe unde-l trăgea punga sau inima: unii prin circumi — iar alții, cei credincioși, pe la biserici, unde implorau mila celui de sus.

Iar între timp, depeșile zburau de la un colț la altul al pământului, cu cele mai noi vești nu asupra mersului cometei Halley, ci asupra mersului nevrozei Halley, asupra mersului fricii colective de moarte care este inscripționată în istoria astronomiei sub numele de „cometa Halley”.

„Boemia, 5 mai. — Un lucrător în vîrstă de 53 de ani s-a sinucis astăzi din cauza că se temea de pericolul ciocnirii cometei cu pământul. Panica e mare printre țărani.

„New-York, 5 mai. — Noii din sud sînt cuprinși de o adevărată spaimă, din cauza apropierii cometei. Toți au încetat lucrul și fac rugăcini.

„Paris, 5 mai. — Apariția cometei Halley a provocat o flegelă de nedescris în oraș. Vinzătorii de strică strigă pe stradă: „Trebuie să murim cu toți! Cumpărați descrierea pieirii lumii!” Pentru la noapte s-au organizat prin localități petreceri întocmai ca cele de Anul Nou.

„Viena, 5 mai. — Așteptarea cometei Halley a dat prilejul unor petreceri și serbări rare. Toate localitățile de noapte sînt înțesate și expoziția de vinătoare e arhiplină. Lumea petrece și chefuiește, așteptînd sfârșitul lumii.

„Muenich, 6 mai. — În toată Bavaria de sud, cea mai mare parte a populației a petrecut noaptea asta în biserici, rugîndu-se lui Dumnezeu să crute lumea de un cataclism. Multe femei au leșinat și au avut accese de nervi.

„Roma, 6 mai. — Un rentier s-a aruncat aseară într-o fîntînă de frica cometei. El a fost salvat la timp.

„Hamburg, 6 mai. — Din cauza fricii de cometă, un cunoscut frizer din localitate și-a distrus aseară tot mobilierul și vitrina frizeriei.

„Constantinopol, 7 mai. — Populația se află încă cuprinsă de spaimă din cauza cometei Halley. O ploaie puternică, însoțită de tunete și fulgere, a mărit și mai mult panica. La Scutari, copacii au fost smulși cu rădăcini cu tot de furtună. Oamenii făceau rugăciuni și la fiecare fulger strigau: „Morții au ieșit din morminte. Sfârșitul lumii se apropie!” Un beduin și-a omorît nevasta și copiii de frica cometei.”

Și așa mai departe.

Dacă ne gîndim puțin la trailul pe care îl ducea omenirea pe vremea aceea, când fetele mai erau răpite cu trăsura cu cai, ne putem ușor explica de ce telegrame de felul acesta nu făceau decât să mărească spaima care frămînta sute și sute de milioane de suflete.

Care a fost bilanțul acestei ciocniri neizbutite dintre pământ și cometă?

Aproape la fel de tragic ca și bilanțul unei ciocniri izbutite. Cînd cometa Halley se depărta de pământ, fără să fi făcut alta nimic decât să se lase fotografiată, au rămas pe teren nenumărate adultere, urmate de nenumărate divorțuri, nenumărate sinucideri și nenumărate cazuri de nebunie incurabilă — toate mulțumită exclusiv fricii de moarte. Desperarea în fața unei morți inevitabile a răpit alții și alții înși, într-un fel sau altul, controlul și stăpînirea de sine.

Numai că nu toată lumea a păgubit de pe urma fricii de moarte. Frica de moarte n-a dat numai soții și soții încornorați, ori sinucigași și nebuni. Frica de moarte a mai dat și altceva: o nouă clasă de bogătași. Nu mai spunem că de pe urma cometei Halley s-au îmbogățit o serie de hoți și asasini care, dacă n-ar fi aflat că „se răstoarnă pământul” și că o dată cu pământul se răstoarnă și pușcăriile, ar fi fost,

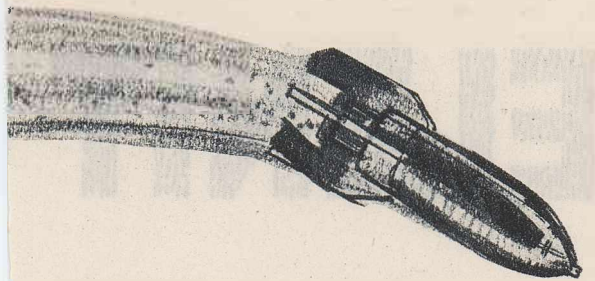
poate, ceva mai cuminți. Dar mulțumită fonomenului astral, s-au îmbogățit în primul rînd fabricile de oxigen care nu mai pridideau să satisfac cererile tuturor bogătaşilor hotărîți să combată asfixia la care erau expuși din partea cometei — cu baloane de oxigen; s-au îmbogățit cărturăresele; s-au îmbogățit casele de rendez-vous; s-au îmbogățit restaurantele, circumiile, dricarii și birjarii. Frica de moarte, sub regimul cometei Halley, deși nici nu era organizată în mod sistematic, ci numai improvizată, s-a dovedit, totuși, a fi o afacere foarte rentabilă.

Cine cunoaște starea de spirit care stăpînește azi Statele Unite, pricepe cam în ce fel sună cîntecul „Nu mi-e frică!” al lui Irving Berlin: întocmai așa cum sunau și cîntecele celor care, în mai 1910, de frica morții se îmbătau și răceau cu același tremur în glas, că nici lor nu li-e frică. Lui Irving Berlin nu-i este frică. Clănănește din măsele de frică, dar cîntă că nu-i este frică. În felul lui de a lupta cu frica, acest Irving Berlin este o replică foarte agresivă a lui Forrestal, care, cu toate că era ministru de război și cu toate că, în această calitate, se afla internat în unul din cele mai luxoase ospicii de nebuni din Statele Unite, mărturisea că-i este frică. Și unul, erou al fricii americane — și celălalt, erou al fricii americane. Sînt cele două tipuri de eroi care predomină azi în viața politică și socială a Statelor Unite. Unul care cîntă: „Nu mi-e frică!” — al doilea care strigă din toată inima: „Mi-e frică!” Forrestal, ca să scape de frică, s-a aruncat de la etaj în stradă, iar Irving Berlin, ca să scape de frică, recurge la metoda Coué. Ce învață această metodă, se știe: singurul mijloc de a-i scoate cuiva din cap o nebunie este să-i bagi în cap o altă nebunie. De exemplu, dacă unul care moare de foame vrea să scape de ideea fixă că e sărac, n-are decât să-și repete în gura mare, de dimineață pînă seara: „Sînt bogat, sînt bogat, sînt bogat!” Rezultatul va veni în mod matematic și fulgerător: prin forța de a tot repeta atîta că e bogat, omul va fi internat la balamuc, unde va muri convins că nu mai e sărac, ci bogat.

Această excelentă metodă Coué, care a umplut, între cele două războaie, azilurile de nebuni cu oameni definitiv fericiți, se numește vindecare prin autosugestie — așa precum metoda lui Forrestal se numește vindecare prin autucidere. Irving Berlin a optat pentru metoda Coué.

Dar dacă prea fericitul Irving Berlin și-a aranjat un viitor senin, lipsit de griji, de frică și de orice obligații de impozite, într-o confortabilă cameră de ospicium — (poate, printr-un gest generos al soartei, chiar în camera lui Forrestal) — avem destule motive să credem că nu tot așa se va întimpla și cu compoziția lui. Soarta cîntecului „Nu mi-e frică!” ni se pare mai puțin sigură, deoarece vine în flagrantă contradicție cu toate cîntecele oficiale americane care, dimpotrivă, îndeamnă poporul american să-i fie frică.

După cum se știe, în zilele noastre, noua cometă Halley născocită de potențații dolarului are nu una, ci trei cozi, care trebuie să inspire poporului american și întregii omeniri trei frici: frica de războiul inevitabil, frica de „roșii” și frica de bomba H americană. În fond, războinicii americani vor să samene frica în dreapta și în stînga spre a se elibera de frica lor proprie că popoarele, care azi le mai îndură șantajul — în cap cu înșuși poporul american — se vor trezi în cele din urmă. Prin urmare, pentru atîtea și atîtea obiective care, toate, au ca sîmbure frica, imperialiștii americani cultivă, întrețin, agravează și complică propaganda fricii. Trebuie, deci, să fie cineva într-adevăr nebun să cînte

în America „Nu mi-e frică”, azi, când mai mult ca totdeauna frica este politica oficială a statului american și când interesele cercurilor agresive imperialiste cer, în primul rând, poporului american să tremure de frică. Irving Berlin cântă de frică „Nu mi-e frică”, în timp ce stăpîni lui, mai mult ca oricînd, se zbat să ridice frica la rang de virtute și să popularizeze cît mai mult filozofia îndrumătorului lor, sociologul englez Ruskin, care, încă pelsfîrșitul secolului trecut, spunea că: „Frica este un mare dar făcut de Dumnezeu omenirii. Dacă frica n-ar fi existat, n-ar fi existat nici civilizație, nici fericire, nici progresul umanității. N-ar fi existat nici morala, din pricină că oamenii nu s-ar mai fi temut de Dumnezeu, n-ar mai fi existat nici progresul tehnic, din pricină că slugile nu s-ar mai fi temut de stăpîni, n-ar mai fi existat iubire, din pricină că oamenii nu s-ar mai fi temut de ură”.

Sînt idei mari, idei sfinte, idei indispensabile puterii imperialiste americane. De aceea, ele sînt încredințate, spre a fi propovăduite în marea școală a fricii, numai F.B.I.-ului, Comisiei pentru cercetarea activităților anti-americane, ministerului de justiție, Ku-Klux-Klan-ului, Legiunii americane și sutelor de organizații fasciste — peste care scriește, în toată splendoarea ei de instituție națională, acea fenomenală combinație zoologică numită McCarthy, pentru că nu se numește Capone sau Dillinger. Rezultatele obținute de acest select aparat pedagogic sînt atît de neașteptate, încît au început să îngrijoreze pînă și pe acei care, într-o măsură mai mare ori mai mică, sprijină edificiul imperialist al fabricanților de bombe cu hidrogen.

„Trăim într-o epocă a fricii — declară Val Paterson, directorul Departamentului federal al apărării civile. Noi, americanii, sîntem cei mai înclinați spre panică”.

„Acte nevinovate devin dovezi denunțătoare despre lipsa de loialitate — spune William O. Douglas, judecător adjunct la curtea supremă a Statelor Unite, într-un pamflet intitulat „Liniștea neagră a fricii”. — Coincidența care face ca o idee să meargă paralel cu politica Rusiei Sovietice (adică ideea păcii — N. R.) aruncă o umbră de bănuială asupra oricui a exprimat această idee... Frica degenerază în furie. Oamenii cinstiți sînt țintuiți la stîlpul infamiei... Avem spectacolul conducătorilor universitari, care se pretează ei înșiși la una din cele mai urîte metode de vinători de vrăjitoare care au avut loc vreodată... Buzele tinerei generații sînt pecetluite...”

Pînă și o revistă crîncen reacționară cum este „Collier's” scrie: „Frica a devenit un fel de obicei național. De la sfîrșitul celui de al doilea război mondial avem din ce în ce mai mult tendința să sărim în sus la orice zgomot neobișnuit, să ne uităm pe sub paturi și, în general, să tremurăm de frică, parcă am umbla noaptea prin cimitir”.

Bilanțul practic al acestei educații a fricii de cometa cu trei cozi?

Mult mai bogat și mai adînc, chiar în raport proporțional, decît cel înregistrat în timpul panicii provocate de cometa Halley. În 1910, frica a ținut o săptămîină-două și n-a izbutit să producă tulburări prea adînci în structura sufletească a omenirii. Pe cînd în Statele Unite, frica de moarte ține de ani — și această frică prelungită a izbutit să aștearnă pe sufletul unor anumite straturi sociale americane un strat gros de resemnare, de plictiseală, de insensibilitate, de indiferență față de toate. Atît de departe s-a ajuns cu ideea ciocnirii inevitabile care va duce la pieirea pămîntului, încît, acum doi ani, o telegramă din Washington informa că la întrebarea pusă unor școlari americani ce meserie ar vrea să aleagă peste

zece ani, 40% din ei au răspuns: „PESTE ZECE ANI VOM FI MORȚII!”.

Este și ceea ce vor stăpîni Americii: ca poporul american să n-aibă în fața sa decît viziunea unei morți sigure și apropiate. Prin agitația lor violentă în jurul „primejdiei roșii”, prin proslăvirea zeului american al bombeii H, prin forțarea comenzilor de armament, prin stăruința cu care își răspîndesc doctrina războiului inevitabil, stăpîni Americii luptă ca tot cei înconjoară să miroasă a moarte. Politică, literatură, afaceri — nu trebuie să se învîrte decît în jurul unei singure axe: moartea!

În 1949, publicația americană „New-Yorker” reproducea textul unei circuli — răspîndite în California — cu următorul conținut:

„Dragă prietene, — ținînd seama de pericolul extrem al unui război atomic devastator, care ar putea să se dezlănțuie dintr-un moment în altul și de precizările savanților și experților militari precum că în acest groaznic conflict viețile unei treimi din populația noastră (50 de milioane de suflete) vor fi distruse în cîteva ore de razele morții, de proiectilele cu reacție, de bombele atomice și de microbi, ne-am întrebant cum am putea (cu ajutorul lui Dumnezeu) să vă ajutăm să supraiețuiți acestei teribile distrugerii. Cele mai mari autorități ale noastre ne spun că nu există nici un fel de apărare sigură împotriva armelor teribile ale epocii noastre. Astfel că singura noastră speranță este să avem gata un loc izolat în care să ne putem refugia, pentru că cine știe dacă în curînd monștrii ucigători și lipsiți de remușcare nu vor încerca să ne distrugă lumea? Avînd în vedere această nenorocire care se apropie, am cumpărat loturi de pămînt la o oră cu autocarul de golf San-Francisco, în ținuturi în care v-ați putea refugia cu familia dumnea-voastră. Scopul nostru este să furnizăm familiilor sărace sau clasei mijlocii un mijloc de a scăpa unei morți de șoarece prins în cursă. Adăposturile noastre împotriva bombelor, situate în regiuni încîntătoare, vă procură o protecție absolută. Grupuri aparținînd aceleiași religii, aceleiași loji ale aceleiași societăți secrete, aceluiași sindicat muncitoresc, pot alege terenuri vecine, în poziții frumoase ca în povești. Vorbiți despre aceasta și prietenilor dumnea-voastră, cărora le veți face în felul acesta un serviciu de neuitat”.

După cinci ani, care n-au fost decît cinci ani de escrocherii similare, se poate citi în „New-York Post” din 8 aprilie 1954 această informație:

„Vestile despre bomba cu hidrogen m-au făcut să înțeleg cît de scurtă este viața, așa că acum vreau să mă bucur de ea. O să mă înțeleg cu întreprinderea de lustruit parchetele Sam Klein. O să mă simt atît de mîndră și

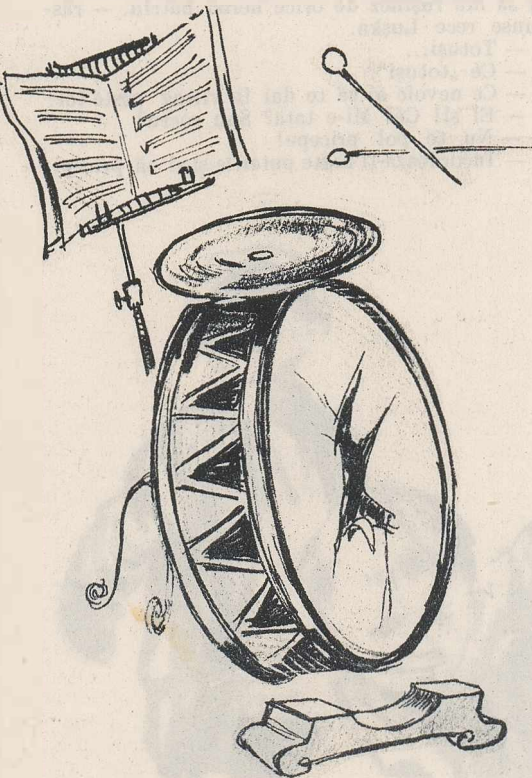
fericită cînd o să-mi văd prietenii și rudele admirînd frumoasele mele parchete!”

Iar în publicația „Los Angeles Mirror” din 2 aprilie 1954: „Dincolo de raza bombelor H noi case în deșert (1, 2, 3 camere). Loc sigur și sănătos pentru a locui”.

Asemenea anunțuri nu sînt decît o contribuție la propaganda fricii, atît de necesară mării și conservării avuției fabricanților de tunuri și bombe — care sînt în același timp principalii acționari ai tripourilor, ai caselor de prostituție, ai întreprinderilor de pompe funebre, ai sanatoriilor de boli nervoase, ori ai societăților de terenuri antiatomice.

Cum, dar, să nu dea copiii americani un procent tot mai mare de criminali — din pricina fricii? Cum să nu crească an de an numărul bolnavilor de alienație mintală, care fac din Statele Unite țara cea mai bogată în nebuni — din pricina fricii? Cum să nu tindă „modul de viață american” să ia formele unei dezlănțuriri de nebunie colectivă din care cîntea și moralitatea să fie expulzate, spre a face loc, pe planul întîii, adulterului, infanticidului, proxenetismului, traficului de stupefiante, corupției și crimei — din pricina fricii? Cum să nu se îndrepte învățămîntul american spre un dezastru total, cînd tineretul american a ajuns să privească școala ca o corvoadă inutilă — din pricina fricii? Cum să nu adune averi fantastice speculanții bombeii atomice, presei atomice, literaturii atomice și ai tuturor fabricatorilor antiatomice — atît de mult căutate din pricina fricii atomice? Și cum să poată rezista, în această împărăție americană a fricii, un cîntec atît de tragic intitulat: „Nu mi-e frică”?

Așa că nici nu mai încuape îndolală. În curînd cîntecul lui Irving Berlin va fi epurat din repertoriul național al lui McCarthy. Publicitatea care i se mai dă astăzi nu se datorește decît unei simple neînțelegeri, sau uneia din multele și inevitabilele contradicții ale maestrilor fricii. „Nu mi-e frică!” este tot ce poate suna mai strident la urechea imperialiștilor, atît de interesați să vadă cît mai degrabă cum tremură de frică marile mase americane, în frunte cu acele elemente sănătoase din popor pe care nu-i sperie cometa cu trei cozi și care susțin că ciocnirea cu pămîntul nu este inevitabilă.

PĂMÎNT DE STĂPÎN

Razmetnov oare bănuia numai ceva, sau știa de legătura lui Davidov cu Lușka? Mai degrabă știa. Știa, fără îndoială! Și cum ar fi putut rămâne neștiută legătura asta, când însăși nerușinata de Lușka nu numai că nu voia s-o ascundă, dar căuta chiar într-adins s-o dea în vileag. Amorul propriu al Lușkai era pesemne măgulit de faptul că ea — nevastă părăsită de secretarul organizației de partid — nu se încurcase cu un colhoznic de rând, ci cu însuși președintele colhozului, care n-o îndepărtase de loc.

De câteva ori Lușka a ieșit împreună cu Davidov de la administrația colhozului. Îl lua de braț fără să țină seamă de moravurile severe ale satului, ba se și lipea ușor de umărul lui.

Davidov se uita speriat împrejur, temându-se să nu dea ochi cumva cu Makar; dar nu-și trăgea brațul, căuta să-și potrivească mersul după cel al Lușkai, făcea pași măsuți, ca un cal împiedicat, și, nu știu cum, se poticnea deseori chiar și pe drum neted... Ștregarii din sat — marea pacoste a îndrăgostiților — se țineau după dinșii și, strâmbându-se în tot chipul, tipau pițigăiat:

Dintr-o cocă deasă
Mire și mireasă!

Copiii își agereau mîntea, care mai de care, pentru a găsi nesfîrșite variante acestui cuplet nerod; și, în timp ce Davidov, learcă de sudoare, străbătea împreună cu Lușka o bună bucată de stradă, blestemînd în gînd pe copii, pe Lușka și propria-i slăbiciune, „coca deasă” se prefăcea rînd pe rînd — în versurile lor — în cocă tare, de post, dulce, cu lapte și așa mai departe. În cele din urmă Davidov își ieșea din răbdări: desprindea domol degetele smolite ale Lușkai, împlîntate parcă în cotul lui, spunîndu-i: „Iartă-mă, n-am timp, sînt grăbit”, și pornea înainte, cu pași mari.

Dar nu era atît de ușor să scapi de acești copii sîcîtori, care te urmăreau. Ei se desfăceau în două grupuri: unul rămînea s-o zădărească mai departe pe Lușka, iar celălalt se ținea scai de Davidov. Nu era decît un singur mijloc de a scăpa de urmărire: Davidov se apropia de cel dintîi gard de nuiele întîlnit în cale. Se prefăcea că rupe o vargă și, cît ai bate din palme, copiii se împrăștiu care încotro, intrînd parcă în pămînt. Numai atunci președintele colhozului putea ajunge iarăși stăpînul atotputernic al uliței și al împrejurimilor...

Nu demult, la miezul nopții, pe un întuneric de nepătruns, Davidov și Lușka se pomeniră deodată față în față cu paznicul morii de vînt care se afla în stepă, departe de sat. Paznicul,

— Fragment din volumul II al romanului —
de Mihail ȘOLOHOV

Ilustrații de O. VEREISKI

un colhoznic bătrîn — moș Verșinin — se întinse pe pămînt, învelit cu un suman, la adăpostul unei movițe, care fusese cîndva vizuina unei căruțe. Văzînd perechea care venea drept spre dînsul, unchiușul se sculă pe neașteptate, cît era el de lung, și răni cu strășnicie, militărește:

— Stai! Carc-i acolo? — și puse la ochi o pușcă bătrînoară, care pe lingă toate acestea nu era nici măcar încărcată.

— De-ai noștri. Eu sînt, Verșinin! — răspunse în silă Davidov.

Davidov făcu grăbit stînga-mprejur, trăgînd-o după el și pe Lușka. Dar Verșinin îl ajunse din urmă și începu să-l roage:

— Nu cumva se găsește la dumneata o leacă de tutun, tovarășe Davidov? Mă usuc fără tutun. Mi s-au lungit urechile.

Lușka nu-și întoarse capul în altă parte, nu se îndepărtă și nici nu-și acoperi fața cu basma. Îl privea liniștit pe Davidov, care vărsa cu grabă tutun dintr-o pungă și-i spuse cu aceeași liniște:

— Hai, Sioma! Iar tu, moș Nikolai, ai face mai bine să pîndești hoții, iar nu pe cei ce vin să-și caute dragostele pe cîmp. Noaptea nu umblă numai oameni răi...

Moș Nikolai chicoti scurt și o bătu pe Lușka familiar, pe umăr:

— Așa-i, Lușka, dar vezi tu, drăguțo, că treaba de noapte e ceva tainic, — unii își caută dragostele, iar alții umblă după lucru străin. Slujba mea de paznic e să-l strig pe fieștecare, să păzesc moara de vînt, pentru că într-însa nu-i țizic, ci piinea colhozului. Vă foarte mulțumesc pentru tutun. Umblați sănătoși! Hai noroc!...

— De ce dracu' mai intri în vorbă? Să te fi dat cel puțin la o parte; poate că nici nu te recunoștea, — rosti Davidov, cînd rămaseră singuri, pierzîndu-și răbdarea și încercînd măcar să-și ascundă mînia.

— N-am șaisprezece ani și nici nu-s fată mare, ca să mă rușinez de orice nerod bătrîn, — răspunse rece Lușka.

— Totuși...
— Ce „totuși”?
— Ce nevoie ai să te dai în vileag peste tot?
— Ei și! Ce? Mi-e tată? Sau socru?
— Nu te pot pricepe!
— Încordează-ți toate puterile și ai să pricepi.

Davidov nu putea vedea prin întuneric, dar bănuia — după glasul ei — că Lușka zîmbea. Necăjit peste măsură de nepăsarea femeii cu privire la părerea lumii și de disprețul ei deplin față de buna-cuviință, — el izbucni cu înflăcărare:

— Dar înțelege odată, prostuțo, că ție îți port de grijă!

Lușka îi răspunse însă și mai rece:

— Nu te mai osteni. Mă descure eu singură. Mai bine poartă-ți ție de grijă.

— Îmi port de grijă și mie.

Lușka se opri scurt și se propti chiar în fața lui Davidov. Rosti cu glas triumfător, plin de o bucurie răuticioasă:

— Cu asta ar fi trebuit să și începi, drăguțule! Numai de tine ai grijă și ți-e ciudă că tocmai tu ai fost văzut noaptea cu o muiere în stepă. Cît privește pe moș Nikolai — lui îi e totuna cu cine te întinzi, nopțile...

— Ce rost are aici vorba „te întinzi”? — zise Davidov, oțărîndu-se.

— Dar cum era să spun? Moș Nikolai e doar de pe lumea asta și știe că n-ai venit aici cu mine, în toată nopții, ca să alegi mure. Iar ție ți s-a făcut părul măciucă de ce-o să spună despre tine la Gremeacii Log oamenii cumsecade, colhoznicii cinstiți, nu-i așa? Ție puțin îți pasă de mine! Dacă nu cu mine, cu alta — și tot te-ai fi plimbat afară din sat. Tu însă vrei și să păcătuiești, și să fii în același timp la adăpost, să stai în umbră, ca nimeni să nu afle de destrăbălările tale. Vasăzică de ăștia înși ești, molie! Dar află, drăguțule, că nu te poți ascunde toată viața după paravan. Și mai zici că ești matroz!... Adică cum vine asta? Mie nu mi-e frică, iar ție îți este. Ca și cum eu aș fi bărbat, și tu muiere, nu-i așa?

Lușkai îi ardea mai mult de glumă decît de ceartă, dar purtarea iubitului ei pesemne că o întăritase rău. Rămase un răstimp tăcută; apoi, aruncîndu-i o privire plină de dispreț, deodată își scoase repede fusta neagră de satin și rosti poruncitor:

— Dezbracă-te!
— Ce? Ai căpiat! De ce să mă dezbrac?
— Să îmbraci fusta mea, iar eu să trag pantalonii tăi. Așa o să facem pache dreaptă! Fiecare să se îmbrace după cum se poartă în viața. Hai, nu mă zăbovi!

Deși cuvintele Lușkai și propunerea ei de a face schimb de îmbrăcăminte îi jigniră adînc, totuși Davidov izbucni în rîs. Stăpînindu-și cu greu mînia surdă ce-l cuprinsese, el îi spuse domol:

— Isprăvește odată cu prostiile, Lușka. Imbracă-te și hai să mergem.
Cu mișcări lenexe, Lușka își trase în silă fusta, își îndreptă șuvițele de păr care-i ieșiseră de sub basma și deodată rosti cu un glas plin de o neașteptată și mare tristețe:

— Tare mi-i urît cu tine, momie marinărească!
Străbătura drumul pînă-n sat fără să-și rotească un singur cuvînt. Tot atît de tăcuti își luară rîmas-bun în hudiță. Davidov făcu o plecăciune stăpînită. Lușka abia își înclină capul și se mistui după portiță, ca și cum s-ar fi topit în umbra deasă a bătrînului arțar...

Nu se mai întîlniră cîteva zile. Apoi, într-o dimineață, Lușka se duse la administrația colhozului și așteptă cu răbdare pînă plecă și cel din urmă cetățean. Davidov tocmai voia să închidă ușa, cînd o zări. Ședea pe o laviță cu fața luminată de un zîmbet senin, cu picioarele larg desfăcute, ca bărbatii, cu fusta bine întinsă pe genunchi, și ronțăia seminte de floarea-soarelui.

— Nu vrei niște seminte, cetățene președinte — îl întrebă ea rîzînd, cu glas scăzut. Sprîncenele-i subțiri tresăriră ușor, iar în ochi îi juca o privire vicleană.

— De ce n-ai ieșit la prașilă?
— Mă duc acuși. Nu vezi că-s cu îmbrăcă-

mîntea de lucru? Am venit să-ți spun că... Diseară, cum s-o întunerica, vino la islaz. O să te aștept lângă aria lui Leonov. Știi unde-i?

— Știu.

— Ai să vii?

Davidov încuviință din cap, fără să scoată o vorbă; apoi închise bine ușa după dînsa. Rămase îndelung la masă, pradă unor gânduri întunecate, cu ochii pironiți într-un singur punct, sprijinindu-și obrazii în pumni. Avea la ce se gîndi.

Încă înainte de prima lor ceartă, Lușka venise de două ori, pe înserate, la dînsul acasă; nu stătuse mult și-i spusese cu voce tare:

— Petrece-mă, Sloma! Afară s-a întunericat și nu știu ce am, dar tare mă frică să merg singură. De cînd mă știu copil mic, sînt strașnic de fricoasă — încă de pe atunci mă sperie întunericul...

Davidov făcuse o mutră înfricoșătoare, arătînd cu ochii spre pereții de scînduri, în dosul căruia gazda — o femeie bătrînă și evlavioasă — pufnea ca pisicile, fierbînd de mînie și de dispreț și trîntînd cu zgomot vasele, pe cînd pregătea cîte ceva de-ale gurii pentru cină lui bărbatu-su și lui Davidov. Auzul ascuțit și ager al Lușkăi prinsese deslușit șoapta șuierătoare a gazdei:

— Tocmai ea să se teamă! Asta nu-i muiere, ci drac împelițat. Păi, și pe ceea lume, măcar pe pipăte prin întuneric și tot o să-și găsească calea pînă la vreun diavol tînăr: n-o să aștepte să vină el la dînsa. Iartă-mi, doamne, păcatele mele cele grele! Tocmai ea să fie fricoasa aceea! Te sperii de întuneric, duh necurat ce ești, cum de nu!

Lușka se mulțumea să zîmbească, ascultînd cum era încondeiată atît de puțin măgulitor. Nu era ea muierea pe care s-o turbure bombănelile unei babe bisericose. Nu mai putea ea de această mironosiță fătarnică, cu buzele mereu umede! În timpul scurtei sale căsnicii, Lușka avusese parte și de alte dandanale. Ținuse piept unor atacuri încă și mai strașnice, date împotriva-i de femeile din Gremeacii Log. O auzea foarte bine pe gazdă cum bodogănea cu jumătate de gură în dosul ușii, spunînd de dînsa că-i o desfrînată și o dezmațată. Doamne sfinte, oare numai astfel de vorbe, mai mult sau mai puțin nevinovate, îi fuseseră dat Lușkăi să audă, ba chiar să și rostească în timpul încăierărilor cu femeile pe care le obidise, cînd acestea săreau la bătaie și o copleseau cu cele mai cumplite ocări, închipuindu-și — în orba lor nevinovăție — că numai lor li se cuvine să-și iubească bărbații? Oricum, Lușka știa să se aperse și totdeauna le dădea răspunsul cuvenit. Nu, niciodată și în nici un fel de împrejurări ea nu se pierdea cu firea și nu trebuia să se scarpine în cap ca să găsească un cuvînt biciuitor, fără a mai vorbi de faptul că nu se afla în sat nici o femeie geloasă care să fi fost în stare a-i smulge Lușkăi basmaua, pentru a o lăsa cu capul gol... Totuși, Lușka se hotărîse s-o învețe minte pe baba asta — nu de alta, dar numai ca s-o pună la locul ei, călăuzindu-se după singura ei normă în viață și anume că ea, Lușka, trebuia să aibă totdeauna cuvîntul cel de pe urmă..

Cînd se duse a doua oară la dînsul, Lușka zăbovise cîteva clipe în odaia de trecere a gazdei, lăsîndu-l pe Davidov să treacă înainte. Iar cînd acesta ieșise în tindă și coborîse treptele pridvorului, care scîrțiau, Lușka se întoarse spre gazdă cu înfățișarea cea mai nevinovată din lume. Prevederile Lușkăi se adeveriră întocmai: bătrîna Filimonihă își trecuse în grabă limba peste buzele, care îi erau și așa umede, și-i spusese pe nerăsuflătele:

— N-ai pic de rușine, Lukeria. De cînd mama m-a făcut, n-am văzut una ca tine.

Cu o modestie mîreață, Lușka își plecase ochii și se oprise în mijlocul odăii, cuprînsă parcă de gânduri de pocăință. Avea gene foarte lungi și negre de-i fi putut spune că-s făcute cu condeiul. Cînd și le lăsase în jos, pe obrazii săi palizi se așternu o umbră deasă.

Înșelată de smerenia ei prefăcută, Filimonihă prinsese a șopti, de data asta într-un chip foarte împăciuitor:

— Gîndește-te și tu, muiereșco, unde s-a mai pomenit ca o femeie măritată — fie ea chiar despărțită — să vină în casa unui bărbat neînșurat, și încă pe înserate? Cum poți să te arăți așa în ochii oamenilor, ai? Vino-ți în fire, fi! Și tu mai rușinoasă, în numele lui Christos!

Luînd tonul gazdei, Lușka răspunse tot atît de încet și cu aceeași voce mieroasă:

— Cînd domnul dumnezeu, atotțitorul și mîntuitorul nostru... Aici Lușka se oprise, parcă în așteptare; apoi, după cîteva clipe de tăcere, își înălțase privirea și, în întunerice, ochii ei aveau scîlpiri de răutate.

Cum auzi de numele lui dumnezeu, gazda cea bisericosă își plecă cu evlavie capul și începu să-și facă în grabă cruce. Atunci Lușka încheie triumfătoare, grînd de data asta cu glas grosolan și aspru, ca de bărbat:

— Cînd a împărțit dumnezeu oamenilor rușinea, dînd fiecăruia tainul său, eu nu mă nimerisem acasă. Eram la joc, mă hîrjoneam cu flăcări, sărutîndu-mă și giugiulîndu-mă cu dînșii. Așa că la împărțeală n-a mai rămas pentru mine nici o fărîmitură tocmai din rușinea asta. Ai priceput? De ce ai rămas cu gura căscată și n-o mai închizi? Și acum iată care-i porunca: după ce s-o întoarca acasă chiriașul tău, adică cît timp o să păcătuiești cu mine — tu roagă-te pentru noi, păcătoșii, iapă bătrîna ce ești!

Lușka ieși semeată, fără să catadixescă a arunca gazdei năucite, mute și zdrobite cu desăvîrșire — nici măcar o privire de dispreț. Davidov, care o aștepta în pridvor, o întrebă cu îngrijorare:

— Despre ce ați vorbit acolo, Lușka?

— Mai cu seamă despre cele bisericesti, — îi răspunse, rîzînd și lipindu-se de Davidov, ea care își însușise felul de a fi al fostului său soț, adică de a se descotorosi cu o glumă de o conorbire nedorită.

— Spune drept, ce ți-a șoptit? Nu care cumva te-a jignit?

— Nu-i stă în putință să mă jignească pe mine. Asta e un lucru peste puterile ei. Dacă a bombănit acolo și ea, a făcut-o din gelozie: e geloasă pe mine, din pricina ta, știrbul meu drag! — zise Lușka, scăpînd din nou cu o glumă.

— Să știi că ne bânuieste! (Davidov dădu necăjit din cap). Nu trebuia să fi venit la mine, hotărît!

— Nu cumva te-ai speriat de bătrîna?

— De ce să mă sperii?

— Ei, dacă ești un flăcău atît de viteaz, să nu ne mai pierdem timpul vorbind de asta.

Era greu s-o convîngi pe năzuroasă și îndărătnică Lușka. Iar Davidov, orbit fulgerător de o patimă adîncă ce i se strecurase în inimă, se gîndise de cîteva ori în chip serios să aibă o lămurire cu Makar și să se însoare cu Lușka, ieșînd în sfîrșit din această încurcătură în care se virfise singur, și punînd astfel capăt tuturor tălmăcirilor și răstălmăcirilor ce s-ar fi putut isca pe socoteala lui. „Am s-o reduc! La mine n-o să prea facă nazuri și o să-și lase mofturile! Am s-o atrag în muncă obștească, am s-o convîng sau am s-o silesc să se instruiască. Scot eu om din ea, hotărît! Nu-i femeie proastă, iar cu arțagul ei o să se isprăvească odată și odată. O dezvâț eu. Doar nu sînt Makar. La dînșii cînta găina. Eu am cu totul altă fire: o să găsesc ac de jocul ei!“ — se gîndea Davidov, plin de o prea mare încredere în sine și în însușirile Lușkăi.

În ziua cînd ei se înțeleseră să se întâlnească lângă aria lui Leonov, Davidov începuse încă de la prînz să se uite nerăbdător la ceas. Mare-i fu deci uimirea, care pe urmă se prefăcu în mînie, cînd, cu un ceas mai devreme de întîlnirea hotărîtă, auzi în pridvor mai întîi pasul ușor al Lușkăi, pe care îl recunoscu îndată, și apoi glasul ei răsunător:

— Tovarășul Davidov e acasă?

Nici gazda, nici unchiașul ei — care tocmai se nimerise să fie acasă — nu-i răspuseră. Davidov înșfăcă în grabă șapca, se năpustii pe ușă și se ciocni față în față cu Lucheria, fe-

mea care-i zîmbea. Ea se dădu în lături. Amîndoi ieșiră pe portiță fără să rostească o vorbă.

— Mie nu-mi plac marafeturile astea! — rosti cu asprime Davidov și, înăbușîndu-se de mînie, își strînse pumni. — De ce ai răsărit aici? Unde ne-am înțeles să ne întîlnim? Răspunde odată, lua-te-ar dracu'!

— De ce răcnești la mine? Ce? Ți sînt nevastă sau vizitiu? — îl întrebă la rîndul ei Lușka, fără să se piardă cu firea.

— Încetează odată! Nu răcnesc de loc, ci te întreb!

Lușka ridică din umeri și rosti cu o liniște batjocuritoare:

— Ei, dacă mă întrebă fără să țiipi — e altceva. Mi s-a făcut dor de tine și am venit mai devreme. Îmi închipui că ești mulțumit și fericit.

— Cum dracu' să fiu „mulțumit“! De-acum gazda mea o să trîncănească prin tot satul! Ce i-ai spus rîndul trecut, că nu se mai uită la mine, ci doar cotcodăcește și-mi dă să mînînc un fel de lături în loc de borș acătării? Ați vorbit despre cele bisericesti! Frumoasă vorbă bisericosă! Trebuie să fi fost aceea — devreme ce ea, cum aude un cuvînt despre tine, îndată începe a sughița și se învinețește ca un înecat. Hotărît, cum îți spun!

Lușka izbucni într-un ris atît de tineresc și nestăpînit, încît inima lui Davidov se muie fără voie. Dar lui, de data asta, nu-i ardea de loc de glumă. Lușka îl mai întrebă o dată, privindu-l cu ochi rîzători, scăldați în lacrimi:

— Spui că sughiță și se învinețește? Așa-i trebuie mironosiței. Să nu-și mai bage nasul unde nu-i fierbe oala. Ia te uită la ea. S-a tocmit să-mi privegheze purtările!

Dar Davidov o întrepruse cu răceală:

— Ție nu-ți pasă că o să ne birfească prin sat?

— N-au decît! — răspunse nepăsătoare Lușka.

— Dacă ți-e nu-ți pasă, mie îmi pasă — și încă mult. Hotărît! Nu mai face pe proasta și nu mai da în vileag, față de toată lumea, legătura noastră. Am să vorbesc chiar mîine cu Makar și, fie că ne căsătorim, fie că pornim fiecare în drumul lui. Nu mai pot trăi așa, ca să mă arate lumea cu degetul: uite, cică, președintele — amorezul Lușkăi! Iar tu cu purtarea ta fățîșă îmi săpi prestigiul, mă înțelegi?

Luşka se opri și-l îmbrânci cu putere pe Davidov, strecurând printre dinți:

— Strașnic mire, n-am ce zice! La ce dracu' am nevoie de unul căruia îi curg balele de frică? Am să mă mărit cu tine la paștele calului! Tu te sfiești să treci cu mine prin sat — și când colo: „hai să ne cununăm!” De toate se sperie, după toți întoarce capul, pînă și de copii se ferește — de parcă nici n-ar fi cu mintea întregă. N-ai decît să te duci cu tot prestigiul tău la islaz, dincolo de aria lui Leonov. Tăvăleşte-te singur pe iarbă, „cațap” păcătos! Te credeam om ca toți oamenii — și când colo ești un fel de Makar al meu: acela n-are în cap decît revoluția mondială, iar tu — prestigiul. Cu de-alde voi nu-i muere care să nu crape de urît!

Luşka tăcu un răstimp, apoi rosti cu o duioșie neașteptată și cu o voce tulburată, care începuse să-i tremure puțin:

— Rămîi cu bine, dragă Sioma!

Cîteva clipe rămase pe loc, parcă nehotărită: după aceea îi întoarse scurt spatele și se îndepărtă cu pas grăbit de-a lungul hudiței.

— Luşka! — strigă cu glas surd Davidov.

Basmaua albă a Luşkai licări ca o științea la cotitură; pe urmă se stîmbe în întuneric. Trecîndu-și mîna pe fața, care i se îmbujorase, Davidov rămase ținut locului, zîmbind nedumerit și spunîndu-și în gînd:

„Ai și găsit timpul potrivit să faci cererea în căsătorie. Poftim, te-ai însurat, nătăreule! Hoțarît!”

*

Despărțirea s-a dovedit a nu fi fost de loc o glumă. De fapt nu era o despărțire. Și nici măcar o ceartă, ci mai degrabă ceva ce semăna a rup-tură. Luşka se ferea cu încăpăținare să mai dea ochi cu Davidov.

Curînd după aceea el s-a mutat în altă casă. Dar nici împrejurarea asta, despre care aflase fără îndoială și Luşka, n-a îndemnat-o să se împace. „S-o ia dracu' dacă e atît de „psihologică”! — se gîndea mînios Davidov, care pierduse orice nădejde de a se mai întîlni cu draguța lui între patru ochi. Dar prea i se strîngea inima de durere și prea-i era sufletul întunecat și mohorît, ca o zi ploioasă de octombrie. În scurt timp Luşka știuse pesemne să găsească poteca ce ducea de-a dreptul la inima deschisă a lui Davidov, neîncercată încă în ale dragostei...”

E drept că această presupusă ruptură își avea și părțile ei pozitive; în primul rînd înălțura nevoia de a căuta o lămurire neplăcută cu Makar Nagulnov; în al doilea rînd, nimic nu mai amenința prestigiul de fier al lui Davidov, care se zdunculase întrucîtva datorită purtării lui oarecum, imorale.

Dar toate aceste judecăți înțelepte nu-i aduceau sărmanului Davidov decît o slabă mîngiere. De îndată însă ce rămînea singur cu gîndurile lui, începea să privească cu niște ochi ca de orbundeva în trecut, fără să-și dea seama. Zîmbea cu o umbră de amărăciune, amintindu-și parfumul atît de drag al buzelor Luşkai, totdeauna uscate și tremurătoare, și graiul mereu schimbător al ochilor ei învăpăiați.

Luşka Nagulnova avea o minune de ochi! Cînd se uita puțin pe sub sprîncene, o duioșie se furîșa în privirea ei aproape ca de copil fără apărare. Atunci ea semăna mai degrabă cu o fetișcană decît cu o femeie mult încercată în viață și în bucuriile dragostei. Peste cîteva clipe însă, cînd își îndrepta basmaua cu vîrful degetelor, totdeauna strălucitor de curată și de albăstrită, Luşka își înălța capul, privind cu o sfidătoare bătaie de joc. În clipa aceea ochii săi răutăcioși, cu sclipiri palide, erau de-a dreptul nerușinați și atotștiutori.

Această însușire de a se preface cît ai clipi din ochi Luşka nu și-o dobîndise în chip desăvîrșit la școala cochetăriei, ci era un dar firesc al ei. Așa cel puțin i se părea lui Davidov. Orbit de dragoste, el nu vedea că iubită lui era o ființă poate mai încrezută decît trebuia și, fără îndoială, îndrăgită de sine însăși. Dar Davidov nu vedea și nu băga în seamă multe lucruri...

Într-un rînd, fiind cuprins de un avînt de lirism amoros, el îi spuse Luşkai sărutîndu-i obraji ușor pomadați:

— Tu ești ca o floare, Lușenka mea! La tine pînă și pistrii răspîndesc mireasmă. Știi a ce-ți miroso pistrii!

— A ce? — îl întrebă curioasă Lușka, sprîjinindu-se într-un cot.

— A un fel de prospețime, știi, ca de rouă, parcă... Uite, ca ghioceli, un parfum pe care abia îl simți, dar care e frumos.

— Păi, la mine nici nu poate fi alt fel, — răspunse cu ifos Lușka, fără umbră de glumă. Davidov tăcu, neplăcut surprins de îngîmfarea ei atît de fățișă. După un răstimp o întrebă:

— De ce la tine nu poate fi alt fel?

— Pentru că sînt frumoasă.

— Și tu crezi că toate femeile frumoase răspîndesc o mireasmă?

— Nu pot spune despre toate, fiindcă nu le-am mirosit. Nu știu. Și nici nu-mi pasă de ele; eu vorbesc numai despre mine, sicutule! Nu toate femeile frumoase au picățele, iar picățelele sînt pistrii; iar la mine ei trebuie să miroasă negreșit a ghioceli.

— Ești o infumurată, hotărît! — rosti cu amărăciune Davidov. — Dacă vrei să știi cu adevărat, obraji tăi nu miroase a ghioceli, ci a ridichi cu ceapă, și untdelemn.

— Atunci de ce te întinzi să mă săruți?

— Fiindcă-mi plac ridicurile cu ceapă.

— Vorbești și tu, Sioma, tot felul de năzbîtii, ca un băiețandru, — zise nemulțumită Lușka.

— Nu știi că cu deșteptii trebuie să vorbești ca un deștept?

— Un deștept e deștept chiar cînd vorbește cu un prost, pe cînd un prost — chiar cînd se află împreună cu un deștept — tot prost rămîne, — răspunse Lușka, retezîndu-i pe loc vorba. Și atunci ei se certaseră tot așa, din senin; dar cearta aceea fusese de scurtă durată și se încheiasă după cîteva minute cu o deplină împăcare. Acum însă era cu totul altceva. Tot ce fusese cîndva între el și Lușka îi părea acum lui Davidov ca într-un trecut îndepărtat și nespuse de frumos, dar care nu se mai întoarce niciodată.

Pierzînd orice nădejde de a o vedea între patru ochi și de a lămuri pînă la capăt relațiile ce se stabiliseră între ei, Davidov începu să tînjească de-a binelea. Îl puse pe Razmetnov să-i țină locul la conducerea colhozului; iar el hotărî să plece pe un timp nedeterminat la brigada a doua, care făcea arăturile de mai pe una din cele mai îndepărtate tarlale colhoznice.

Nu era o călătorie cerută de vreo nevoie în legătură cu slujba, ci fuga rușinoasă a unui om care dorea deznodămîntul ce trebuia să vină în dragostea lui, temîndu-se totodată de el. Cînd se uita la sine însuși cu ochii unui străin, Davidov înțelegea foarte bine toate acestea. Avea însă nervii prea sîcîți și de aceea se oprise la hotărîrea de a pleca din sat, ca fiind cea mai potrivită pentru el; era destul faptul că acolo nu avea cum s-o mai vadă pe Lușka și nădăjduia să petreacă cîteva zile mai mult sau mai puțin liniștite.

*

În ziua plecării la brigadă, pe Davidov îl petrecu numai Razmetnov. Tocmai pleca o căruță care avea același drum; plugarilor li se dădeau merinde din magazia colhozului, iar familiile le trimeteau schimburi și cîte ceva de-ale îmbrăcămîntei.

Lăsînd să-i atîrne afară picioarele încălțate în niște cizme roase, care ajunseră roșcate de vechi ce erau, Davidov ședea în brișcă, încovoiat ca un bătrîn, și se uita împrejur cu ochii goi.

De sub haina aruncată în spate, lopățelele colturoase ale umerilor îi ieșeau în afară. Nu se tunsese de mult și cîrlionți mari de păr negru îi năvăleau de sub șapca-i dată pe spate, care luneca pe ceafa lată și smolită, peste gulerul sîlnos al bainei. Toată înfățișarea lui avea ceva de plîns.

Uitîndu-se la el, Razmetnov se strîmba, ca și cum ar fi fost apucat de o mare durere, și se gîndi: „Bine l-a mai îmbrăbodit Lușka! Afurisită muier! L-a adus pe flăcău într-un hal fără hal — de nici nu-ți vine să te uiți la dînsul! Uite unde ne poate mîna dragostea pe noi, bărbății! A fost om și a ajuns mai rău ca o ceapă degerată!”

Razmetnov știa mai bine decît oricare altul „unde duce dragostea”. Își aduse aminte de Marina Poiarkova și de alte lucruri din trecut, oftă cu amărăciune, totuși zîmbi voios și porni spre sovietul sătesc, ca să vadă ce mai era nou.

La jumătatea drumului îl întîlni pe Makar Nagulnov. Uscățiv ca totdeauna și țanțoș, fudulindu-se un pic cu ținuta-i militară fără

cusur, — Nagulnov îi întinse tăcut mîna și-i arătă cu capul spre căruța care se îndepărta.

— Ai văzut în ce hal a ajuns tovarășul Davidov!

— A cam slăbit, — răspunse în doi peri Razmetnov.

— Cînd mă aflam în starea lui sufletească, slăbeam și eu pe zi ce trecea. Dar de dînsul nici nu știi măcar ce să mai zici: a rămas numai pielea și oasele. Să-l întinzi în coșciug — nu alta! Și doar a stat la mine cu chirie, a văzut ce fel de poamă e, sub ochii lui m-am războit cu această pacoste contra-revoluționară a căsniciilor și poftim: a picat și el în plasă, și a picat rău de tot! M-am uitat adineauri la dînsul și, dacă vrei să mă crezi, mi s-a rupt inima: slab, parcă s-ar simți bietul vinovat, ochii îi fug în toate părțile, iar pantalonii zău că nu știu pe ce i se mai țin. Se prăpădește flăcăul sub ochii noștri. Pe fosta mea nevastă ar fi trebuit s-o îfundăm încă de astă-iarnă pe chestia deschiburii și s-o trimitem împreună cu Timășka Rvănii al ei în ținuturile reci. Poate măcar acolo i s-ar mai fi potolit căldurile!

— Și eu care credeam că nu știi...

— Na! „Că nu știu!” Toată lumea știe și tocmai eu să nu știu? Ce sînt legat la ochi? Din partea mea îi spun: „n-ai decît să te încurci cu cine poftești, dracu' să te ia; dar tu, paciauro, să nu te atingi de Davidov, să nu mi-l prăpădești pe scumpul meu tovarăș!” Iată cum stau lucrurile în momentul de față.

— Ar fi trebuit să-l previi. De ce ai tăcut?

— Mi-a fost oarecum să-l previn tocmai eu. Și-ar fi putut închipui că o fac din gelozie, sau mai știu eu de ce. Dar tu, care n-ai nici un amestec în istoria asta, de ce ai tăcut? De ce nu l-ai prevenit foarte serios?

— Cu muștrare? — îl întrebă zîmbind Razmetnov.

— Muștrarea o va căpăta el din altă parte, dacă nu-și va vedea de treabă. Noi, însă, Andrei, nu mai putem aștepta; trebuie să-i vorbim tovarășeste. Lușka e o năpîrcă cu care nu numai că n-ar ajunge să apuce revoluția mondială, dar poate să se și prăpădească cu totul. Sau dă într-o ofiță galopantă, sau capătă vreun sifilis ori așa ceva. Cine știe la ce te mai poți aștepta! De cînd am scăpat de dînsa, nu mă mai tem de nici un soi de holi venerice, învîț ca apa limba engleză și multe am mai prins eu cu mintea mea, fără nici un fel de descâl. Și treburile partidului le țin acum în bună rînduială, și nici nu mă dau în lături de la alte munci. Într-un cuvînt: fiind burlac, mîinile și picioarele îmi sînt slobode, iar capul mi-e limpede. Pe cîtă vreme cînd eram cu dînsa, cu toate că nu beam votcă, capul îmi era veșnic tulbure. Cît ne privește pe noi, revoluționarii, măi frățioare, muierile sînt curat afion!)! Această cugetare aș înscri-o în statut cu litere de-o șchioapă, ca fiecare om de partid, fiecare comunist adevărat și fiecare simpatizant s-o citească în fiecare zi, de trei ori înainte de culcare și dimineața pe inima goală. Atunci nici dracu' nu s-ar mai pomeni într-o astfel de încurcătură cum s-a pomenit acum dragul nostru tovarăș Davidov. Eu așa înțeleg lucrurile. Adu-ți aminte și tu, Andrei, cîți oameni cumsecade au avut de pătimit de pe urma acestei afurisite semînții muieresti? Nici nu-i poți număra pe degete! Cîți nu s-au prăpădit, cîți n-au ajuns bețivi din pricina femeilor, cîți băieți huni n-au primit muștrări pe linie de partid, cîta lume nu zace în închisori — te apucă groaza cînd te gîndești!

Razmetnov căzu pe gînduri. Merseră tăcuți, un răstimp — cufundați în amintirile legate de un trecut mai îndepărtat sau mai apropiat și de femeile pe care le întîlniseră în viață. Makar Nagulnov își umplu nările și, strîngîndu-și tare buzele subțiri, bătea pasul ca în front, cu pieptul scos înainte, călcînd apăsat, în cadență. Toată înfățișarea lui arăta că el era în afară de orice primejdie din partea femeilor. În schimb Razmetnov ba zîmbea, ba dădea deznădăjduit din mîini, ba își răsucea mustața bălană și creață, ba clipa din ochi ca un motan sătul. Iar alte ori — cînd amintirea unei femei îi apărea prea vie — icea numai ca ăpă o dușcă de votcă și rostea vorbe fără șir, printre pauze prelungi:

— Haida del! Strașnică muier! Asta da — înțeleg și eu! Fire-ai să fii, afurisită!

1) Opiu.

Viitorii ingineri de mine. In laboratorul de energetica al Institutului de mine din Bucuresti studentii invata sa cunoasca mecanismul complicat al diferitelor maşini şi aparate.

Orașul muncitoresc din capitala fierului românesc — Hunedoara — a început să fie construit în 1948. Peste 40 de blocuri și multe locuințe de alte tipuri, în care locuiesc acum câteva zeci de mii de muncitori, au fost înălțate aici.

ACEȘTEA NU EXISTAU

Noaptea, căzuse o ploaie amestecată cu ceață. Străzile Hunedoarei erau liniștite și încărcate de oglinzile murdare ale băltoacelor. Pe drum, nimeni. Apoi deodată glasul răgușit al sirenei a sfîșiat ceața. Combinatul siderurgic își anunța fiții că e aproape ceasul primului schimb.

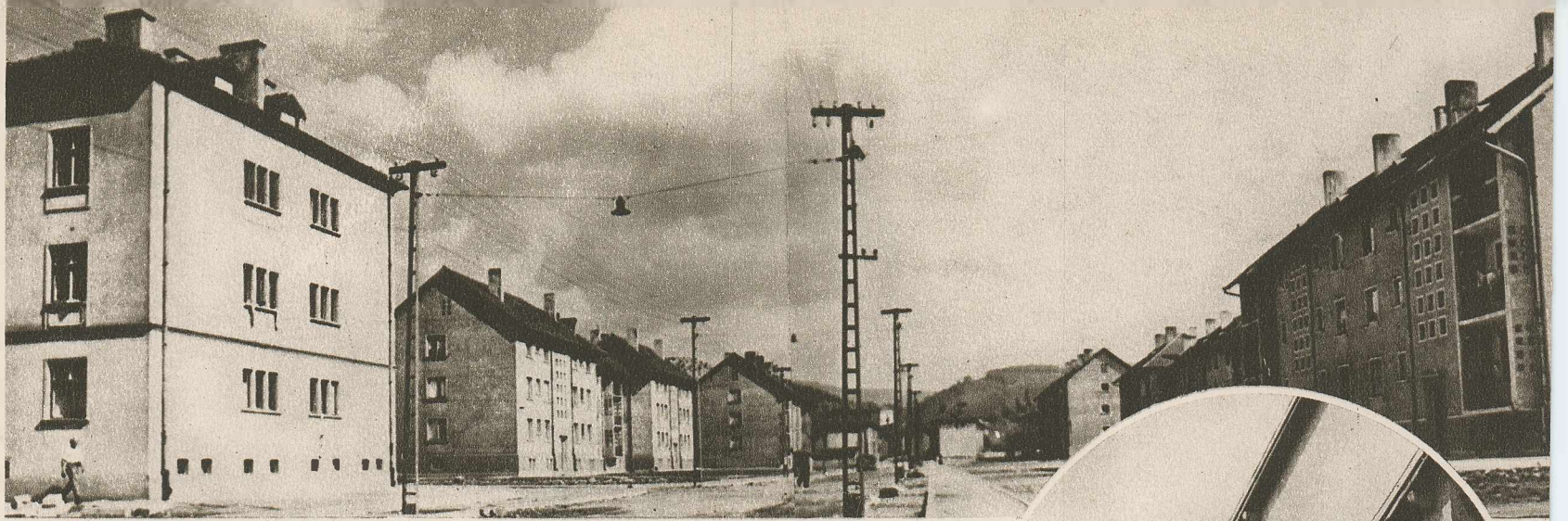
Am stat în drum să văd cum se trezește acest oraș al fierului. Primele semne: câteva sute de oameni au ieșit din casele din jurul fabricii, așezăminte vechi, construite cu 50-80 de ani în urmă, ori poate mai demult. Apoi a venit fluxul tulburător. Un fluviu de oameni neîntrerupt, zgomotos, vesel, a început să coboare de pe dealul din fața uzinei. Nu-l vedeam de unde vine, din cauza ceții, dar bănuiam că aproape, după pînzele impenetrabile ale norilor coborîți peste case, trebuie să se afle un alt oraș. Minutele treceau și fluviul de oameni care cobora din nevăzutul oraș era din ce în ce mai mare. Am crezut că mă aflu pe unul dintre marile bulevarde ale Capitalei. Și, fără să vreau, m-am pierdut în mulțimea care se îndrepta spre uzină...

Apoi a răsărit soarele, risipind ceața, și a apărut orașul. Nenumărate construcții masive prevestesc nașterea unei noi așezări omenești, pe care nu am întîlnit-o pe nici o hartă. M-am plimbat pe străzile neasfaltate încă, pe care mai circula camioane ce transportă cărămizi, var, lemnărie. Peste tot se simte febra construcției. În fața caselor se fac grădinițe. Pe șoseaua de centură, care leagă noul oraș muncitoresc de vechile așezări și de uzină, oamenii pregătesc terenul pentru asfaltarea drumului, harnicii zidari lucrează la noul spital care e proiectat să aibă șapte etaje. Orașul, care e foarte tînăr (primele construcții

Un nou cartier de locuințe individuale s-a înălțat în raionul Grivița Roșie din București. Casele au fost construite de cetățeni cu bani împrumutați de la stat.

○ construcție sportivă monumentală: uriașul stadion „23 August” din București.

Străzi din Lunca Pomostului, unde s-a construit un oraș nou pentru siderurgiștii Reșiței.

CUM ZECE ANI

au început în 1948), are de pe acum un cartier întreg, gata amenajat. Găsești aici magazine, cofetărie, școli, cămin de zi, creșă, etc. Peisajul arhitectonic este foarte variat: de la clădirile tip vile, cu apartamente compuse din trei camere, bucatărie, baie și alte anexe — pînă la blocurile cu zeci de camere ce asigură locatarilor confortul cel mai modern.

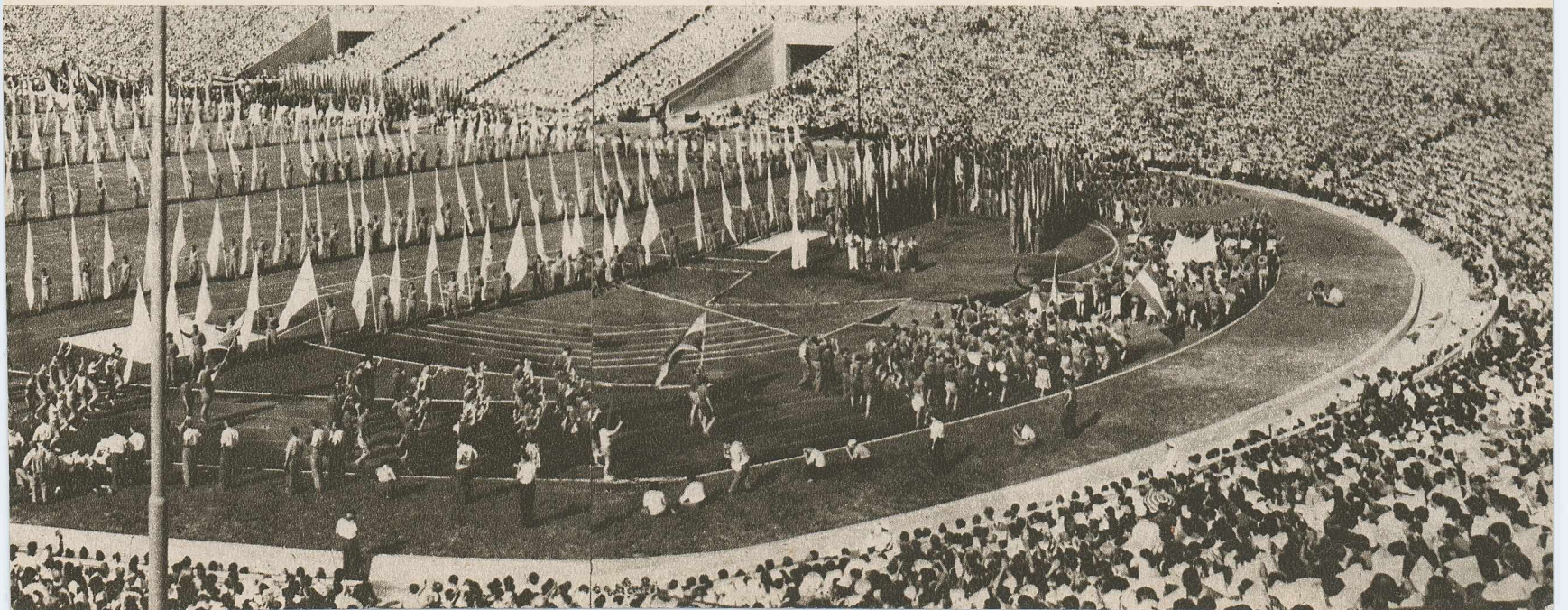
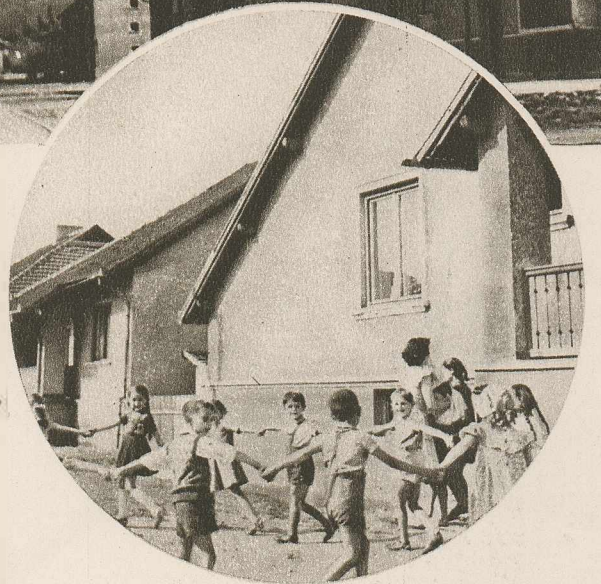

Cine călătorește prin țara noastră constată, nu fără surprindere, că pe an ce trece hărțile care le-a cunoscut în anii de școală nu mai corespund. Apar așezări noi acolo unde nu demult era cîmp sau hîrtoape. La Filipeștii de Pădure a răsărit din 1950 un orașel nou, cu străzi largi și alei care însumează 116 apartamente; la Vatra Dornei s-a terminat un mic cartier lângă combinatul forestier „Bernat Andrei”, cu 13 case tip vilă alpină; pe Valea Jiului s-au dat în folosință minerilor 1505 apartamente cu o suprafață locativă de peste 100.000 m.p.; la Craiova, Comănești, Orașul Stalin, Galați, Reșița și în numeroase orașe ale țării s-au terminat sau sînt în curs de construcție orașe muncitorești sau cartiere mari. Între anii 1949-1953 s-au construit în întreaga țară locuințe pe o suprafață de 1.730.000 m.p., iar Bugetul de Stat al R.P.R. prevede pe anul 1954, darea în folosință a circa 527.000 m.p. spațiu locativ.

Pe străzile multor orașe sau cartiere noi mai stăruie molozul și noroiul. Cărămizi și material lemnos mai domină estetica acestor noi așezări. Dar toate acestea nu sînt altceva decît profilul schimbător al viitoarelor orașe, care se înalță pentru oamenii muncii din țara noastră.

Dacă nu ați fost în Ferentari pe vremea conașului Dobrică Lăptaru, ex-proprietar al unor terenuri întinse, cu greu vă veți putea da seama de vechea înfățișare a acestui cartier bucureștean. În locul bordeielor și circiumilor se înalță azi aci bloc lângă bloc, clădiri moderne.

Au trecut cîteva zile și cei mai tineri locuitorii de pe cea mai fină și strădă a Reșiței s-au și împrietenit.

Unitățile industriale ale uniunilor cooperative-
lor de aprovizionare și desfacere contribuie
la dezvoltarea producției bunurilor de larg
consum. Colectivul fabricii de brânzeturi din
Moldova-Sulița a U.R.C.A.D.-Suceava trimite
zilnic importante cantități de brânzeturi de bună
calitate.

Ilya Repin

de M. H. MAXY
director al Muzeului de Artă al R. P. R.

Titaniul artei ruse, Ilya Repin, reprezintă pentru istoria patriei sale din cea de a doua jumătate a secolului trecut, cea mai proeminentă figură a plasticii. Cu o excepțională măiestrie picturală, el a exprimat în arta sa ideile cele mai înaintate ale epocii, pînă atunci neconcretizate artistic în opere de egală ori asemănătoare valoare.

Stasov, unul din cei mai de seamă istoriografi ai artei ruse, contemporan cu marele pictor.

Repin, am încercat o firească și puternică emoție. Mă apropiam de opera repiniană cu timiditate și sfială — să-mi fie iertată această mărturisire, mai potrivită poate în paginile unui jurnal intim. Mă aflam pe atunci într-un moment cînd concepțiile mele asupra artei erau în plin proces de revizuire, de zbatere pentru a ieși la liman din strînsorile trecutului. Iar întîlnirea mea cu Repin o așteptam cu nerăbdare, cu nesăț: urma să primesc o mare

Ivan cel Groznic și fiul său Ivan, la 16 noiembrie 1581.

Detaliu din tabloul „Edecarii de pe Volga”.

aprecia talentul lui Repin ca fiind „expresia cea mai adevărată a geniului popular rus, a formei și bogăției sale”. El l-a considerat pe Repin drept un „tribun al poporului, legat de ideile progresului social, de ideile transformărilor radicale în epoca de după reformă”.

Era firesc ca în jurul apariției lui Repin să se nască vehemente controverse, între oamenii de cultură înaintați — adepți ai noii școli de pictură ruse pe care o promova Repin — și reprezentanții ideologiei oficiale, retrograde. Unii dintre aceștia din urmă încercau să folosească o tactică mai „abilă”, intrucît atacarea fățișă a operei lui Repin era mai mult decît riscantă: un oarecare Mibeko a încercat prin 1898 să elogieze cu multă ardoare măiestria neîntrecută și fiul simț de observație ale lui Repin, omițînd cu perfidă premeditare conținutul de idei al operei lui, tendințele sale cu vizibil caracter social protestatar. Repin rămîne însă mare în primul rînd prin bogăția ideologică a lucrărilor sale, prin concepția sa asupra artei, văzută ca un eficient mijloc de luptă.

Deși cunoșteam — prin reproduceri — mare parte din lucrările lui Repin, atunci cînd, în noiembrie 1949, am urcat scările galeriei Tretiakov din Moscova pentru a ajunge în sălile

lecție de realism, un mare șoc, pe viu, direct de la sursă.

După o colindare febrilă și emoționantă prin fața multor pinze, am rămas ținut în fața tabloului „Ivan cel Groznic și fiul său Ivan, la 16 noiembrie 1581”. Am încercat să descifrez cauza puternicei impresii pe care ți-o lasă tabloul. Personajele își trăiau sentimentele cu o nebănuită intensitate dramatică — într-o regie demnă de iscălitura lui Stanislavski — iar măiestria interpretării plastice se manifesta într-o compoziție de o rară armonie. Am lăsat să mi se așeze primele impresii, pentru a găsi în mine o lămurire. Am revenit în fața tabloului de cîteva ori în aceeași zi. Și nu întîmplător mi-a alunecat gîndul la tabloul lui Rembrandt pe care îl avem noi, în Muzeul de Artă al R.P.R., și care reprezintă o scenă din viața Esterei. Nu cred că exagerez — și cei care au avut fericirea să cunoască acest grandios spectacol repinian pot s-o confirme — dar puterea de evocare, patetismul și măiestria plastică ale acestui tablou al lui Repin ating înălțimi pe care Rembrandt le-ar fi rîvnit. În acest tablou — unul din cele mai populare ale artei ruse — pictorul s-a inspirat dintr-un eveniment istoric autentic: într-un acces de furie, țarul Ivan omorîă cu buzduganul pe fiul său cel mare, țareviul Ivan. Creînd o atmosferă de o mare forță de sugestie, Repin s-a oprit mai cu seamă asupra puternicelor simțăminte încercate de personajul principal al pinzei, țarul: după cele cîteva clipe în care mînia oarbă l-a împins la un asemenea act nesăbuit, țarul Ivan se trezește și îngrozit de fapta sa, se aruncă asupra trupului țareviului, îl strînge la piept, deznădăjduit, și-i apasă puternic, cu palma, rana de la tîmplă din care sîngele țîșnește, gîlgînd. Zadarnic însă, viața nu-i mai poate fi redată! Și desperarea țarului e atît de cumplită, încît ea se comunică cu intensitate și celui care vede tabloul.

„Bravo, Repin! Bravo!”, i-a scris Lev Tolstoi marelui pictor, adăugînd despre tablou: „E atît de măiestru, încît nu se vede măiestria”.

Cazacii din Zaporojie compunînd o scrisoare către sultan.

Acum zece ani

UN MANIFEST AL FRONTULUI UNIC MUNCITORESC

CĂTRE ÎNTREAGA CLASĂ MUNCITOREĂ!

CĂTRE MASELE LĂNGI POPULARE!

Împotriva dărilor excesive, impozitelor înalte, războiului de țară, împotriva "conștiinței" războiului și împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

Împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor, împotriva tuturor războaielor...

În mai 1944, Partidul Comunist Român izbutește să infrângă manevrele fruntașilor social-democrați de dreapta și să făurească unitatea de luptă a clasei muncitoare.

Din primele zile de existență, Frontul Unic Muncitoresc a desfășurat o activitate susținută de demascare a războiului fascist, de pregătire a poporului în vederea apropiatului asalt împotriva regimului lui Antonescu, de întoarcere a armelor împotriva diviziilor hitleriste.

Manifestul din care publicăm în facsimil câteva extrase, a fost publicat și în "România Liberă" ilegală, nr. 8 din 28 iulie 1944. Manifestul cheamă întreaga clasă muncitoare, masele populare, la luptă pentru încheierea armistițiului pe baza condițiilor comunicate de guvernul Uniunii Sovietice, ruperea alianței criminale cu Hitler, pentru răsturnarea guvernului Antonescu, formarea unui guvern al tuturor forțelor anti-hitleriste, pentru o Românie liberă, democratică și independentă.

portretist al secolului al 19-lea nu poate fi socotit la înălțimea acestui titan.

Născut în 1844 la Ciuguev, ca fiu al unui colonist militar surghiunit pe timp de 25 ani la muncă forțată, Ilya Repin cunoaște încă din primii ani ai vieții sale mizeria. De mic copil el intră ca ucenic la maestrul de icoane Bunakov, unde lucrează și câteva lucrări surprinzătoare pentru vârsta lui. La 19 ani, Repin se înscrie la o școală de artă din Petersburg, de unde trece apoi la Academic, pentru a-și continua studiile cu Kramskoi. După călătoria făcută pe meleagurile Italiei și Franței — timp în care el studiază pe marii clasici — Repin se întoarce la Ciuguev, pentru a-și continua studiile cu Kramskoi. După călătoria făcută pe meleagurile Italiei și Franței — timp în care el studiază pe marii clasici — Repin se întoarce la Ciuguev, pentru a-și continua studiile cu Kramskoi.

Firește, nu mi-am luat sarcină să realizez, în acest ctevarînduri, un studiu despre arta lui Repin. Dar ceea ce am învățat să înțeleg, să prețuiesc și să iubesc în creația acestui mare artist se află concretizat în câteva opere care m-au făcut să cuprind întreaga concepție plastică repiniană.

— realizată de pictorul Zaharov din Moscova — se găsește expusă și în Muzeul de Artă al R.P.R. Alegerea ca subiect pentru o mare pinză a acestei procesiuni tradiționale, care antrenează cele mai diferite straturi sociale, i-a oferit lui Repin prilejul de a realiza o operă atât de complexă și variată, pe care numai un document literar o poate egala. Pictorul s-a oprit cu grija și a conturat cu multă finețe individualitatea fiecărui personaj din mulțimea nesfârșită a oamenilor care participă la procesiune, determinînd totodată și locul acestuia în societate.

Iată o boiceroaică înfumată, alături de un „om al zilei”, un diacon roșcovan și obraznic lingă jandarm, iată și țărani în haine de sărbătoare, orașeni, iată și un cocoșat pe care gardistul îl oprește să se apropie de cele sfinte. Interpretarea plastică, caracterizată printr-un profund realism, pe care Repin o dă procesiunii — acest fenomen specific vieții din Rusia țaristă — ne dă nouă posibilitatea să luăm contact direct cu realitățile acelei societăți, cu oameni care, deși sînt adunați în jurul crucii din aceeași pornire, își păstrează totuși fiecare individualitatea psihică și poziția socială, și acționează conform acestora.

Repin a fost preocupat o viață întreagă de redarea cît mai adîncită și expresivă a chipului uman. El a lăsat un număr enorm de portrete, reprezentînd oameni din popor, țărani, chipuri avîntate de revoluționari, de oameni ai științei și artei, realizate cu claritate și o deosebită subtilitate psihologică. Printre acestea, unul dintre cele mai cunoscute este și portretul lui Lev Tolstoi (a cărui copie o avem în Muzeul de Artă al R.P.R.) și care a fost pictat în numai trei zile; circa șapte ore i-au trebuit lui Repin pentru a da o lucrare ce a intrat definitiv în istoria portretului mondial.

Cine nu cunoaște acea față, de o frumusețe aspră, acei ochi adînci de gînditor, acea expresie pe care numai o cunoaștere profundă a lui Tolstoi, a omului și scriitorului, precum și o rară măiestrie picturală, au putut-o reda? Tocmai acest puternic realism al lui Repin îl face să rămînă unul dintre cei mai autentici, mai plini de sinceritate și originalitate, pictorii ruși. Și fără îndoială că tradiția realista a picturii ruse din secolul al XIX-lea, în fruntea căreia se situează Repin, și pe care a preluat-o în mod creator arta sovietică, este un bun neprețuit care ne înarmează și pe noi, artiștii din Republica Populară Romînă, în eforturile de a crea o artă plastică pe măsura vremurilor epocale pe care le trăim.

Procesiunea cu crucea din gubernia Kursc.

Despre ecoul trezitor de acest tablou îi scria lui Repin și Tretiakov, acel care a achiziționat opera, mărturisindu-i că vizitatorii galeriei sale, auzind că tabloul nu este încă expus, renunțau să mai viziteze galeria.

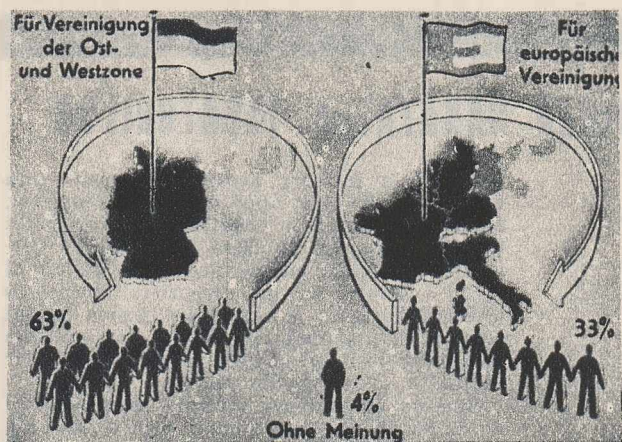
Nu este, deci, de loc de mirare — dat fiind această apreciere unanimă a maselor asupra tabloului — că oficialitatea țaristă, considerîndu-l că are „o tendință de un anumit fel”, a interzis pentru mult timp expunerea lucrării.

Am văzut cu același prilej și celebrul tablou din tinerețea lui Repin, „Edecarii de pe Volga”, acel adevărat poem plastic închinat muncii istovitoare a luntrașilor Volgăi, dar și înaltei lor demnități umane, păstrate în pofida condițiilor ucigătoare de muncă; și acel tablou plin de sevă și de clocotitoare viață, care ne evocă „Zaporojenii” neînfricați și veseli, ticluind împreună o scrisoare mai mult decît îndrăzneată către sultanul care le ceruse să i se supună; și pinzele închinată revoluționarilor ruși — „Refuzul spovedaniei”, „A restarea propagandistului”, „Sub paza jandarmilor” etc.

Mi-am dat atunci seama că, în ce privește cunoașterea și adîncita redare artistică a vieții ruse, în spiritul ideilor progresiste ale epocii, nici un pictor de gen și nici un

portretist al secolului al 19-lea nu poate fi socotit la înălțimea acestui titan.

↑
 Un institut vest-german de sondare a opiniei publice a întreprins recent o anchetă în rândurile populației Germaniei occidentale în legătură cu problema „comunității defensive europene” și a unificării Germaniei. Graficul de mai sus redă în chip sugestiv și plin de semnificație rezultatul acestei anchete. După cum se vede, chiar din relatările acestui institut reiese că aproape două treimi din populația vest-germană (63 la sută) s-a pronunțat pentru unificarea țării, în timp ce numai o treime (33 la sută) este pentru așa-zisa „unificare europeană”, care nu înseamnă altceva decât permanentizarea scindării țării și pregătirea unui nou război. În mijloc, jos, putem vedea cifra de 4 la sută; sînt acei care nu s-au pronunțat. Este limpede că marea majoritate a poporului german refuză să facă jocul revanșarzilor de la Bonn și al patronilor lor americani.

Pentru că și-au ridicat glasul împotriva dominației americane asupra micii lor țări, acești patrioți din Porto Rico sînt aduși în lanțuri la New-York, spre a fi pedepsiți. Și să măi zică cineva că în S.U.A. nu există libertăți democratice!

↓
 Și poporul francez se opune cu îndrăjire „comunității defensive europene” (C.D.E.), în care vede primejdia unor noi aventuri războinice. În fotografie: o mare întrunire studentească organizată chiar în centrul Parisului, în semn de protest contra presiunilor americane menite să împingă Franța în această organizație războinică.

fotocronica FLACARII

Dupa 28 de zile de lupte îndrăjite, greva muncitorilor agricoli din provincia Ferrara (Italia) a lua sfîrșit prin victoria greviștilor, moșierii fiind siliți să accepte plata unui spor de salariu de 11 lire pe oră. În fotografie: țărani și muncitori agricoli italieni în timpul unui miting de solidarizare cu greviștii din Ferrara.

Încercînd să absolve guvernul S.U.A. de răspunderea ce-i revine pentru sugrumarea democrației guatemaleze, Dulles a declarat într-un discurs radiodifuzat că țările Americii Latine ar avea „motive să fie profund recunoscătoare” Washingtonului pentru intervenția sîngeroasă în Guatemala. Astfel, poate că poporul columbian ar trebui să fie cel mai recunoscător pentru vărsările de sînge comise, tot din ordin american, în capitala țării, la Bogota, în aceleași zile în care bandele intervenționiste plătite cu dolari începuseră nelegiuirile lor în Guatemala! Fotografia noastră redă un aspect al sîngeroaselor represii întreprinse la Bogota de guvernul dolarizat al Columbiei, cu prilejul unei demonstrații în care populația columbiană protesta împotriva amestecului S.U.A. în treburile interne ale țărilor Americii Latine.

OMULUI SIMPLU

de Julian TUWIM
poet polonez

Cînd vor începe iar să-nștre
cu clei — pe ziduri — proclamă:it:
„Către Popor!”, „Către Oștire!”
cînd înghiți-vor în neștre
năfngli noii generații
aceeași veche măsluire
și vor porni să dea, să tale,
să sîrtece — convingi c-așa e
fireasca lege — cînd magnații
scorni-vor iarăși verzi-uscate
despre „destinu-acestei nații”,
despre „istorica dreptate”
și „slăvi” și „brazde-nșingerate”,
„strămoși”, „hotare” și „stindarde”,
și „sîngele ce-n piepturi arde”,
atunci cînd dintre popi vreunul
blagoslovi-va pușca, tunul,
căci le-a șoptit chiar domnul-sfîntul
că-i bine să scaldăm pămîntul
în sînge — cînd, cu slove groase,
prostituatele ziare
urla-vor vești incendiare
și babele istericoase
vor bombardă cu ghiociei
pe „glorioșii soldaței”
tu, prietene, să înțelegi,
de ești aici — de ești departe,
că trîndavii bancheri și regi
sîrniț-au dangătul de moarte,
că mint, calafale, cînd zbiară:
— La umăr arm'!

— Ce potlogari!

Pesemne — iar fîșni afară
petrolul — și-a prăsit dolarii
Ori bursa scîrșite — mai știi?
Vreun faliment o fi pe cale,
ori la bumbac s-or strădui
să urce taxele vamale
experții în escrocherii!
Izbește arma de pămînt,
destul de cînd durează schimbull
Petrol — pe sînge? Pînă cînd?
Să tune greu tău cuvînt,
să se cutremure Olimp
burghez — de-apururi nesătul:
— Ei, domnilor — ați rîs destul!
Acum — să rîdem noi.

E timpul.

1929

În romînește de
Dan DEȘLIU

ALA-TAU

de Tiberiu UTAN
student român în U. R. S. S.

Ce departe-i țara romînească,
Și întinse stepe-s pîn-la ea...
S-a săltat în cer să mi-o privească
Ala-Tau încușmat în nea.

— Hei, ce vezi? Zărești cumva Ardealul?
Clujul-dragul, spune, mi-l zărești?
— Laș zări, dar e înalt Uralul,
Și Caucazul! Nu-l chip să privești...

Doar o coamă verde de pădure
Din Carpați... Al naibii, — un nou raș
A-mbrăcat-o-n apele lui sure,
N-o mai văd... Ba văd, văd un oraș...

Un oraș împrejmuț de lacuri,
Oamenii aleargă-n el cu sîrg.
L-am văzut ș-acum vreo șase veacuri
Dar pe-atunci era așa, un țîrg...

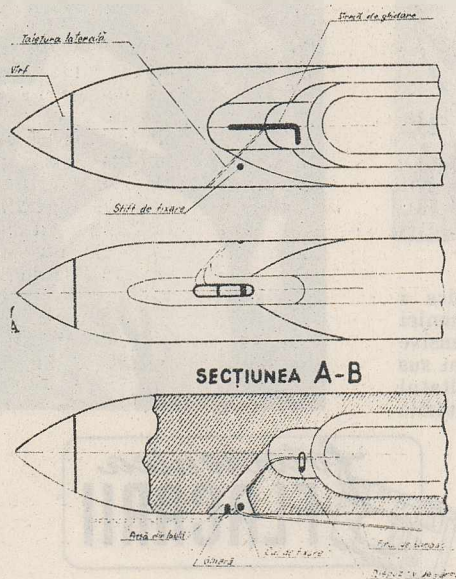
Un oraș desprins ca din poveste,
De-a mai mare dragul să-l privești.
— E frumos?
— Ți-am spus odată: este.
— O, atunci să știi că-i București...

...Cînd l-am părăsit colo-nșpre seară,
Ala-Tau încă mai privea...

Cît de mîndru sînt de tine țară,
Țară-ndepărtată, țara mea...

COLȚUL INOVATORULUI

O SUVEICĂ CE PROTEJEAZĂ SĂNĂTATEA ȚESĂTORILOR

SECȚIUNEA A-B

De obicei, pentru a introduce firul în suveică, muncitorul îl absoarbe cu gura, așa cum se face la trecerea vinului dintr-un butoi într-altul cu ajutorul furtunului. Dar dacă în cel din urmă caz, o dată cu aerul se poate înghiți și o gură de vin, în primul caz absorbirea are urmări mult mai rele. Aerul poartă cu sine scame și praf — deus pe fir în timpul prelucrării lui. Scamele ajung în căile respiratorii, se lipește acolo și pot da naștere la bronșite sau traheite, iar praful mineral poate produce uneori asemenea iritații încît se ajunge la pneumoconioze.

Înlăturarea scamelor din țesătorii se face în mare măsură prin folosirea unor instalații de pulverizare cu apă. Scama udă se depune rapid, aerul se curăță. Praful însă e aspirat de muncitor atunci cînd se absoarbe firul.

Metodele introducerii firului în suveică cu ajutorul unor cîrlige de sîrmă sau prin dispozitive pneumatice s-au dovedit greoaie și neeconomice.

PENTRU O UȘOARĂ DESCĂRCARE A AUTOCAMIOANELOR

Autocamionul basculant eliberează mulți oameni de operația anevoioasă a descărcării. Nici nu-ți poți închipui un șantier modern fără mașina aceasta mare, astfel construită încît încărcătura ei să se golească în câteva secunde, printr-o acționare mecanică. Numărul acestor autocamioane este însă insuficient pentru nevoile șantiereelor noastre, astfel că operația descărcării continuă să imobilizeze un număr însemnat de muncitori.

Inovația de față propune un dispozitiv — folosit pe unele șantiere — care permite golirea încărcăturii unui autocamion obișnuit, într-un timp foarte scurt și fără eforturi.

Dispozitivul constă din doi pereți de lemn, solizi, întăriți cu traverse de lemn sau de metal și prevăzuți la extremități cu oțte un cablu, avînd un ochi la capăt.

Unul din acești pereți este așezat în camion — înainte de încărcare — lipit de peretele dinspre cabina șoferului, întinzîndu-se cablurile de-a lungul obloanelor laterale.

Al doilea perete este așezat în mijlocul platformei, paralel cu primul, cu cablurile de asemenea de-a lungul obloanelor laterale, împărțindu-se în acest fel camionul în două compartimente egale.

La locul de descărcare, se fixează în pămînt țaruși puternici, prevăzuți la cap cu cîrlige, pentru a se putea agăța cablurile paravanelor. Dacă în locul respectiv există o construcție, țarușii pot fi înlocuiți prin cabluri cu cîrlig, care pot fi fixate de construcții, simplificîndu-se întrucîtva operația.

Pentru a înlătura aceste neajunsuri s-au confecționat în țară, după un prototip sovietic, studiat și adoptat la condițiile de muncă din țesătoriile noastre de către Institutul de Cercetări Științifice pentru Protecția Muncii al C.C.S., suveici cu un dispozitiv special (o tăietură laterală) la care introducerea firului se poate face manual, cu ușurință, într-un timp mai scurt decît cel utilizat în cazul suveicilor obișnuite. (Vezi figurile anexate).

Suveica cu tăietura laterală se deosebește de suveicile obișnuite numai prin construcția părții ei anterioare, acolo unde se află dispozitivul de conducere al firului spre exterior.

În locul tuburilor de porțelan, suveica prezintă o tăietură laterală, care comunică la partea ei inferioară cu o cavitate a cărei poziție se află cam la jumătatea înălțimii peretelui lateral al suveicii. În această cavitate este introdusă o piesă metalică din tablă de oțel, a cărei formă exterioară corespunde identic formei interioare a cavității, fixarea făcîndu-se cu ajutorul unui cui de fixare.

Pentru ca firul să se depene în ambele sensuri de mișcare ale suveicii, piesa metalică este prevăzută la partea laterală cu o gheară, al cărei vîrf intră în centrul unei găuri aflate în talpa inferioară.

Această gheară face imposibilă scăparea firului din piesa metalică.

Depănarea regulată a firului este asigurată de un dispozitiv de sîrmă cu o îndoire specială, aflat la intrarea firului în tăietura laterală.

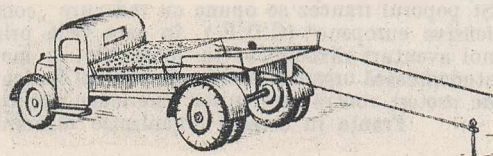
Pentru introducerea firului se ține într-o mînă suveica, iar în cealaltă firul. Se agăță ușor firul jos și în același timp și înapoi, la exteriorul suveicii.

Firul pătrunde automat în poziția sa de lucru. Operația de introducere a firului durează câteva fracțiuni de secundă.

Dispozitivul a fost experimentat cu succes la fabrica „Industria Bumbacului B” din București.

Introducerea pe scară largă a acestui tip de suveică în industria noastră textilă va înlătura în măsură însemnată pericolul de îmbolnăvire a muncitorilor în timpul lucrului, mîrînd totodată productivitatea muncii.

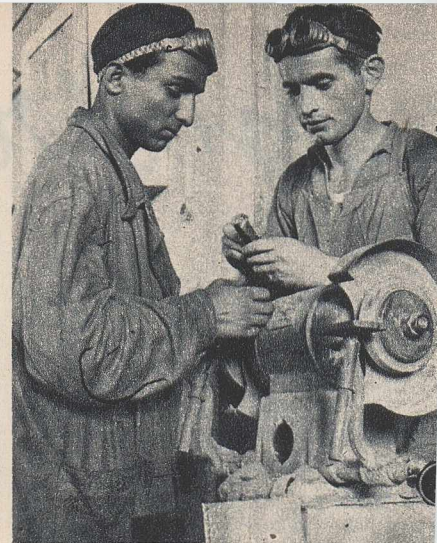
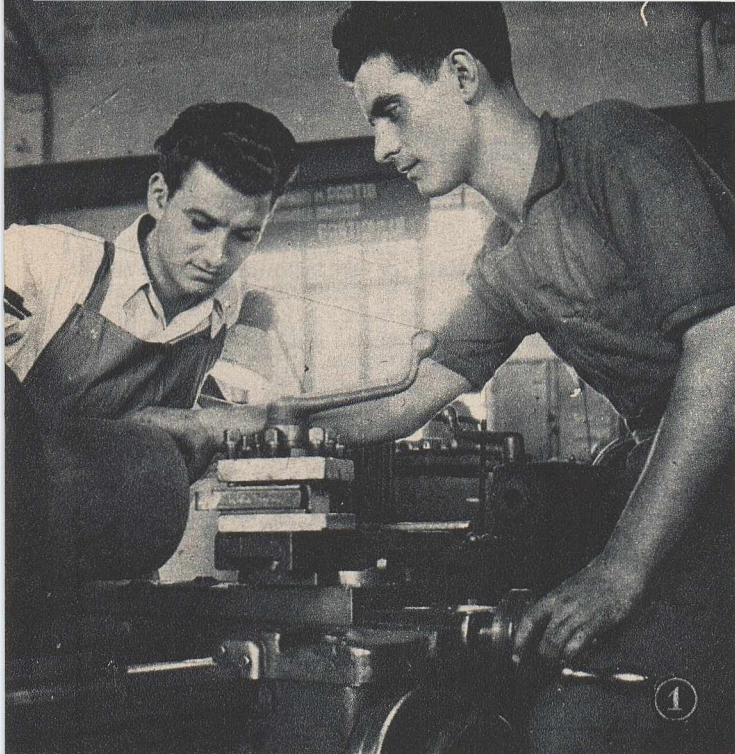
Institutul de Cercetări Științifice
pentru Protecția Muncii al C.C.S.

Ing. I. LAZAROVICI

BRIGADA

Entuziasm — așa s-ar putea numi într-un cuvânt munca și realizările brigăzii utemiste fruntașe „Vasile Roaită” de la „Atelierele de reparații utilaj greu de construcții” din Capitală. Inițiată de un an și jumătate, brigada și-a intensificat zi de zi munca și, prin forța unită a tinerilor ei membri a cucerit pentru a doua oară la rînd steagul de brigadă fruntașă în industria grea, pe raionul N. Bălcescu.

La miile de angajamente luate de tinerii muncitori din întreaga noastră Republică în cinstea Conferinței pe țară a U.T.M., membrii brigăzii „Vasile Roaită” — condusă de utemistul Mircea Cronakis — au alăturat înflăcărata lor hotărîre: să dea produse în contul lunii octombrie 1956. Iar în cinstea mării sărbători de la 23 August vor da produse în contul anului 1957. Pornind cu însufletire lupta pentru traducerea în fapt a angajamentului luat, ei au reușit să-l depășească, începînd să lucreze, încă din primele zile ale lunii iulie, în contul lunii octombrie 1956.

Fotoreportajul nostru înfățișează diferite aspecte din munca și viața membrilor acestei brigăzi utemiste fruntașe.

① Succesele dobîndite de brigadă se datoresc în mare măsură colaborării dintre membrii ei, ajutorării lor reciproce în muncă. Iată-l pe Marin Iancu (stînga) sfătuiindu-l pe Ion Brebene cum să execute o piesă la frumosul lui strung sovietic „Krasnii Proletari”.

② O pregătire pentru învățămîntul politic e foarte plăcută în curtea fabricii, în aer liber... Participă și Iuliu Stanciu, secretarul Comitetului U. T. M. pe fabrica (stînga).

③ Brigada mai are și necazuri... Turnătoria îi dă uneori să lucreze și piese prost turnate... În fotografie: discuție în ușa turnătoriei. Vinovatul — turnătorul Dumitru Pantelimon — încearcă să-l convingă pe șeful brigăzii că rebutul pistonului... nu-i chiar rebut. Dar surîsul și gestul lui Mircea Cronakis nu prea îl arată a se lăsa înduioșat...

④ Un moment emoționant... Doi membri ai brigăzii „Vasile Roaită” fixează în perete pancarta care vestește îndeplinirea înainte de termen a angajamentului luat în cinstea Conferinței pe țară a U.T.M. Jos, admirîndu-le victoria, este tînărul Nicolae Pazvantu, responsabilul noii brigăzi utemiste înființate în secție, cu care brigada „Vasile Roaită” a pornit o avîntată întrecere.

⑤ Membrii brigăzii se ajută nu numai între ei, dar ajută și pe alți muncitori tineri și vîrstnici din secție. Și datorită acestui fapt, întreaga secție a reușit să cucerească titlul de secție fruntașă în întrecerea socialistă. În fotografie: Mircea Cronakis (dreapta) îl învață pe proaspătul strungar utemist Marin Barbu să-și asență cuțitul.

⑥ Iată-l în mijlocul lor și pe inginerul-șef Constantin Moșneagă... Bun prilej pentru membrii brigăzii să-i spună iar și iar că nu le ajung cuțitele din oțel rapid, că dînsul și serviciul de aprovizionare ar trebui, ar trebui, ar trebui... Cred că înțelegeți... Să facă tot ce-i stă în putință și să asigure strungarilor aceste piese atît de necesare.

⑦ Se mai întîmplă și asta... Ca unul din membrii brigăzii să mai întîrzie dimineața cite trei-patru minute. Atunci, tovarășii lui îl critică: „Crezi, măi tova-

UTEMISTA

Foto: Tadeu CIOS

răse, că în felul ăsta, nerespectând disciplina vom putea rămâne brigadă fruntașă? Crezi că..." În fotografie: șeful brigăzii (stînga) a ieșit „în întâmpinarea” întîrziatului Gheorghe Dinu. I se întîmplă rar așa ceva. Totuși, e bine ca niciodată să nu se întîmple...

8 Maistrul Dumitru Rădoi (dreapta), secretar al organizației de partid, se interesează îndeaproape de brigadă. Iată-l criticîndu-i pe cîțiva dintre membrii ei, că nu se străduiesc să lărgească brigada.

9 Ziua salariului... Nici un membru al brigăzii nu ia acum mai puțin de o mie lei. În schimb sînt unii, care primesc peste o mie. Cum e Gheorghe Dinu care n-a avut luna trecută nici o absență. El, își numără acum banii... De-o să facă cu 2.300 lei? Auzi întrebare... S-a însurat băiatul acum o lună. Mai are leștule de luat pentru casă. Și-apoi mîine, chiar mîine, își cumpără aparatul de cea fotografic pe care l-a văzut...

10 „Să ajutăm agricultura!” La această chemare a secretarului de partid răsund cu entuziasm brigada și ceilalți muncitori ai fabricii. Iată-i acum, după lucru, plecînd spre gospodăria de stat din Popești-Leordeni, la muncă voluntară. Unii vor culege mazăre, alții vor pune racii la roșii...

11 Astăzi e o zi deosebită pentru brigadă. Adunarea generală a organizației U.T.M. de secție a luat cunoștință de faptul că unul dintre utemiști, Ion Brebene — membru al brigăzii — a înaintat organizației de bază a partidului cererea de a fi primit în rîndurile candidaților de partid. Emoționat dar plin de mîndrie, Ion Brebene arată tovarășilor

săi cît de aprinsă este în el dorința de a deveni candidatul de partid.

12 Înnoirea neîncetată a metodelor de muncă — iată cheia succeselor acestor tineri entuziaști. În fotografie: strînși la colțul roșu al brigăzii, în fața steagului de brigadă fruntașă pe raion, tinerii studiază împreună cu responsabilul cabinetului tehnic și cu Nicolae Tănase — șeful secției și tehnicianul brigăzii (ultimul din stînga) — posibilitățile de aplicare a unei noi metode sovietice.

13 „Atenție! Nu mișcați...” Cu aparatul cumpărat acum trei zile, Gheorghe Dinu face primele poze brigăzii sale, aici în barcă, pe lacul din Parcul Libertății, în dimineața asta însorită de duminică. Acum două săptămîni au fost cu toții și au văzut „Brigada lui Ionuț”... Duminica viitoare au proiectat să meargă împreună cu familiile la o expoziție și apoi la un restaurant...

O ÎNTREBARE

Aproape zilnic în atelierul cooperativei „7 Noiembrie” din Iași ies camioane încărcate cu mobilă de tot felul.

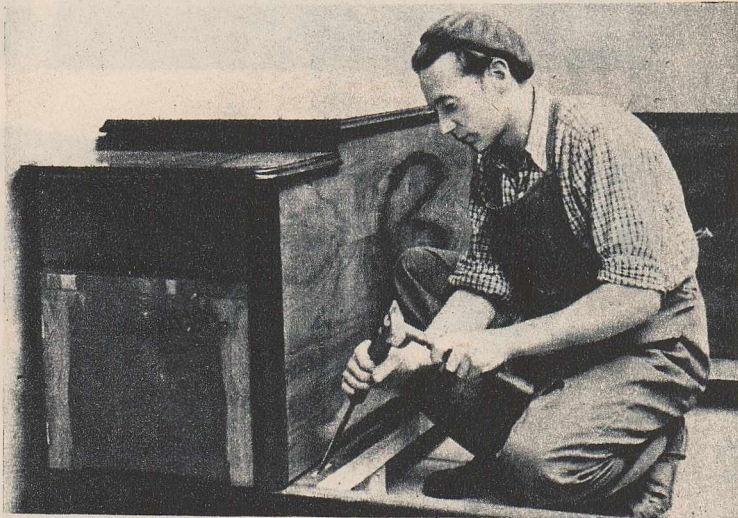
Zeci și zeci de dulapuri și studiouri, frumos lustruite, cu desene variate în furnir, din cele mai atrăgătoare, lucrate de mîinile pricepute ale vrednicilor tîmplari de aci, se îndreaptă spre magazine.

De curînd conducerea cooperativei „7 Noiembrie” a înființat încă două ateliere care confecționează produse de larg consum ca: mese de bucătărie, dulapuri, scaune, cufere, uși și ferestre etc., care se vînd la prețuri accesibile.

Față de extinderea activității sale, conducerea cooperativei a luat hotărîrea să ridice un nou local, mai spațios, care să corespundă specificului de lucru al unei fabrici moderne de mobilă. Construirea acestui local va începe în curînd.

Din păcate cooperativa are și unele greutăți din partea unor întreprinderi. De pildă, cooperativa „Lemn-Mobilă” din Tg. Mureș are obiceiul să livreze furnir de nuc de calitate inferioară: crăpat, scorjit, alb fără desen etc., astfel că nu poate fi folosit. Fabrica „Iprofil” din Gugești, regiunea Bîrlad, a trimis cooperativei din Iași cca. 2500 m. blind pentru panel. Fiind prost ambalat, mare parte din acest material nu a putut fi folosit. Ce spun conducătorii acestor întreprinderi de felul cum „colaborează” și cum „ajută” cooperativa ieșeană?

B. LAZĂR
correspondent

Muncitorul Herșcu Moisa montează cu pricepere zeci de piese în fiecare lună

FILARMONICA DE STAT DIN BOTOȘANI

„Inter arma silent musae” spune un vechi dicton repetă afirmația — astăzi infirmată — că, atunci cînd zăngăne armele, muzele tac. Mi l-am amintit de curînd, aștînd povestea înființării orchestrei simfonice din Botoșani.

Nu trecuseră decît puține zile de cînd trupele sovietice eliberaseră orașul și cîțiva cetățeni cu drag de muzică — vreo 20 cu totul — s-au adunat aducîndu-și fiecare instrumentul respectiv. Și, deși pe front armele nu încetaseră încă a mai zăngăni, în oraș au început a vorbi mai puternic muzele și a se auzi nemuritoarele melodii ale lui Glinka și Ceaikovski, Schubert și Beethoven, Ciprian Porumbescu și Caudella. După ce-și terminau orele de muncă, membrii micii orchestre simfonice, de curînd înființate, repetau ore întregi noi și noi lucrări muzicale din repertoriul clasic mondial și din cel românesc. Iar duminicile, iubitorii de muzică din orașul moldovean puteau asculta concertele lor simfonice, care le făceau cunoscute valorile muzicale universale.

Astea s-au petrecut în urmă cu 10

ani. De atunci s-au schimbat însă multe. Orchestra, formată astăzi din 43 de oameni, a devenit anul trecut Filarmonica de Stat, iar cele 470 concerte pe care le-a dat au fost ascultate de peste 150.000 de oameni ai muncii. Și nu numai botoșeneni, ci și amatorii de muzică din alte orașe moldovenești s-au deprins a veni cu drag la concertele orchestrei atunci cînd așise mari îi anunțau popasul în Suceava, Rădăuți, Gura Humorului, Vatra Dornei, Pașcani, Roman ori Bacău.

De la o vreme, pe lângă orchestră a luat ființă și un cor format din 70 de persoane. Și de multe ori s-a întîmplat ca să se apreseze în Botoșani, pentru a da concert împreună cu orchestra locală dirijată de Max Weber, soliști de mare talent ai țării noastre, ca: Ion Voicu, N. Herlea, Ana Tălmăceanu, Ion Dacian și alții.

Povestea acestei orchestre simfonice dintr-un oraș de provincie nu este singura. Asemeni ei putem afla alte multe orchestre simfonice, înființate în anii puterii populare pe întregul cuprins al patriei noastre.

ACOLO UNDE SE NASC INSTRUMENTELE MUZICALE

Din gara Reghin pornesc zilnic spre toate colțurile țării trenuri nesfîrșite, încărcate cu cherestea, lemn pentru armăturile din mine și alte materiale lemnoase, destinate diferitelor construcții ce se ridică în folosul celor ce muncesc.

Uneori aceste trenuri poartă cu ele siluete zvelte — roșii, albastre sau portocalii — de ambarcațiuni

Modelarea melcului gîtului de vioară. Această operație este executată cu multă pricepere de Alexandra Boianciuc, calificată în întreprindere la locul de muncă. Ea își depășește planul cu 100%

sportive și de planoare gata să cucerească înălțimile. Alteori, produse și mai greu de confecționat: instrumente muzicale.

Toate acestea pornesc de la marele combinat forestier din Regiunea Autonomă Maghiară spre cele patru colțuri ale țării.

La sfîrșitul anului 1951 a luat ființă în cadrul combinatului un mic atelier de experimentare, în care un maestru cu trei muncitori au început să studieze modele pentru diferite instrumente muzicale.

Din acest mic atelier s-a dezvoltat, an de an, actuala secție ce produce anual mii de instrumente. Materia primă o furnizează bogatele păduri ale regiunii. În ele cresc molzi cu lemn de rezonanță, din care se confecționează fețe de mandolină, în ele cresc paltini din care se fac funduri și eclise de chitară, în ele cresc fagi din care se sculpează gîtul balalaicilor...

Lăcuțul și vopsitul sînt operații interesante. Aceasta este părerea lustritorului Forika Iosif, a lui Kopacz Sári, calificată la locul de muncă și a vopsitorului Iuliu Tomiță (dreapta).

Din rîndurile celor 31 de muncitori romîni, maghiari și sași, s-au ridicat specialiști cu o înaltă calificare.

Fruntașul în întrecerea socialistă Roman Boianciuc a construit o mașină pentru copiat funduri și fețe de vioară, un dispozitiv pentru scobitul părții interioare a acestora și un dispozitiv pentru tăierea građației la chitare și mandoline.

Inovațiile, organizarea bună a muncii, strădania muncitorilor au făcut să crească considerabil productivitatea muncii, să scadă prețul de cost. Astfel, prețul de cost al chitărelor și mandolinelor a fost redus în 1953 cu 30% față de 1951. Astăzi secția instrumente muzicale a combinatului din Reghin produce un număr de 11 modele de instrumente muzicale de diferite tonalități ca: mandoline cu fața și fundul puțin bombat, care dau un timbru plăcut, balalaici primo, balalaici bass, alto și contrabas, vioară, trei tipuri de chitare etc.

Toate aceste realizări sînt doar un început promițător. Colectivul secției e preocupat acum de îmbunătățirea calității, de înfrîngerea unor greutăți pe care le mai are în fabricarea de noi tipuri de instrumente muzicale, pentru a contribui în cît mai mare măsură la satisfacerea cerințelor crescîndu ale iubitorilor de muzică din țara noastră.

Ștefan IZSĂL
correspondent

Clem MILWARD (Australia)

Semnături pentru pace

IADUL GALBEN

IL LAVORO CHE UCCIDE: ALTRE QUARANTA VITTIME

IL TUNNEL DELLA MORTE

de Victor RUSU

Un finut trist și pustiu, brăzdat de cratere mici, ca niște răni deschise pe un trup bolnav. Cît vezi cu ochii, doar coline și bolovani. Nici o floare, nici un firicel de iarbă. Numai pămînt sfîncos, de un galben murdar. Un miros greu, înăbușitor, de pucioasă, învălute această vale blestemată care — poate, cine știe? — l-a inspirat pe Dante atunci cînd a scris „Infernul”.

Viața în Valea Cataniel (Sicilia) este aspră și mohorîtă. Aci, la poalele vulcanului Etna, oamenii se nasc, frățesc și mor fără a cunoaște adevărata bucurie a vieții.

Sulful pare elementul primordial al întregii vieți în aceste locuri triste. Căsuțele sărmene ale muncitorilor

sînt făcute din blocuri de sulf și împrejmuite cu blocuri de sulf. Pămîntul, apa, aerul — toate sînt îmbibate cu sulf. În unele după amiezi fierbinți de vară, pînă și cerul pare din sulf topit.

Sulful pătrunde în oameni, așa cum oamenii pătrund în straturile de sulf stăpînite de trustul „Montecatini”, filială siciliană a marilor concerne americane.

UN BLOC DE PIATRĂ SE PRĂVALE...

Pămîntul acesta sterp și pustiu este din timp în timp teatrul unor cumplite tragedii: accidentele de mină, care, din pricina metodelor primitive de lucru și a lipsei oricăror măsuri de protecție a muncii, sînt din ce în ce mai dese

Un asemenea accident s-a petrecut la începutul acestei veri la mina Trabia Tallarita, din regiunea Caltanissetta. Aceasta după ce, numai cu cîteva zile înainte, Italia și întreaga opinie publică mondială luaseră cunoștință de înfiorătoarea catastrofă de la Ribolla, un centru minier din Toscana, unde 40 de mineri și-au găsit o moarte înspăimîntătoare.

...Într-una din zilele cînd cerul de azur e fără pată, cînd adierea parfumată a vîntului ce bate dinspre mare înfioară văzduhul, 40 de mineri în plină primăvară a vieții și-au aflat sfîrșitul în fundul întunecat al minei. Un bloc uriaș de piatră s-a prăvălit peste tunelul hrubei în care ei, asemeni cîrțițelor, scormoneau pămîntul. Pietrele colțuroase le-au sfîșiat carnea, iar sîngele fierbinte și roșu s-a amestecat cu praful murdar din mină, adăugînd o stranie coloratură rocii sulfuroase.

Firește, presa burgheză a căutat să speculeze latura senzatională a „cazului”, pentru a-și mări încasările rezultate din vînzarea ziarelor. Înafară de aceasta, abilitii patroni de gazete au înțeles că, într-o asemenea împrejurare, important este ca publicul să afle ce s-a întîmplat la Ribolla, dar să nu afle niciodată de ce s-a întîmplat.

Dar de data aceasta perfida și cinica manevră a eșuat. Presa democrată a smuls perdeaua de minciuni țesută în jurul tragediei de la Ribolla, înfățișînd lucrurile în adevărata lor lumină.

Cutremurată, opinia publică a aflat că „accidentul” este de fapt un groaznic asasinat premeditat. În repetate rînduri, comitetul de întreprindere al minei și sindicatul minerilor din Grosseto s-au adresat patronilor pentru a atrage atenția asupra primejdiei care amenință mina, cerînd să se ia măsuri preventive. Dar patronii s-au arătat

surzi și orbi. Mai mult decît atît. Plictisită de insistențele reprezentantului minerilor, direcția a mers pînă acolo că a concediat pe secretarul comitetului de întreprindere, care arătase dinainte ce mare primejdie pîndește viața oamenilor.

Și iată că nu s-au uscat încă lacrimile de pe fețele supte ale mamelor, soțiilor și surorilor minerilor uciși în Toscana, și în Sicilia alte mame, alte soții de mineri au fost lovite de năprasnica veste: cel drag nu va mai ieși niciodată din mină.

TINEREȚE FĂRĂ BUCURIE

Minele din Sicilia au căpătat o tristă faimă în întreaga Italie: aici se folosesc în muncă nenorocii „carusi” — victimele unui crud mijloc de exploatare capitalistă.

În graiul sicilian, „carusi” în-

500 metri din fundul minei și pînă la depozitul de sulf de la suprafața pămîntului. Din zori și pînă seara oamenii cară în spina coșuri pline cu sulf ce aduce moarte minerilor și aur patronilor.

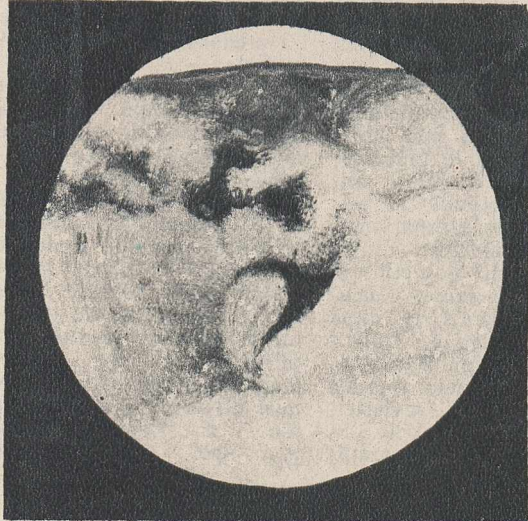
seamnă lînar; de fapt, „carusi” sînt copii de 10—12 ani, pe care patronii îi folosesc la căratul blocurilor de sulf din mină. Încovoiați sub povara blocurilor de minereu, acești copii fără copilărie sînt siliți să trudească din greu opt ore pe zi și chiar mai mult pentru o farfurie de „spaghetti”. Palizi, costelivi, prost hrăniți lipsiți pînă și de lumina și căldura soarelui, cu plămîni atacați de miasele otrăvitoare, acești copii par, la 15 ani, de 30, iar bărbații de 30 de ani — moșnegi. De altfel mulți dintre ei nici nu ajung la această vîrstă „înaintată”. Ace care nu sînt striviți în mină sînt uciși încetul cu încetul de bacilul Koch, sau pur și simplu se prăpăd

Cînd patronii închid minele, începe altă tragedie: șomajul. Săptămîni și luni în șir mineri bătrîni și tineri îndură împreună cu familiile lor chinurile cumplite ale foamei.

planete variază între 55—101 milioane kilometri, iar distanța maximă este de 400 milioane kilometri. Mișcările combinate ale lui Marte și ale planetei noastre fac ca la fiecare 2 ani și 55 de zile Marte să revie în apropierea pământului. Dar nu de fiecare dată la aceeași distanță. La distanța minimă posibilă cele două planete ajung cam la fiecare 15—17 ani (așa cum a fost în 1877, 1892, 1909, 1924, 1939 și anul acesta).

În 1954 Marte a fost mai aproape de pământ decât în alți ani. Planeta a fost în „perigeou” — cum îi spun astronomii — la data de 2 iulie a.c., aflându-se la „numai”

64 milioane kilometri de pământ. Peste 2 ani ea va fi și mai aproape, trecând la numai 56 milioane kilometri de pământ.

Desigur că apropierea de globul pământesc a planetei Marte la 2 iulie a constituit un prilej, pentru astronomii din toate țările de a face observații asupra acestui astru — frate al globului terestru. Cercetări mai profunde au fost făcute cu marile telescoape și de către astronomii cei mai de seamă din Uniunea Sovietică. În vederea studierii acestui fenomen mulți astronomi sovietici s-au deplasat în diferite puncte de pe glob, favorabile observării lui Marte. Observații interesante s-au făcut și în Africa de Sud, la observatorul Lamut-Iussey, regiune a globului care s-a bucurat de cea mai favorabilă poziție pentru studierea fenomenului.

Și la București s-a urmărit fenomenul, observațiile făcându-se la Observatorul Astronomic Popular. Observațiile, atât fotografice cât și vizuale, au fost făcute de tânărul astronom Matei Alexescu.

Alăturat publicăm și un desen al planetei Marte, așa cum a putut fi văzută cu ajutorul lunetei de la Observatorul Astronomic Popular din Capitală.

UN ROMAN SATIRIC ANTIIMPERIALIST

Tovarășa Natalia Smith, frezor, fabrica Electromagnetica din București, ne trimite o scrisoare în care ne întreabă, între altele: „Ce cărți actuale de satiră și umor pregătesc scriitorii noștri?”

Putem răspunde tovarășei Smith că un roman satiric de mai mari proporții se și află sub tipar la Editura Tineretului. E vorba de romanul „J.B.C. trece Cortina” de Sergiu Fărcășan. Scriitorul se ocupă în această carte de isprăvile gazetarului american James B. Clawhead, trimis în R.P.R. anul trecut, în timpul Festivalului, cu sarcina precisă de a denigra țara noastră. Cartea poartă subtitlul: „Romanul fantasticilor pățanii, aventuri și coșmaruri ale curajosului James B. Clawhead, marele Maestru al Obiectivității, omul care a trecut Cortina”.

Comicul reiese în această lucrare în primul rând din ciocnirea dintre concepțiile gazetarului american — venit de altfel în R.P.R. și cu sarcini de spionaj — și realitățile din țara noastră, pe care încearcă cu orice chip să le defaimeze. În București, Clawhead vine în contact, desigur, și cu elemente asemănătoare sîcși, dar înfilnește, mai ales, alt fel de oameni: numeroși tineri și ziaristi progresiști din țările apusului, care demască minciunile sale și, mai ales, oameni ai muncii din țara noastră, care și iubesc patria, care iubesc regimul democrat-popular și luptă pentru a-l întări. Majoritatea faptelor și oamenilor cu care ziaristul-defaimător are de-a face — cu excepția celor câțiva „foști” pe care-i caută și-i găsește — nu corespund cituși de puțin celor scrise în ziarul trustrurilor apusene. El se plimbă prin București și prin țară, vizitează

fabrici și locuințe muncitorești, participă la Carnaval și călătorește la Sinaia și la țară, cunoaște gospodine și muncitori, țărani și pionieri. Dar zadarnic își bagă nasul peste tot, zbatându-se să traducă suflul de tinerețe din țara noastră în calomniile corespunzătoare șabloanelor primite de la comanditarii săi; realitățile noastre îl arată de-a dreptul ridicol.

În unele dintre capitolele cărții autorul ne plimbă la Viena și în S.U.A., punându-ne în față, într-o formă satirică, realitățile din lumea capitalului și felul în care se traduc în viață concepțiile celor ce stăpinesc astăzi Statele Unite.

Cele 16 capitole ale cărții, care cuprinde aproximativ 450 pagini, sînt pline de pățanii comice, care-l vor face pe cititor să ridă din plin de zadarnicile zbateri ale condeierului cărui stăpîniei săi i-au încredințat o misiune pe care n-o poate îndeplini fără a se umple de ridicol.

Romanul este însoțit de o serie de ilustrații de Eugen Taru, laureat al Premiului de Stat, care contribuie la rîndul lor la domascarea personajelor satirizate.

Reproducem alăturat cîteva dintre aceste ilustrații.

Indirjit de toasturile pașnice ale tinerilor veniți din toată lumea și ale gazetarilor progresiști, J. B. C. ameit și dezamăgit de faptul că realitatea nu-i furnizează materialul de care are nevoie, „taostează” și el cu o farfurie de castraveți: „Trăiască în veci castraveții!”

Din desenele lui Eugen Taru pentru volumul „J. B. C. trece Cortina” de Sergiu Fărcășan

La Viena, James B. Clawhead ascultă obosit și plictisit sfaturile neșfîrșite ale patronului său, Spider Mills.

La Festival J. B. C. îndură nemaipomenite chinuri, cum ar fi acela de a fi fost sdrutat, la „Perința”, de un „om de culoare”.

J. B. C. și alți colegi ai săi cu înclint un muncitor pe care-l bombardează cu întrebări, ca la poliția americană.

Ștacheta înălțată la 1,65 m. va fi trecută cu ușurință.

Era în 1949. Mă aflam la Timișoara și asistam la campionatele naționale de juniori și junioare. Stadionul „Electrică”, situat lângă Pădurea Verde din marginea Timișoarei, era în zilele acelea un adevărat furnicar: tineri și tinere din toate colțurile țării veniseră aci să-și dispute înfruntările, întrecându-se cu dirzenie pe pista de zgură neagră, la locurile de aruncări și la gropile de sărituri. Numeroși erau și spectatorii timișoreni veniți la stadion să urmărească lupta acestor tineri atleți, pentru cucerirea titlurilor de campioni juniori ai Republicii noastre.

Sedeam într-un colț al tribunei și urmăream cu interes desfășurarea probelor de pe teren. Se dăduse plecarea în cursa de 200 de metri plat. Apoi alte și alte probe, fiecare dintre ele aducând pe tabloul campionilor nume noi, tineri sportivi evidențiați în cadrul concursurilor din Cupa Tineretului Muncitor.

Cu fiecare probă anunțată pentru concurs, în tribune se iscau zvonuri de glasuri la la început mai slabe, dar care creșteau pe dată în intensitate, transformându-se în încurajări puternice adresate celor ce concureau. Dar iată, la un moment dat, câteva fetițe, din preajma lojei presei, care pînă atunci se manifestaseră foarte gălăgios pentru fiecare succes al concurenților, se opriră deodată din rîs și din încurajări, rupind brusc firul discuțiilor.

— Ce s-a întîmplat? De ce ați devenit deodată atît de tăcute? — le-a întrebat cineva, nu știu cine.

— Sare Ioli!

Instinctiv mi-am îndreptat privirile spre groapa din fața tribunei, acolo unde concureau săritoarele în înăl-

țime. Cuburile indicatoare arătau că ștacheta se află înălțată la 1,30 m. Pe pista de elan, o fetiță blondă, cu picioare lungi, parcă prea lungi pentru ea, se pregătea să sară. Și a sărit!

Fetele izbucniră iarăși în aplauze și în încurajări puternice: Bravo, Ioli! Mai sus! Nu te lăsa!...

— Dar cine este această Ioli? le-am întrebat.

— Cum, nu știți? Este colega noastră de clasă Iolanda Balaș. În clasa noastră este cea mai zvăpăiată; dar în același timp este și cea mai bună din clasă la săritura în înălțime!... Deși n-are decît 12 ani, văd că bate și fete mai mari decît ea....

— Bravo, Ioli!

De dincolo de pistă, Iolanda Balaș, cu fața numai zîmbet, ridica brațele în semn de mulțumire.

...Am plecat din Timișoara cu un carnet plin de însemnări pe marginea campionatelor de juniori ale anului 1949. Pe una din filele acestui carnet notasem, în puține cuvinte, și povestea acestei fete de care puțin mai apoi, am și uitat.

Pe Iolanda Balaș am reîntîlnit-o însă numai după un an, la următoarele campionate ale juniorilor și junioarelor, care au avut loc în 1950 la Cluj. Anunțată la microfon printre celelalte concurente la înălțime, mi-am amintit de dînsa și am fost nespuse de curios să o urmăresc în acest concurs.

Pe stadion arșița domnea în toată voia. Cei mai învidiați erau atleții care, întinși la umbră, în locul rezervat lor, printre brazii din vecinătatea stadionului „Gh. Gheorghiu-Dej”, își așteptau rîndul. Deodată dintre ei, se ridică un tînăr

Cea mai tînără

blond, înalt, cu trup subțire și pași elastici. Se îndreptă spre locul unde junioarele săreau în înălțime și se oprî lângă cea mai tînără dintre ele.

— Uite: Söter — căci el era — dă sfaturi unei concurente! a remarcat cineva. Dar ce mică este și... uite ce frumos sare!

Fata era Iolanda Balaș și la aceste campionate a sărit 1,35 m., ocupînd locul al III-lea între cele mai bune junioare din țară.

Acolo, la Cluj, la umbra brazilor, am stat de vorbă mult timp cu dînsa. Era foarte emoționată de faptul că vorbea cu un gazetar și de n-ar fi venit Söter și Luiza Ernst-Lupșa lângă noi, cu siguranță că n-aș fi putut afla mai nimica; așa însă am aflat totul....

Cînd plega la lucru, mama sa o lăsa în grija vecinei din curte, care nu era alta decît cunoscuta noastră campioană Luiza Ernst-Lupșa. Aceasta i-a povestit multe despre atletism, despre frumusețea concursurilor, despre satisfacțiile unei victorii, despre lupta dîrză dar cinstită cu adversarii, și într-o zi a luat-o cu ea la un antrenament, pe stadionul „Electrică”, și pe micuța Ioli. Așa a ajuns fata pe stadion, în mijlocul atleților pe care-i știa doar din povestirile Luizei. Așa i-a cunoscut pe frații Raica, pe Wiesenmayer, Söter, Pricop, Poenaru, Cojocar. So uita la fiecare dintre ei cu multă atenție și frumusețea atletismului a încîntat-o de la început. Cel mai mult a impresionat-o ușurința cu care Ion Söter sărea peste ștacheta înălțată atît de sus, că ea nici măcar nu o putea ajunge cu mîinile. Acolo, culcată lângă groapa cu nisip, urmărea cu priviri întrebătoare fiecare gest, fiecare săritură a lui Söter. Nu l-a întrebat însă niciodată nimic pe acest tînăr care reușea să sară mai mult decît era de înalt. În drum spre casă, însă, Luiza Ernst-Lupșa nu mai prididea să răspundă sumedeniei de întrebări puse de vecina sa. După cîtva timp Iolanda i-a mărturisit Luizei că vrea să facă și ea atletism... cum face Hansi Söter! Și astfel, mai mult în joacă decît în serios, Iolanda Balaș a început să sară, ascultînd sfaturile Luizei Ernst, dar mai cu seamă căutînd să pună în practică ceea ce văzuse la Söter. Cu încetul, fără grabă, ștacheta a început să fie ridicată mereu mai sus peste un motru.

Fată de posibilitățile ei fizice, care începuseră să se întrevadă, antrenorii lotului republican de atletism au chemat-o pe Io-

landa Balaș în tabăra de pregătire, unde tînăra a putut să-i cunoască pe cei mai buni atleți ai țării. Acolo, la Cluj, în parcul sportiv „Dr. Babeș”, a început să se plămădească talentul ei. Dar cum era mult prea tînără, Iolanda Balaș nu făcea propriu-zis antrenament, ci mai mult se juca sărînd în înălțime.

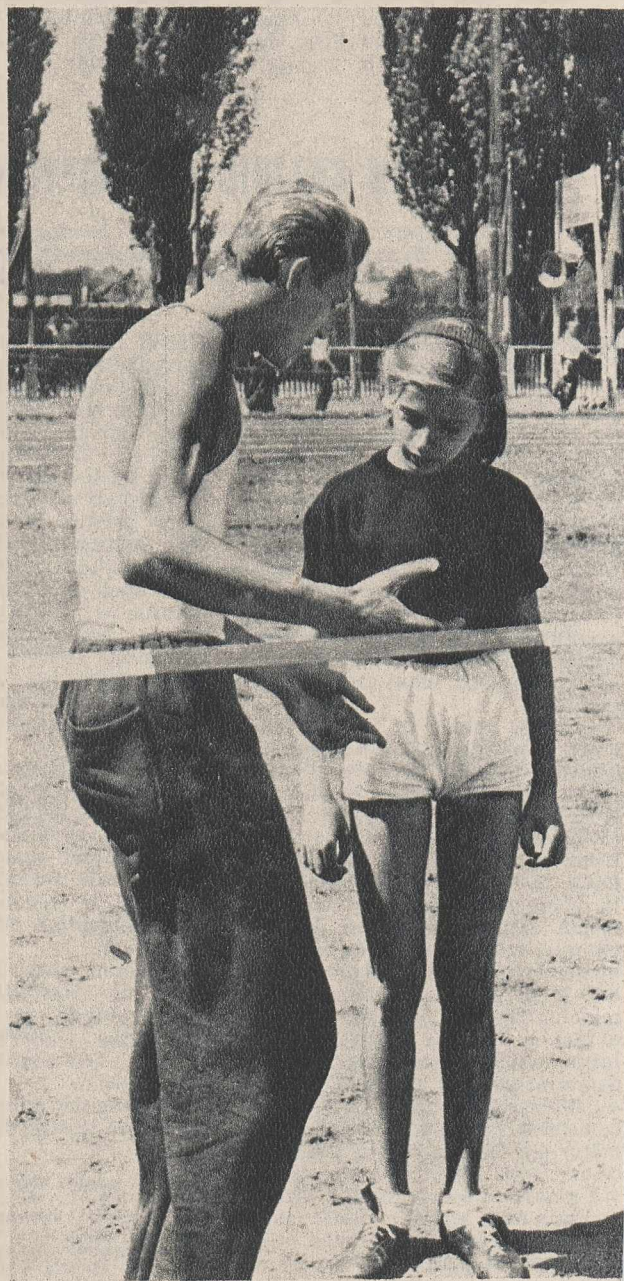
În toamna aceluiași an, 1950, ea participă la primul ei concurs internațional, „Meciul prieteniei” dintre atleții Uniunii Sovietice și cei ai R.P. Romîne, clasîndu-se a treia, cu 1,40 m., după atletele sovietice Galina Ganeker și Lidia Borodina. La antrenamentele comune făcute cu atleții sovietici, fosta recordmană a U.R.S.S., Galina Ganeker i-a arătat

tinerei noastre atlete drumul pe care trebuie să-l urmeze pentru a putea ajunge la succes. Și Iolanda Balaș a fost numai ochi și urechi. La adevărata lecție pe care i-a predat-o renunțata atletă sovietică.

În aceeași toamnă Iolanda Balaș participă la încă două concursuri, alături de săritoarele sovietice, la Timișoara și la Ploești.

Cu experiența acumulată în 1950 și punînd în practică sfaturile atleților sovietici și îndrumările Luizei Ernst și Ion Söter, Iolanda Balaș începe sezonul athletic al anului 1951 cu un rezultat excelent: 1,49 m., performanță ce înseamnă noi recorduri de senioare și junioare ale R.P. Romîne. Puțin mai apoi, cîștigă primul

Iolanda Balaș a muncit cu perseverență, îndeaproape ajutată de recordmanul nostru Ion Söter. Iată-l pe Ion Söter îndrumînd-o pe Iolanda Balaș în desăvîșirea tehnicii săriturii în înălțime. (Fotografie din anul 1950)

maestră

său concurs internațional, la Sofia, sărind 1,50 m.

Din acest moment Iolanda Balaș își continuă neîntrerupt performanțele de valoare, trecând peste zecimalele recordului său, adăugându-i de fiecare dată noi centimetri. Tot în anul 1951 sare 1,51 m. în întâlnirea internațională de juniori R.P.R. — R.P. Ungară, de la Ploești; apoi 1,52 m. În același an câștigă la Cluj primul său titlu de campioană republicană la senioare.

În anul 1952 câștigă concursul internațional de la Leipzig, sare 1,53 m. la campionatele republicane și tot atât la campionatele internaționale ale R.P.R., când cucerește medalia de aur pentru locul I.

Dar marile sale succese apar în deosebi în 1953. Astfel Iolanda Balaș corectează de cinci ori recordul țării noastre, făcându-l să urce de la 1,53 m., cât era cu un an înainte, pînă la 1,60 m., după ce l-a oprit pe rînd la 1,55 m., 1,56 m., 1,57 m. și 1,58 m. În acest an câștigă din nou titlul de campioană republicană, ca și pe acela de campioană internațională a R.P. Romîne.

Anul 1954 o găsește parcă mai bine pregătită ca oricînd. În primele concursuri de verificare ea sare constant peste 1,55 m.; odată își egalează chiar recordul, sărind 1,60 m. și cu aceeași performanță câștigă concursul internațional de la Budapesta. O săptămîna mai tîrziu, Iolanda Balaș este una din reprezentantele țării noastre la concursul internațional de la Berlin. Cu acest prilej ea întîlnește din nou în concurs pe recordmana lumii, sportiva sovietică Alexandra Ciudina. Evident, locul întâi este ocupat de Ciudina, cu 1,68 m., dar Iolanda ne aduce satisfacția unui nou record, sărind 1,62 m. Acolo, la Berlin, ea a stat mult de vorbă cu minunata sportiva sovietică, care, cu multă prietenie, i-a împărtășit din bogata ei experiență.

Nu a trecut decît foarte puțin timp de atunci și Iolanda Balaș a participat a un nou concurs internațional: meciul de atletism R.P. Romîna — Olanda.

Cu multă siguranță, tînașă noastră reprezentantă trecut din prima încercare înălțimile de 1,50 m., 1,55 m., 1,60 m. și 1,64 m. Ultima dintre acestea rezintă și un nou record.

Cu acest prilej, atleta landeză Fanny Blankers-Koen, fostă recordmană a lumii la săritura în înălțime, a declarat:

„Am fost o spectatoare interesată a probei de săritură

în înălțime femei. Aveți în tînașă Iolanda Balaș o mare speranță a atletismului mondial. M-a impresionat rapiditatea și siguranța ei. Stilul ei îmi este bine cunoscut, căci cu el am stabilit vestitul meu record mondial — 1,71 m. Este un stil bun, deși mii de specialiști îl socotesc învechit, fără a putea demonstra însă în ce constă superioritatea „rostopogolirii”. La conformația corporală a Iolande Balaș, este tocmai stilul care-i convine și prevăd că în puțini ani ea va ajunge să sară 1,70 m. Dar pentru aceasta trebuie multă străduință și în special concursuri „tari”, cu adversare de forță apropiată. Nu o sfătuiesc însă să exagereze cu antrenamentele. Să nu sară în fiecare zi! O performeră la înălțime trebuie să-și păstreze prospețimea săriturii.

Nu m-a mirat de loc să aflu că tocmai Ion Söter este antrenorul Iolande Balaș. Cu un asemenea profesor nu mă surprinde că la 17 ani această atletă a ajuns la o performanță de valoare internațională.”

La începutul lunii iulie a acestui an, în cadrul turului campionatului de a-

tletism pe echipe al R.P.R., Iolanda Balaș și-a îmbunătățit din nou performanța, urcînd recordul țării noastre la 1,65 m., rezultat care este al treilea din lume după performanța Alexandrei Ciudina (1,73 m. record mondial) și a Olgăi Modrachova (1,67 m.).

Iolanda Balaș, care a rămas încă, în ciuda performanțelor sale, același „copil” pentru majoritatea atleților din lotul republican, care au văzut-o crescînd sub ochii lor, nu este cîtuși de puțin „forțată” în antrenamente. Sedințele ei de pregătire, făcute sub supravegherea lui Ion Söter, mai păstrează încă și astăzi una din caracteristicile antrenamentelor din anii trecuți: joacă — ce-i drept, însă, o joacă ceva mai serioasă. Iolanda Balaș lucrează mai mult pentru stil, aruncă sulița și greutatea, sare în lungime și aleargă pe diferite distanțe, dar totul fără un consum prea mare de energie.

În schimb, mult mai multă energie depune Iolanda Balaș în învățatură. Elevă în ultima clasă a liceului cu limbă de predare maghiară din Timișoara, ea se străduiește să fie și la învățatură tot așa ca și pe terenul de sport. Deși nu are decît 17 ani, fetița de altădată este astăzi maestră a sportului și, în același timp, una din figurile cele mai reprezentative ale atletismului din țara noastră.

Romeo VILARA

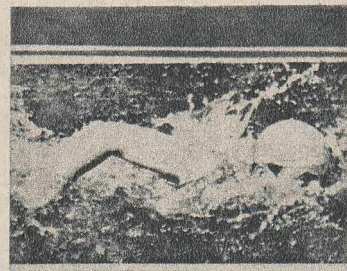
Pe podiumul învingătorilor la concursul de la Berlin din acest an, Iolanda Balaș s-a aflat pe locul II, după recordmana mondială, sportiva sovietică Alexandra Ciudina.

CĂRȚI PE TEME SPORTIVE

„ÎN OTUL”

de I. V. VRJESNEVSKI

În cinstea împlinirii a cinci ani de la istorica Hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.M.R. cu privire la problema stimulării și dezvoltării continue a culturii fizice și sportului, Editura pentru Cultură Fizică și Sport a

făcut să apară, printre alte lucrări expuse la „Bazarul cărții de sport”, și un volum legat care se intitulază „Înotul”. Este o traducere după lucrarea apărută în U.R.S.S., sub semnătura lui I. V. Vrjesnevski, cunoscător de frunte în probleme de natație.

Autorul analizează profund tehnica diferitelor procedee de înot sportiv și aplicativ, ale jocului de polo pe apă și ale săriturilor în apă. Pentru a da un caracter înalt științific acestei lucrări, I. V. Vrjesnevski o fundamentează pe anumite principii și legi care aparțin fizicii și fiziologiei.

El acordă un spațiu însemnat din carte problemelor metodicii instruirii și antrenamentului. În încheierea acestui capitol sînt descrise pe larg particularitățile muncii (atît de migăloase) de instruire și antrenament ce trebuie dusă cu cei mici ca vîrstă, școlarii și preșcolarii.

Organizarea diferitelor concursuri și buna lor desfășurare, descrierea instalațiilor bazelor de înot moderne, organizarea arbitrajului concursurilor și pregătirea personalului ajutător, tehnica săriturilor în apă, precum și jocul de polo pe apă sînt de asemeni amplu redată de autor în cuprinsul celorlalte capitole.

Cartea cuprinde numeroase schițe și desene instructive de-a lungul celor 400 pagini ce o alcătuiesc. În încheierea lucrării se dau prețioase indicații în legătură cu amenajarea și utilizarea bazelor de înot.

Lucrarea „Înotul” este scrisă într-un stil limpede și curgător, ușor accesibilă viitoarelor cadre de tehnicieni — profesori și antrenori. În același timp, ea este deosebit de utilă înotătorilor din colectivele sportive și tuturor acelor care vor să practice acest sport al curajului și rezistenței, al calmului și tenacității.

CU VASUL CULTURAL PRINTRE PESCARII DIN DELTA...

Pe vasul cultural, marinarii sînt și artiști. Iată-l pe utemistul Vasile Bucur, cîntînd din acordeon la prava vasului, înconjurat de o parte din membrii echipajului.

Multă apă a curs pe Dunăre pînă cînd pescarii din Crișan să se fi întîlnit cu ceea ce au numit-o apoi minune. În satul lor era întotdeauna liniște. O liniște cumplită. Foșneau doar frunzele sălcilor, cînd bătea vîntul, sau fluiera răgușit un remorcher care urca spre Sulina, ori cobora spre mare. Aici, din tată-n fiu oamenii-s pescari. Toată viața și-au petrecut-o în barcă sau la cherhana. Mai demult, dacă aveau vreo zi de odihnă, se sculau cu noaptea-n cap; bărbații își pieptăneau bărbile; femeile își îmbrăceau rochiile cele mai colorate și, din prispa casei sau de pe mal, spărgînd între dinți simburii de bostan, priveau spre apă.

Dar într-o zi, mai de mult, în comuna pescărească Crișan s-a întîmplat „minunea”. În dreptul satului s-a oprit un vapor. Asta nu ar fi fost ceva deosebit. Dar pe prava vasului se putea citi: „Vasul cultural nr. 2”. Iar de pe bord se auzea neînterupt muzică. Pîlcuri de oameni s-au adunat curioși la mal. Mai tîrziu au aflat noutatea: „a venit cultura pe la noi!” — cum a exclamat cu haz, pescarul Gherasim Lovin.

Vaporul n-a putut acostă. Satul n-avea nici chei și nici ponton. Din bărci pescărești oamenii au făcut atunci punte pînă la vapor. Și după o zi de escală la Crișan, comandantul vasului cultural, Dimitrie Pascu, căpitan fluvial, a putut nota în jurnalul de bord: „Acostat în fața punctului pescăresc Crișan. Patru spectacole pentru copiii pescarilor. Conferință. Muzică. 500 spectatori. Timp favorabil”.

„Mare minune”, și-a spus în barbă pescarul Perijoc și lovînd cu cotul pe tovarășul său de muncă, moș Terente, îi împărtăși mirarea:

— Teatru pe baltă?

Și de-atunci, „teatru pe

baltă” s-a jucat în multe părți, și pentru marinari, și pentru pescari, și pentru muncitorii din port, la Brăila, și pe canalul Filipoș, la Galați, și la Tulcea. Și au jucat „pe baltă” și artiștii Teatrului de Stat din Brăila, și cei ai Teatrului de păpuși din Galați, și echipe artistice sindicale. Au venit aici și Stroe, și Tomazian și mulți alți artiști cuncuși. Și în felul acesta într-un an și jumătate vreo 27.000 de persoane au asistat la spectacolele și conferințele organizate de „Vasul cultural nr. 2”. Aproape 17.000 de navigatori au vizionat filme specifice meseriei lor: „Chemarea mărilor”, „Crucișătorul Varing”, „Vulturul mărilor”, „Amiralul Nahimov”, „O pînză în depărtare” și altele.

... Zi frumoasă de iunie. În port la Brăila, nava culturală își așteaptă oaspeții. Lucesc puntea de curățenie, lucesc alăturile. Sala de spectacol, în amfiteatru, elegant amenajată, te înbie să intri. În club se joacă șah și se cîstește.

Seara, comandantul vasului scrie în jurnalul de bord: Orele 16 — 17: muzică discuri; 17 — 17,30: conferință despre compozitorul Glinka; 17,30 — 19: program artistic; 19 — 21,30: film. Timp frumos...

Apoi, căpitanul Dimitrie Pascu și colaboratorul său Ion Frangulea, responsabilul cultural, pregătesc planul de muncă pentru zilele următoare: conferințe, filme, dansuri... Aceasta e încărcătura cu care navighează „Vasul cultural S.R.T. nr. 2”, în josul Dunării. Iar în susul Dunării, pînă la Porțile de Fier, activează „Vasul cultural nr. 1”.

În liniștea serii, se aude un glas limpede: „Marinari la bord! Coboriți ancora, ridicăți cortina!”

Barometrul de punte indică: timp frumos.

F. URSU

Jocuri distractive

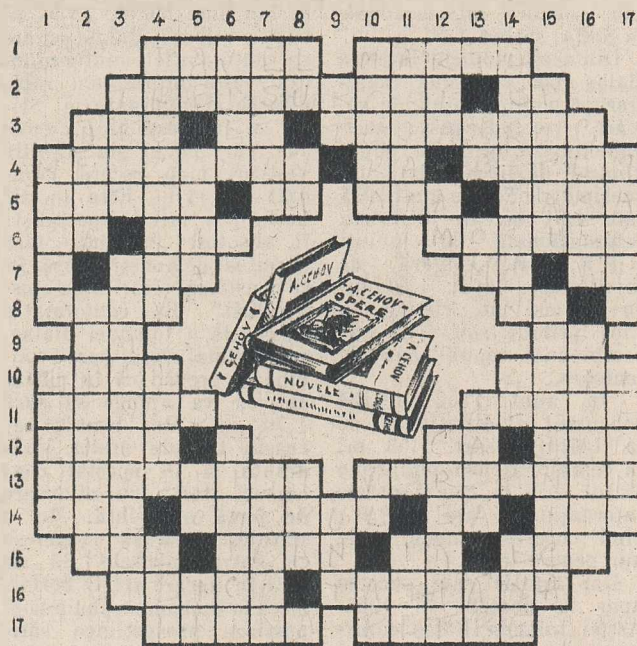
C E H O V

ORIZONTAL:

- Lebedev... Chirilici, unul din personajele principale ale piesei în 4 acte „Ivanov” — Babakina... Egorovna, moșiereasa văduvă din aceeași piesă.
- Piesă în 4 acte de Cehov, care s-a bucurat de mult succes pe scena Teatrului Național „I. L. Caragiale” (2 cuv.) — Bun pentru.
- Istoric grec de seamă — Și (fr.) — Acolo s-a născut, în anul 1860, Anton Pavlovici Cehov.
- „Casa cu...”, una dintre cele mai valoroase nuvele ale lui Cehov — Soare — Important pentru petrolier în U.R.S.S.
- Te duce pe sus! — Conjunție — Fir — Fiica lui Ilia Afanasevici Samraev, din piesa în 4 acte „Pescărușul” de Cehov.
- Posesiv — Il provoacă, în sală, comedii lui Cehov — Simionov-Piscic Boris Borisovici, admirabil satirizînd în „Livada de vișini”.
- Oraș în Norvegia — O mie și nimic! — „Salonul nr...” (1), năvelă de Cehov.
- Pseudonimul lui Gogol — Nul fără unul 9. Noroi — Localitate din lumea basmelor.
- Munte legendar — Prefectura poliției, în secolul trecut (pl.).
- Comod la superlativ! — Nume feminin maghiar.
- Fiul lui Zebulon — Comparatie — Cadou.
- Anton Pavlovici Cehov ca prozator — Locotenent colonel, comandant de baterie, personaj din cunoscuta piesă „Trei surori”.
- Nume turcesc — Năvelă de Cehov — „Draga de...”, altă năvelă de Cehov — Nume feminin.
- Ironii condensate — Tară în Asia — Idem — Romancier portughez.
- Teleghin Ilia..., proprietar scăpat din piesa în 4 acte „Unchiul Vania” — Soția lui Sîpucîn Andrei Andreievici, din comedia într-un act „Jubileul”.
- Nicolaevna Arcadina, artistă și personaj principal al piesei „Pescărușul” — Trofimov... Sergheevici, student, din piesa „Livada de vișini”.

VERTICAL:

- Șchiță de Cehov... Andreevna, soția profesorului Serebriacov din „Unchiul Vania”.
- Oraș din R.P.R. — Una din cele mai cunoscute reviste la care a colaborat Cehov.
- Au același nume — Cebutichin Ivan..., medic militar, personaj din „Trei surori”.
- Personaj principal din piesa „Trei surori” — Trîn-

- dăvie — Prooroc.
- Dif-tong — Are 17 ani și e flioaică lui Ranevskaia Liubov Andreevna din „Livada de vișini” — Incepe să lovească! — Alifie.
- Pictor francez — A distruge.
- Răsăritean — Piotr Nicolaevici..., fratele Treplevei, din „Pescărușul”.
- Oraș chinez, la confluența râului Lu-ho cu fluviul langte-Kiang — Negație — Incepe să traduc.
- În poartă!... — Aliment.
- „La...”, schiță de Cehov — Vele! — Ape!
- Iacov din „Pescărușul” — Fire.
- Com. în Pirinei — Posed — Banca la care Sîpucîn din „Jubileul” este președintele consiliului de

- Nota bone — Cel din „găoace” este în titlul unei nuvele de Cehov — Lacheul cel tînăr din „Livada de vișini” — Măsură.
- Numele de fată al Anei Petrovna, soția lui Ivanov din piesa cu același nume — Articol — Morfeu autohton.
- Javre — Ultima năvelă scrisă de Cehov.
- Savișna, soția lui Lebedev din piesa „Ivanov”.
- Voinițaia... Vasilievna, mama primei soții a profesorului Serebriacov din „Unchiul Vania” — E descrisă admirabil în multe din nuvelele și schițele lui Cehov.

P A T R A T

C	A	L	A	P	O	D
A	P	I	A	S	A	T
L	A	T	E	R	A	L
S	E	Z	A	R	A	
P	A	R	A	Z	I	T
D	T	A	R	I	T	A
J	L	A	T	A	T	

ORIZONTAL: 1. Tipar. 2. Asupriți (fig.). 3. Intr-o parte. 4. Rînduire. 5. Trăiește pe spinarea altuia. 6. Supărată foc. 7. Mărit (fiz.).

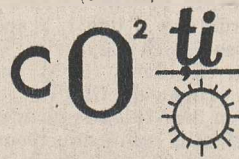
VERTICAL: La fel.

COPERTA I-a: Pe tarlaua întovărășirii „Steagul Roșu” din comuna Aprozi, raionul Oltenița. (foto: A. LOVINESCU)

COPERTA IV-a: Marine noastră militară sărbătorește, pentru prima oară anul acesta, la 1 august, „Ziua Marinei”. Poporul nostru muncitor înconjoară cu toată grija și dragostea sa pe neînfricații apărători ai fruntarilor maritime ale patriei (foto: I. MARINOV)

MONOVERB

(6 — 10)

MONOVERB
INTORTOCHIAT

(5 — 8)

REDACȚIA: BUCUREȘTI Casa Poștală 56
PIAȚA ȘCINTEII Tel. 7.60.10 Int. 1788

ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL
ABONAMENTELOR

3 luni: 9 lei
6 luni: 18 lei
un an: 36 lei

Să ne ferim de accidentele de la arii

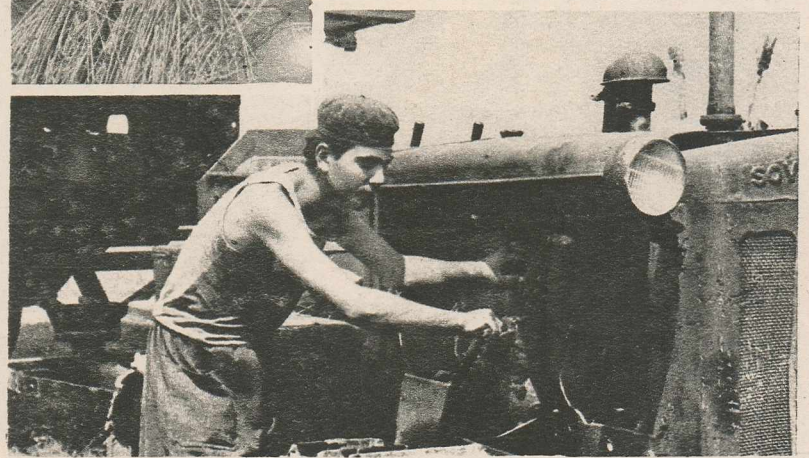
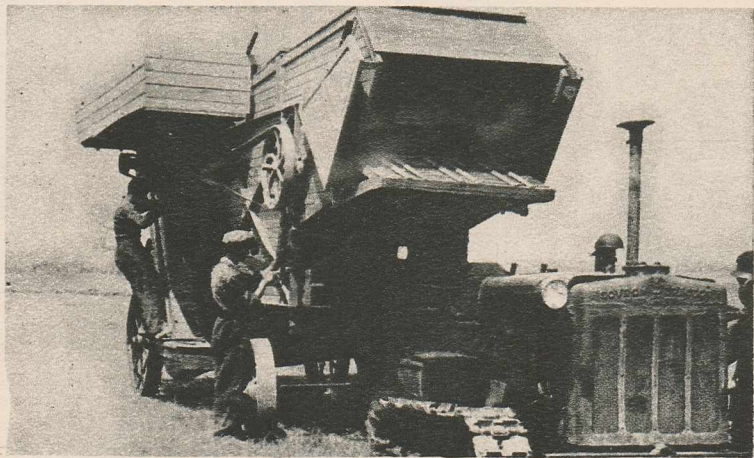
O simplă zgîrlitură
poate deveni periculoasă,
dacă este neglijată.

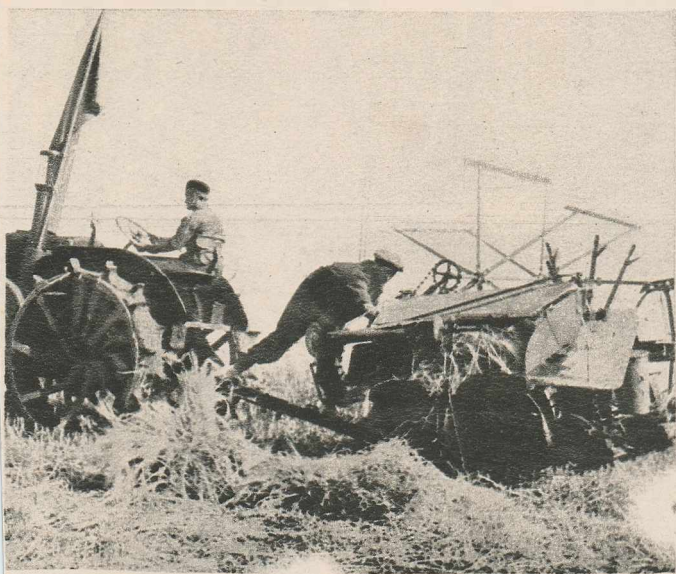
Nu atingeți și nu spălați rana!...
Prezentați-vă imediat la postul de prim ajutor.

Ferțiți mîna!
Nu introduceți mîna în coșul tobei.

Curățați și reparați mașinile numai după ce au fost oprite.

Nu stați pe legătura dintre tractor și mașinile-unelte,
în timpul mersului.

Purtați uneltele în așa fel ca ele să nu pună în pericol sănătatea altora.

